

obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik
podjetnik.si

Pokojninska zakonodaja:

*Po pogajanjih dvojni
status ostaja nedorečen*

**V pripravi nova Uredba
o embalaži in odpadni embalaži**

"KARTICA JE SUPER.
UPORABLJAM JO
VSAK DAN,
ŠE MED VIKENDOM."

**Več kot 100 odličnih
partnerjev na vaši poslovni poti!**

ODGOVORNO OBNAVLJAMO IN
VZDRŽUJEMO - ZA VARNE AVTOCESTE.
OB CESTNIH ZAPORAH PROSIMO, PRILAGODITE

HITROST VOŽNJE IN VARNOSTNO RAZDALJO

TO JE POMEMBNO ZA VAŠO VARNOST
IN VARNOST NAŠIH DELAVCEV NA CESTI.

Varno in srečno na poti vam želi DARS.

promet.si

DARS

Pravica do polne pokojnine

Tik pred poletjem smo na mizo dobili kar nekaj predlogov zakonodajnih sprememb, na katere smo že posredovali svoje pripombe. Pri pokojninski zakonodaji je za nas ključna ureditev dvojnega statusa na način, da bi upokojeni obrtniki in podjetniki lahko prejeli polno pokojnino ob nadaljevanju svoje samostojne dejavnosti. To je naša zahteva že vse od leta 2014. Žal pa dvojni status tudi po pogajanjih socialnih partnerjev ostaja še vedno nedorečen, saj sindikati in delodajalci tudi tokrat nimamo enakih stališč.

V OZS ves čas poudarjamo, da so si obrtniki in podjetniki svojo pokojnino prislužili z delom, zato se nam zdi krivično, da je ne bi prejeli v celoti, če bi se odločili nadaljevati svojo dejavnost. Prepričani smo tudi, da bi morala država spodbujati tiste upokojene obrtnike, ki želijo ostati delovno aktivni, ne pa, da jih omejuje in celo spodbuja k delu na črno. Seveda pa pričakujemo, da bo tudi ustavno sodišče presodilo v prid obrtnikom in podjetnikom.

Pripravili smo tudi pripombe na osnutek sprememb uredbe o embalaži in odpadni embalaži, ki jo je pripravilo ministrstvo za okolje in prostor. V OZS smo ostro nasprotovali že prejšnji uredbi, ki je urejala to področje, saj smo menili, da podjetjem prinaša zgolj novo birokratsko oviro, ne rešuje pa problema ravnanja z embalažo.

Naša tokratna zahteva je, da so zavezanci za poročanje zgolj tisti, ki dajo na trg več kot 500 kilogramov embalaže oziroma servisne embalaže letno. Pri zadnjem poročanju podatkov o embalaži je bilo namreč ugotovljeno, da gre pri malih zavezancih za nesorazmeren ukrep. Količine so bile pogosto manjše od 0,5 kilograma ali pa je šlo za enkratni nakup blaga v embalaži v tujini. Prav tako se nam zdi nedopustno, da bi morali po novem poročati kar štirikrat letno. To je za nas le še dodatna administrativna ovira in izguba dragocenega časa, ki ga znamo obrtniki in podjetniki izrabiti v bolj koristne namene.

Med pomembnimi nalogami naše zbornice je tudi delovanje na lokalnem področju skupaj z našimi območnimi zbornicami. Kako pomembno je, da znamo stopiti skupaj, ko nastane problem, se je izkazalo v primeru občine Radlje ob Dravi. Ta je namreč brez posvetovanja s podjetniki in obrtniki želela odločiti o drastičnem zvišanju nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v občini, kar bi dodatno obremenilo in posledično zaviralo razvoj gospodarstva na tem območju. Skupaj z območno zbornico smo se takšnemu ravnanju uprli in dosegli, da je občina odločanje o NUSZ umaknila z občinske seje, pripravljena pa je tudi na pogovore s predstavniki gospodarstva.

Na vse možne načine se torej trudimo, da bi olajšali vaše poslovanje, spoštovani članice in člani. In to lahko počnemo samo zato, ker nas podpirate v tako velikem številu, za kar sem vam izjemno hvaležen. Verjamem, da imate tudi v poletnem času veliko obveznosti. Kljub temu pa vam polagam na srce, da si vendarle vzamete čas zase in svojo družino ter si privoščite zaslužen oddih.

Branko Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrtnik
podjetnik**

Kolofon

Letnik XLVIII, številka 7-8, julij-avgust 2019
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana

Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;

e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:

www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559

Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Trženje: Maja Djordjevič, tel. 01 58 30 801

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:

Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina

60 evrov (9,5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:

02013-0253606416

Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij

in priprava za tisk: Žiga Okorn in Barbara Filipčič,

www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje

ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo

na krovni organizaciji v Ljubljani in na 62 območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

že 50 let

**OBRITNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

AKTUALNO

4-9

ZMAGOVALCI

10-11

IZ OZS

12-27

PODJETNO

28-36

OBRTNIKOV SVETOVALEC

37

SEKCIJE

53-61

OOZ

62-73

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

74-78

NAŠI ČLANI

80-84

OBRTNIKOVA BORZA

86-88

NASLOVNICA

vir: www.slovenia.info

Starši naj ne ostanejo »motilci« v podjetju

Večina staršev si želi, da potomci nadaljujejo njihovo življenjsko delo. Ko pride čas upokojitve, se večina umakne iz direktorskega položaja in postanejo prokuristi. Marsikdo se tudi vtika v odločitve, ki niso ključne za podjetje.

stran 30

OBRTNIKOV SVETOVALEC

stran 37

Z ministrico o omejevanju tranzita in ZPCP

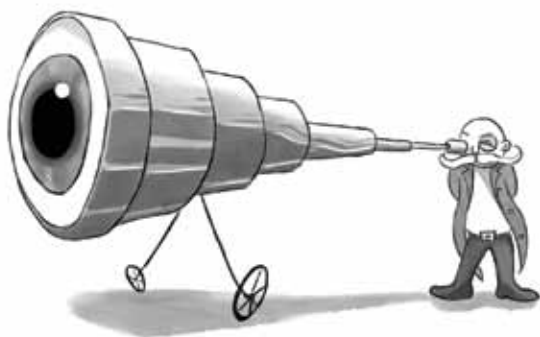
Prevozniki so po aktualni zapori lokalnih mejnih prehodov za tranzit zahtevali sestanek pri resorni ministrici.

Predstavili so ji svoje predloge in spregovorili tudi o nujnih spremembah Zakona o prevozi v cestnem prometu (ZPCP), ki na obravnavo čakajo že več kot leto in pol. stran 54

Pogajanja o pokojninski zakonodaji

Na začetku julija so se zaključila pogajanja socialnih partnerjev o spremembah pokojninske zakonodaje. Zahteva OZS je bila, da bi upokojeni obrtniki lahko prejeli polno pokojnino in hkrati nadaljevali svojo dejavnost ter plačevali prispevke, a dvojni status ostaja nedorečen.

stran 4

Prizadevanja za zaščito rokodelstva

Po lanskem podpisu nacionalnega zavezništva za rokodelstvo se v Sekciji DUO pri OZS še vedno najbolj spogledujejo s predlogom zakona o ohranjanju rokodelstva. Stroka ima en sam cilj, in sicer, da na dolgi rok zaščiti preživetje rokodelcev. stran 58

POGAJANJA O POKOJNINSKI ZAKONODAJI

Dvojni status ostaja nedorečen

Na začetku julija so se zaključila pogajanja socialnih partnerjev o spremembah pokojninske zakonodaje. Zahteva OZS je bila, da bi upokojeni obrtniki lahko prejeli polno pokojnino in hkrati nadaljevali svojo dejavnost ter plačevali prispevke.

Upokojenci imajo pravico do polne pokojnine

Medtem ko se je pogajalska skupina uskladila glede večine odprtih vprašanj, nedorečen ostaja dvojni status upokojencev. Pogajalska skupina je predlagala, da bi upravičenec prva tri leta po izpolnitvi pogojev za upokojitev, če bi delal še naprej, poleg plače prejemal 40 odstotkov pokojnine. Po treh letih pa le še 20 odstotkov pokojnine.

OZS je na pogajanjih vztrajala, da bi upokojeni obrtniki lahko prejeli polno pokojnino in hkrati nadaljevali svojo dejavnost, ob čemer bi plačevali polne prispevke. Takšen sklep je na korespondenčni seji 1. julija zavzel tudi upravni odbor OZS, zahteva pa je aktualna že od leta 2014. OZS je namreč prepričana, da si upokojeni obrtniki in podjetniki zaslužijo polno pokojnino, saj so si to prislužili s svojim delom. Predsednik OZS **Branko Meh** ob tem poudarja: »V Avstriji in Nemčiji dobijo ljudje od izpolnitvi pogojev za upokojitev polno pokojnino, ne glede na to, ali se upokojijo ali pa delajo še naprej

in ob tem plačujejo davke in prispevke. Torej tudi pri nas takšna zahteva ne bi smela biti sporna. Ne nazadnje bi jo morala, ob pomanjkanju delovne sile in nizkih pokojninah, ki jih imamo, država celo spodbujati. Mi pa razpravljamo o nelojalni konkurenci in oškodovanju države, če je nekdo po izpolnitvi pogojev za upokojitev pripravljen delati in plačevati polne davke in prispevke. Poleg tega mu odrekamo že zaslužen pokojnino.« Meh je prepričan, da bi morala država spodbujati tiste upokojene obrtnike, ki želijo ostati delovno aktivni, ne pa, da jih omejuje in celo spodbuja k delu na črno. Mehu se obenem ne zdi pravično, da lahko denimo upokojeni profesorji in doktorji še naprej predavajo po podjetni pogodbi in ob tem prejemajo polno pokojnino, za upokojene obrtnike pa to ne velja.

Dvig prispevne stopnje

Pogajalska skupina naj bi se dogovorila, da zviševanja upokojitvene starosti na 67 let za zavarovance, ki nimajo 40 let pokojninske dobe, kar je predlagalo

ministrstvo za delo, ne bo. Uskladila naj bi se tudi glede odmernega odstotka za izračun pokojninske osnove za 40 let pokojninske dobe. Po prvotnem predlogu ministrstva naj bi ta v šestih letih za oba spola znašal 63 odstotkov. Po dogovoru na pogajalski skupini pa naj bi se za moške, za katere zdaj velja odmerni odstotek v višini 57,25 odstotka, ta postopno dvignil na 63,5 odstotka, medtem ko za ženske že veljavni zakon določa tak odmerni odstotek.

Poleg tega naj bi se dogovorili, da bi bila pokojnina za upravičenko ali upravičenca 1,36 odstotka višja za vsakega otroka, a največ za tri otroke. Pri tem naj bi postavili pogoj, da se upravičenka ali upravičenec ne upokoji predčasno. Še vedno pa naj bi ostala v veljavi tudi sedanja možnost, po kateri se lahko zaradi otroka upokoji prej.

Predloge sprememb pokojninske zakonodaje bodo socialni partnerji obravnavali 12. julija na seji Ekonomsko-socialnega sveta (ESS).

MIRA ČREŠNAR

OZS proti novim administrativnim oviram

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je že v lanskem letu opozarjala ministrstvo za okolje in prostor na pretirane obveznosti za obrtnike in podjetnike iz naslova uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo. Večina obrtnikov in podjetnikov se je namreč morala vpisati v evidenco pri ARSO, voditi evidence o količinah in vrsti embalaže ter o tem poročati vsako leto do 31. marca za preteklo leto.

Na podlagi pobud je ministrstvo pripravilo nov osnutek Uredbe o embalaži in odpadni embalaži. OZS je že pripravila pripombe na osnutek s ciljem, da bi obrtnikom in podjetnikom olajšala poslovanje oziroma poročanje.

Zavezanci z več kot 500 kg embalaže letno

OZS predlaga, da bi bili zavezanci za poročanje vsi tisti iz uredbe (embaler, pridobitelj embalaže, pridobitelj embaliranega blaga, pridobitelj servisne embalaže, proizvajalec), ki dajo na trg več kot 500 kilogramov embalaže oziroma servisne embalaže na leto. Pri zadnjem sporočanju podatkov o embalaži dani na

trg v Sloveniji je bilo namreč ugotovljeno, da gre pri malih zavezancih za nesorazmeren ukrep. Pogosto so bile količine manjše od 0,5 kilograma ali je šlo za enkratni nakup blaga v embalaži v tujini in podobno. Na ta način bi zmanjšali finančne in administrativne obveznosti za male zavezance. V nasprotnem primeru OZS predlaga letni pavšal za tiste proizvajalce, ki dajo na trg do 500 kilogramov embalaže.

Poročanje zgolj enkrat in ne štirikrat letno

Osnutek uredbe predvideva, da morajo zavezanci ministrstvu štirikrat letno v elektronski obliki sporočiti podatke o

embalaži, dani na trg v Sloveniji v preteklem trimesečju. V luči zmanjšanja administrativnih bremen OZS temu odločno nasprotuje, zato je predlagala poročanje zgolj enkrat letno.

Direktiva o odpadkih zahteva uveljavitev sistema konec leta 2024, zato OZS predlaga, da se podaljša prehodno obdobje in se do konca leta 2024 uporablja obstoječa uredba, po kateri se zavezancem do 15 ton embalaže ni potrebno vključiti v sistem družb za ravnanje z odpadno embalažo.

OZS obenem predlaga, da se za prekrške administrativne narave (poročanje, prijave ipd.) predpiše nižje globe.

MIRA ČREŠNAR

bigStockphoto

BODOČI DIJAKI POZOR!

Štipendije za deficitarne poklice

Od 15. junija do vključno 20. septembra 2019 lahko dijaki, ki bodo v šolskem letu 2019/2020 obiskovali 1. letnik srednjega poklicnega izobraževanja, oddajo vlogo za pridobitev štipendije za deficitarne poklice.

Namen štipendij za deficitarne poklice je spodbuditi mlade k vpisu v izobraževalne programe za deficitarne poklice in s tem zagotoviti ustrezno število mladih z znanji, potrebnimi za obstoj in razvoj posameznih gospodarskih panog.

Na novo lahko štipendijo pridobijo le dijaki 1. letnikov, ki so prvič vpisani v izobraževalne programe za pridobitev deficitarnega poklica iz nabora deficitarnih poklicev za šolsko leto 2019/2020 in bodo s tem pridobili višjo izobrazbo od že pridobljene.

Tokrat lahko štipendijo pridobijo vpisani v izobraževalne programe za naslednje poklice kamnosek/kamnosekinja, mehatronik operater/operaterka, izdelovalec/izdelovalka kovinskih konstrukcij, inštalater/inštalaterka strojnih instalacij, oblikovalec kovin orodjar/orodjarka, električar/električarka, avtokaroserist/avtokaroseristka, pek/pekarka, slaščičar/slaščičarka, mesar/mesarka, tapetnik/tapetničarka, mizar/mizarka, zidar/zidarka, klepar-krovec/kleparka-krovka, izvajalec/

izvajalka suho montažne gradnje, tesar/tesarka, slikopleskar-črkoslikar/slikopleskarka-črkoslikarka, pečar/pečarka, gozdar/gozdarka, dimnikar/dimnikarka, steklar/steklarka in za dvojezične programe ekonomski tehnik/ekonomska tehnika (IS), ki se izvaja v italijanskem jeziku, mehatronik operater/operaterka (DV), ki se izvaja v madžarskem jeziku, strojni tehnik/strojna tehnika (DV), ki se izvaja v madžarskem jeziku, in kemijski tehnik/kemijska tehnika (DV), ki se izvaja v madžarskem jeziku.

Na voljo je do 1000 štipendij v višini 100 evrov mesečno v celotnem obdobju izobraževanja, pomembno je poudariti, da prejemanje štipendije za deficitarne poklice ne vpliva na višino otroškega dodatka in na višino plačila dohodnine, ni pa združljivo s prejemanjem kadrovske štipendije.

Vlogo, razpis in ostale informacije najdete na spletni strani Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije (www.sklad-kadri.si). **E. M.**

SPAR AVSTRIJA

Oktobra Dan slovenskih dobaviteljev

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije vabi člane, ki bi sodelovali s podjetjem SPAR Avstrija, da svoje zanimanje do 31. julija sporočijo Javni agenciji SPIRIT Slovenija. Predstavitev slovenskih podjetij in izdelkov bo predvidoma oktobra letos na sedežu podjetja v Salzburgu.

Mednarodna trgovska veriga išče ponudnike izdelkov, ki so primerni za avstrijski, italijanski, madžarski in hrvaški trg, zato morajo izdelki vsebovati tudi ustrezno označbo na embalaži v tujem jeziku. Za SPAR Avstrija so potencialno zanimivi izdelki s področja živil, kozmetike, drogerije ter čistilnih sredstev oziroma pripomočkov. Pri izbiri podjetij bo pomembno vlogo odigrala tudi inovati-

vnost, regionalna (lokalna) drugačnost, novost in prepoznavnost izdelkov.

Izbor bo potekal v treh fazah. Najprej bo SPIRIT Slovenija na podlagi izražene interesa podjetij pripravil seznam slovenskih izdelkov in podjetij iz živilsko-predelovalne industrije, izdelkov široke potrošnje in iz drugih sektorjev (izdelki za osebno nego in čiščenje ipd.) in ga poslal v Avstrijo, kjer ga bodo pregleda-

li in izbrali podjetja in izdelke, ki bodo primerni. Sklepna faza pa bo Dan slovenskih dobaviteljev v centrali podjetja SPAR Avstrija, kjer bodo slovenska podjetja imela priložnost osebno predstaviti svoje izdelke, ob tem pa bodo potekali že tudi pogovori o poslovnem sodelovanju.

Podjetja, ki jih zanima sodelovanje, izdelujejo izdelke iz zgoraj omenjenih področij ter imajo najmanj pol milijona evrov letnega prometa in vsaj enega zaposlenega, naj **do 31. julija 2019** svoje zanimanje sporočijo **preko elektronske prijavnice na spletni strani www.izvoznookno.si**. Poleg tega naj skrbno izpolnijo tudi vprašalnik, ki je objavljen tam, in ga pošljejo na e-naslov: tjas.fras@spiritslovenia.si.

Stroške organizacije in udeležbe na predstavitvi podjetij in izdelkov na sedežu podjetja SPAR Avstrija ter organizacijo bilateralnih razgovorov krije SPIRIT Slovenija, stroške prevoza in hotelsko namestitve pa udeleženci sami. Dodatne informacije o izboru dobaviteljev: Tjaša Fras, telefon: 01 589 18 72, e-naslov: tjas.fras@spiritslovenia.si. **E. Z.**

Energetska samooskrba, e-mobilnost in napredne storitve na klik

Razvoj se odvija vse hitreje. V Energiji plus se zavedajo novih razvojnih trendov. Na podlagi dolgoletnih izkušenj in znanja razvijajo napredne storitve in inovativne pakete. Zagotavljajo vam učinkovito in celovito energetska oskrbo ob sočasni skrbi za trajnostni razvoj. Podnebne spremembe ne bodo brez posledic, zato spodbujajo učinkovito rabo energije za prehod v brezogljično družbo.

Sončne elektrarne za samooskrbo

Samooskrba z elektriko **Sončni plus - izgradnja sončnih elektrarn na strehah gospodinjstih in malih poslovnih kupcev.** Razvili so ga za kupce, željne samooskrbe z električno energijo in jim omogočili **najkakovostnejšo in cenovno ugodno rešitev.** Takšnih je vsak dan več. Ste med njimi tudi vi? Izberite Sončni plus: izgradnjo optimalne in visokokakovostne sončne elektrarne za samooskrbo na ključ, tudi v kombinaciji s toplotno črpalko in polnilnico za električno vozilo. Storitve vključuje **brezplačno svetovanje na sedmih prodajnih mestih, ureditev vse potrebne dokumentacije in soglasij, brezplačno pomoč pri ureditvi dokumentacije za pridobitev nepovratnih finančnih sredstev Eko sklada,** vgradnjo visokokakovostnih solarnih modulov in strokovno montažo. **Investicija v izgradnjo sončne elektrarne se povrne v osmih do desetih letih,** ob tem pa je še bolj pomembno, da so **lokalni partner in zagotavljajo kar 30 letno linearno garancijo** na delovanje fotovoltaičnih modulov.

Ponudba toplotnih črpalk in polnilnic za električna vozila

Izkoristite **dvojni prihranek** in sončni elektrarni dodajte še **toplotno črpalko.** S kombinacijo toplotne črpalke in sončne elektrarne boste najprej prihranili pri stroških ogrevanja. Ponujajo pa vam tudi **polnilne postaje za električna vozila,** ki omogočajo varno in učinkovito polnjenje vseh vrst električnih vozil ter prihranek pri času polnjenja. Z navadno vtičnico boste za polnjenje avtomobila v povprečju potrebovali 12 ur, s polnilno postajo Energije plus z močjo 11kW pa 3 ure.

Uporaba digitalnih rešitev, ki imajo vse bolj razširjene funkcionalnosti

Ste že online? Prihranite čas, energijo, povečajte svoje udobje, izkoristite ugodnosti in varujte okolje. Izberite:

spletno aplikacijo **eStoritve**, mobilno aplikacijo **ePLUS**. Obe prinašata **vrsto prednosti:** spremljanje porabe energentov, vnos stanja števca za obračun po dejanski porabi, pregled računov in opravljenih plačil, primerjavo porabe v različnih obdobjih, novice in posebne ugodnosti. Tukaj lahko vstopite v **lojalnostni program Moj PLUS**, kjer boste oplemenitili svojo porabo s prihrankom. Uporaba aplikacij **je brezplačna**, dostopna kjerkoli in kadarkoli, **24 ur na dan**, brez čakalne vrste.

sistem za merjenje in nadzor porabe vam omogoča, da v vsakem trenutku vidite, koliko energije porabljate in že z manjšimi ukrepi zmanjšate porabo energije in privarčujete. Več informacij najdete na www.energijaplus.si v zavihku Ostala ponudba.

www.energijaplus.si s funkcionalnostjo pogovora v živo, veliko uporabnih nasvetov, izračuni, pregledom ponudbe in veliko uporabnih vsebin. Spletna stran je prilagojena mobilnim napravam.

Energija plus d.o.o. je ponosen nosilec prestižnega mednarodnega priznanja »Prijatelj kupcev«, ki se podeljuje le podjetjem, ki imajo odlične odnose s svojimi kupci.

Energija plus d.o.o., Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor

SPREMEMBE DAVČNE ZAKONODAJE

OZS ne pristaja na dodatne obremenitve gospodarstva

Ministrstvo za finance RS je pripravilo predloge sprememb davčne zakonodaje in jih poslalo v koalicijsko usklajevanje in javno obravnavo. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije ne pristaja na predloge sprememb davčne zakonodaje, ki gospodarstvo dodatno obremenjujejo. Zbornica je svoje pripombe že naslovila na ministrstvo in vlado ponovno pozvala k razbremenitvi stroškov dela.

- » **P**redlagani ukrepi zvišanja nominalne stopnje davka od dohodkov pravnih oseb, vzpostavitve minimalne efektivne obdavčitve podjetij in podjetnikov ter višja obremenitev kapitala predstavljajo dodatno obremenitev gospodarstva. Posledično bi to pomenilo tudi upad novih investicij in tujih vlaganj,« opozarja predsednik OZS **Branko Meh.**
- Po mnenju OZS vlada s predlaganimi ukrepi dejansko le ustvarja vtis raz-

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (do 1. 8. 2019)
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (do 1. 8. 2019)
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (do 1. 8. 2019)

2. Končane javne razprave:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem varstvu javnega naročanja
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o industrijski lastnini
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju omejevanja konkurence
- Predlog Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti
- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zelenem javnem naročanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu
- Osnutek Uredbe o embalaži in odpadni embalaži
- Predlog zakona o varstvu okolja
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Gradbenega zakona

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju prostora

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – pogajalska skupina
- Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o urejanju trga dela – pogajalska skupina
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti – pogajalska skupina
- Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov
- Predlog Pravilnika o poklicnih boleznih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih

4. Obravnava v državnem zboru

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gimnazijah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja

bremenjevanja določenega segmenta. Razbremenitev stroškov dela na eni strani je dejansko »financirana« z dodatno obremenitvijo gospodarstva.

Predlog davčnih sprememb in predlogi OZS

- *Konstantna dodatna splošna olajšava se nadomesti z linearno olajšavo za vse zavezanke z letnimi dohodki do višine 13.316,83 evra.*

OZS se načeloma strinja s spremembo dohodninske lestvice in linearnostjo dodatne splošne olajšave, pri čemer predlaga znižanje stopnje v petem dohodninskem razredu s 50 % na 45 %.

- *Minimalna efektivna davčna stopnja po ZDDPO-2 se določi v višini 7 %, nominalna davčna stopnja se poveča za 1 odstotno točko (na 20 %).*

OZS se ne strinja z dodatno obremenitvijo gospodarstva v luči zvišanja nominalne stopnje davka od dohodkov pravnih oseb. Minimalno efektivno obdavčitev podjetij podpira v višini 3 %, ob pogoju hkratne poenostavitve koriščenja olajšav v raziskave in razvoj ter razširitvi olajšav za investiranje v tehnološko opremo in v proizvodne nepremičnine.

- *Davčna stopnja za dohodke iz kapitala in za dohodek iz oddajanja premoženja v najem po ZDoh-2 se določi v višini 27,5 %.*

OZS ne podpira dviga davčne stopnje. Vladi predlaga nižjo obdavčitev dohodkov iz kapitala, saj meni, da bo nižja davčna stopnja spodbudila davčne zavezanke k oddaji davčnih napovedi in posledično pozitivno vplivala na prilive v davčno blagajno. Prav tako predlaga, da se z dodatnimi ukrepi zajezi sivi trg oddajanja v najem.

- *Neobdavčeni del plače za poslovno uspešnost se ne spreminja.*

OZS vztraja pri dvigu neobdavčene dela plače iz poslovne uspešnosti, najmanj v višini 150 % povprečne plače v RS. Ministrstvu za finance predlaga tudi davčno razbremenitev ukrepov v zvezi s promocijo zdravja na delovnem mestu.

M. Č.

ZAKON O GOSPODARSKIH DRUŽBAH

Dodatne omejitve za preprečevanje zlorab pri ustanavljanju podjetij

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS je pripravilo spremembe in dopolnitve Zakona o gospodarskih družbah.

Osnovni namen sprememb zakona je preprečevanje zlorab pri ustanavljanju podjetij ter prenos direktive glede sodelovanja delničarjev pri upravljanju.

Predlog sprememb Zakona o gospodarskih družbah prinaša dodatne omejitve za preprečevanje zlorab pri javnem naročanju in omejitve pri ustanavljanju podjetij. Glede na predlog najtisti, ki je bil v zadnjih 12 mesecih izločen iz postopkov javnega naročanja, ne bi mogel postati ustanovitelj, družbenik oziroma podjetnik, prav tako pa tudi ne tisti, ki mu je bila vsaj dvakrat izrečena globa zaradi prekrškov v zvezi z delom, in tisti, ki v zadnjih 12 mesecih ni oddal obračuna na podlagi zakona o davčnem postopku in je na seznamu neplačnikov.

Poleg tega predlog sprememb predvideva črtanje določbe, ki samostojnim podjetnikom nalaga obveznost, da vsaj 15 dni pred prenehanjem opravljanja dejavnosti na spletnih straneh AJPES objavijo, da bodo prenehali z dejavnostjo (ker gre za fizične osebe, ki odgovarjajo s

svojim premoženjem).

Spremembe so predvidene tudi glede sedeža družbe in soglasja lastnika objekta, kjer podjetnik opravlja dejavnost. Po novem naj bi lastnik lahko prekalal soglasje, podjetnika pa bi moral s tem seznaniti vsaj tri mesece prej oziroma se z njim dogovoriti za krajši rok.

Poleg tega pa ministrstvo predlaga še poenostavljen postopek glede spremembe pogodbe GIZ - gospodarskega interesnega združenja, pri čemer ob spremembah notarski zapis ne bo več potreben.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije podpira predlagane spremembe in prizadevanja ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo za preprečevanje zlorab pri ustanavljanju podjetij.

M. R.

ZAKON O EVIDENCAH NA PODROČJU DELA IN SOCIALNE VARNOSTI

Predlagane spremembe evidentiranja delovnega časa

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS je pripravilo spremembe Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti, ki se nanašajo predvsem na evidentiranje časa prihoda in odhoda delavcev na delo in z dela. Trenutno veljavna zakonodaja iz leta 2006 določa le obveznost delodajalca, da vodi evidenco o številu ur opravljenega dela. Predlog sprememb zakona predvideva elektronsko vodenje evidenc

prihoda in odhoda delavcev po sistemu davčnih blagajn, čemur je upravni odbor OZS na zadnji seji nasprotoval.

OZS ima v pogajalski skupini, ki jo je imenoval Ekonomsko-socialni svet, tudi svojega predstavnika, ki bo na pogajanjih zagovarjal njena stališča oziroma interese obrtnikov in podjetnikov.

M. R.

VULKANIZERSTVO, SERVIS, TRGOVINA LAŠIČ ALEŠ, S. P., TRNJE PRI BREŽICAH

Kjer je varnost na prvem mestu

Že kar 25 let je ekipa družinskega podjetja Lašič dobesedno na poti s svojimi strankami. Z vulkanizerskimi storitvami, široko izbiro pnevmatik in platišč, avtooptiko in ne nazadnje avtopralnico skrbi, da je pot na dveh ali štirih kolesih predvsem varna in brezskrbna.

Ko se danes Aleš Lašič, ustanovitelj podjetja, ozira na prehojeno pot, to naredi z nenarejeno skromnostjo, a z velikim zadovoljstvom. V petindvajsetih letih mu je namreč uspelo iz majhne delavnice z enim delovnim mestom ustvariti uspešno družinsko podjetje, v katerem poleg drugih zaposlenih svoj delež

prispevajo tudi Aleševa žena in njune tri hčerke.

Aleš si je že v osnovni šoli želel postati mehanik. Pa ne samo mehanik, želel se je učiti od najboljših v Brežicah, kar mu je tudi uspelo. Po poklicni šoli je opravil še dve leti tehničnega izobraževanja, se najprej zaposlil v podjetju

Agroservis v Brežicah, kjer so popravljali kamione, nato pa je odšel na Petrol. Ob tem je popravljat tudi avtomobile in ves čas je razmišljal, kako bi svoje znanje čim boljše unovčil.

Ko je žena po rojstvu starejših dveh hčera ostala doma, je v njem dozorela tudi ideja o lastnem podjetju. Glede na to, da je bilo v tistem obdobju zelo veliko povpraševanja po različnih izdelkih za avto, predvsem po pnevmatikah, se je odločil za vulkanizerstvo in z njim povezane storitve.

Leta 1994 je tako Lašič z enim zaposlenim začel svoj posel v majhni delavnici, žena pa je skrbela za vso potrebno administracijo. Že prva jesenska sezona menjave pnevmatik je bila zelo uspešna, česar se ni nadejal, a povpraševanje po vulkanizerskih storitvah je bila tolikšno, da je moral zaposliti dodatno delovno moč in razširiti poslovne prostore, ki so spet postali pretesni. Leta 1999 so začeli graditi sedanji objekt, v katerem so dobili prostorno trgovino, skladiščne prostore, pisarne in dodatno delovno mesto za montažo. Vanj so se vselili leta 2000, sedem let kasneje pa so stari del zgradbe porušili in ga na novo zgradili. Danes je tako strankam na voljo servis s sedmimi delovnimi mesti, za vulkanizerska popravila, hitre servise, popravila zavor in sklopke, avtooptika, sodobna avtopralnica in bogato založena trgovina.

Vedno najboljša oprema

Vulkanizerstvo je bilo v Brežicah na začetku devetdesetih let že zelo dobro razvito. Kar jih Lašiča postavilo pred konkurenco, je bila odločitev, da že takoj precej investira v opremo, kar je pritegnilo in prepričalo tudi stranke.

Poslovni usmeritvi z začetkov je Aleš zvest še danes. Delavnica je sodobna in opremljena z najnovejšimi stroji in tehnologijo. Hitro, kakovostno in ugodno zmontirajo avtoplašče na osebni avto, lahko tovorno vozilo, motor ali kmetijske stroje in traktorje. Poleg tega popravljajo vse vrste zračnic in plaščev, kolesa elektronsko umerijo in, kadar je potrebno podvozje, tudi optično nastavijo.

Strankam izjemno prav pride tudi njihov »hotel za gume«, kjer pnevmatike in platišča primerno shranjene počakajo na naslednjo sezono.

Ves čas na voljo bogata izbira

Vsa leta obseg posla počasi raste. Z leti so zaposlili dodane delavce, širili ponudbo, iskali čim boljše dobavitelje. Poleg že omenjenih servisnih in vulkanizerskih storitev pomemben del poslovanja predstavlja bogato založena specializirana trgovina z avtoplašči in platišči za vse vrste avtomobilov in motorjev ter dodatno opremo in rezervnih delov priznanih blagovnih znamk različnih proizvajalcev.

Strankam je na voljo vedno dobra zaloga avtoplaščev priznanih blagovnih znamk, kot so Michelin, Continental, Goodyear, Dunlop, Fulda, Sava, Bridgestone, Pirelli, Nankang, Uniroyal, Kormoran, Hifly, Platin, Metzeler in druge ter kovinskih in aluminijastih platišč vrhunskih modelov in znamk, kot so GMP, RC Design, MOMO, DEZENT, PLATIN, DOTZ, OZ ...

»S takšno ponudbo se trudimo zadovoljiti potrebe slehernega kupca, ki obišče našo trgovino. Poleg tega je v naši trgovini tudi dodatna oprema, kot so filtri, amortizerji, motorna olja, okrasni pokrovi za platišča, preproge, brisalci, šamponi, prva pomoč, trikotniki itd. Pri izbiri pa strankam seveda nudimo strokovno svetovanje. Za vsakega kupca se posebej potrudimo in poskušamo zadovoljiti njegove želje in potrebe,« pove Lašič.

Konkurence imajo kar veliko, sploh odkar so se razmahnila spletne trgovine s podobno ponudbo. Kljub temu se Lašič ne pritožuje, saj stranke so, predvsem veliko jih prihaja s Hrvaške. Ti so po nakupih in opravkih v Slovenijo radi prihajali že pred leti, ko so dobili povrnjen davek, zato je bilo ob njihovem vstopu v Evropsko unijo, kar zaznati upad, pove Lašič, a se jih vsako leto vrne več.

Več strokovnega znanja kot včasih

Največ dela je v Vulkanizerstvu Lašič jeseni, ko pride čas priprave vozil na zimo. Takrat se običajno sooči tudi z vprašanjem ustreznega kadra. Tega je danes tudi v tej dejavnosti zelo težko najti. Lašič pove: »Včasih, še pred desetiimi leti, je bilo lažje, saj se je vedno našel kdo, ki je povpraševal po prostem delovnem mestu, danes pa je kar težko dobiti delovno silo. Poskusili smo tudi s tujci, a ti se niso obnesli, saj gredo svojo pot, ko dobijo boljšo priložnost.«

Število zaposlenih se trenutno giblje okrog 17. Vsi imajo veliko strokovnega znanja in izkušenj. Kljub temu, da princip dela vulkanizerja ostaja razmeroma enak, je nenehno izobraževanje in usposabljanje izjemno pomembno. »Danes je ponudba na področju pnevmatik neverjetna. Ogromno je dimenzij in izvedb, veliko strogo namenskih, nove tehnologije v avtomobilih zahtevajo dodatno znanje, električna vozila imajo povsem

Kolektiv Vulkanizerstva Lašič

svoje specifične. Vse to pomeni, da mora biti strokovno znanje vulkanizerjev zelo dobro,« pojasni Aleš Lašič in doda, da za izobraževanja pogosto poskrbijo proizvajalci in dobavitelji izdelkov, orodja in pripomočkov.

Glede prihodnosti Lašič nima prevelikih skrbi. Načrtuje zmerno rast obsega poslovanja še naprej, neizmerno pa je vesel, da so se vse tri hčerke odločile ostati v domačem podjetju.

Praznovanju ob jubileju

Ob 25-letni trdega, vztrajnega, lepega in uspešnega dela so v Vulkanizerstvu Lašič pripravili praznovanje, na katerega so povabili predstavnike lokalne oblasti in drugih institucij, poslovne partnerje, prijatelje in stranke. Dogodek so popestrili s podelitvijo zahval za sodelovanje, žrebom nagrad, akrobatsko motoristično točko, glasbeno spremljavo, hrano, pijačo in – kot se za praznovanje rojstnega dne spodobi – torto velikanko. Poleg tega so Lašičevi ob jubileju podjetja obdarovali tudi lokalno skupnost. Odločili so se, da donirajo sredstva za nakup medicinske opreme za otroški in šolski dispanzer Zdravstvenega doma Brežice. Donacijo so na slovesnosti predali direktorju zdravstvenega doma Draženu Levojeviču.

EVA MIHELIČ, SLIKE: FOTO ROŽMAN

Aleš in Jasna Lašič s predsednikom in podpredsednikom OOO Brežice, Jankom Hrastovškom in Srečkom Rožmanom, ki sta družini Lašič ob jubileju čestitala v imenu brežiških obrtnikov in podjetnikov.

Ena največjih mednarodnih konferenc v regiji o prihodnosti gradnje

Dunaj je na začetku junija na dogodku Future of Buildings 2019 gostil več kot 650 udeležencev iz 60 držav iz vseh industrijskih sektorjev s področja prihodnosti gradnje stavb. Dogodek je organiziral Advantage Austria s partnerji v okviru Enterprise Europe Network. V okviru mednarodne konference so potekale strokovne okrogle mize, delavnice, razstave, strokovne ekskurzije – ogledi dobrih praks dunajskih pametnih stavb ter mreženje oziroma individualna poslovna srečanja, kjer so udeleženci opravili več kot 1500 individualnih sestankov. Dogodka se vsako leto udeleži tudi vse več slovenskih podjetij, letos jih je bilo petnajst.

Vedno več mest želi postati pametnejših, bolj zelenih, varnejših in bolj povezanih.

različnih panelov seznanili z aktualnimi temami, kot so: sodobno urbanistično načrtovanje – predstavitev pametnega mesta Dunaj, inteligentne in povezane zgradbe, nove metode gradnje in robotika, novi gradbeni materiali ter sestavni deli in sklopi, energetska učinkovitost (nič, plus, pasivne hiše), trajnostna in zelena arhitektura, gradnja lesa, naravni materiali in materiali brez emisij, ceste in tuneli ter prometna infrastruktura, pametni dom in avtomatizacija doma, digitalizacija, moderna prenova v mestih, socialna in cenovno dostopna stanovanja itd.

V okviru strokovnih ekskurzij z vodenimi ogledi so si lahko udeleženci od blizu pogledali dobre prakse inovativnih in izjemnih projektov ter gradbenih rešitev mesta Dunaj, in sicer tovarno podjetja Wienerberger, raziskovalni park VIVA »Laboratorij za zdravo življenje«, ki je največji evropski raziskovalni center za primerjalne študije gradbenega materiala in Erste Campus, eno najbolj trajnostnih stavb na Dunaju ter stavbe kampusa WU.

Dogodek Future of Buildings nudi znanja in rešitve s področja prihodnosti stavb in je globalen dogodek, ki združuje strokovnjake in raziskovalce ter podjetnike iz celega sveta. Dogodek je edinstven in nudi veliko priložnosti za navezovanje poslovnih stikov in je močna platfor-

ma za spodbujanje internacionalizacije gradbenega sektorja po vsem svetu. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je na dogodku sodelovala v okviru projekta Enterprise Europe Network, s tem pa so imela slovenska podjetja možnost brezplačne udeležbe na dogodku. Vabljeni, da se dogodka udeležite drugo leto!

EDINA ZEJNIC,

SLIKI: AUSSENWIRTSCHAFT AUSTRIA

Udeleženci mednarodne konference so opravili tudi več kot 1500 individualnih sestankov.

Poslovni nasvet pred vašimi vrati!

Evropska komisija

Dunaj je pametno mesto, kjer se svetovna zgodovinska kulturna dediščina, arhitektura in vizionarsko urbanistično načrtovanje lepo povezujejo v celoto. To so poudarjali tudi na letošnji konferenci, na kateri so sodelovali svetovno znani strokovnjaki. V otvoritvenem govoru je tako **Thomas Schröpfer**, profesor Singapurske univerze za tehnologijo in oblikovanje, izpostavil, da si vedno več mest želi postati pametnejših, bolj zelenih, varnejših in bolj povezanih ter predstavil Singapur kot primer dobre prakse – prihodnost zelenega mesta: arhitektura kot urbani ekosistem. V drugem pomembnejšem govoru je **Werner H. Bittner**, predsednik uprave Umdasch Group Ventures GmbH poudaril, da bo do leta 2050 70 % svetovnega prebivalstva živelo v mestnih območjih.

Udeleženci konference so se v okviru

Spoznavanje delovanja delodajalskih in sindikalnih organizacij

Na začetku junija je v okviru projekta Skupaj nad izzive trga dela, ki ga vodi Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije pa je njen partner, potekal študijski obisk delodajalskih in sindikalnih organizacij na Finskem. Projekt delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Tokratni študijski obisk je bil namenjen seznanitvi z organiziranjem in delovanjem delodajalskih in sindikalnih organizacij ter vzpostavitve in krepitev odnosov v prihodnje. Predstavniki Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in Konfederacije sindikatov javnega sektorja Slovenije so obiskali Finsko federacijo podjetnikov (Federation of Finnish enterprises – Yrittäjät), Finsko združenje obrtnikov (The Finnish Crafts Organisation Taito), Sindikat pedagoških delavcev (OAJ – Union of Educators), finski vrtec in Sindikat javnega sek-

torja (The Central Organisation of Finnish Trade Unions SAK – Trade Union for the public and welfare sectors).

Za predstavnika OZS je bilo še posebej zanimivo spoznati delovanje združenja obrtnikov in federacije podjetnikov. Združenje obrtnikov Taito je bilo ustanovljeno leta 1913 in predstavlja zagovornika interesov obrtnikov na nacionalni in mednarodni ravni. Eden izmed glavnih ciljev združenja je razvoj obrti, ki je tesno povezana s finsko kulturo, družbo in gospodarstvom.

Finska federacija podjetnikov pa je in-

teresna in storitvena organizacija za majhna in srednja podjetja in njihove lastnike. Njena naloga je skrb za izboljšanje položaja podjetnikov in ustvarjanje kar se da idealnih pogojev za podjetništvo na Finskem.

Projekt Skupaj nad izzive trga dela, ki ga delno financira tudi Evropska unija, vsebuje različne projektne aktivnosti od usposabljanja za zaposlene pri socialnih partnerjih, študije, izmenjavo dobrih praks na nacionalni in mednarodni ravni ter informiranje in obveščanje javnosti o aktualnih temah, s katerimi se sooča trg dela. Med njimi velja izpostaviti predvsem staranje aktivnega prebivalstva na delovnem mestu, promocija zdravja, pravna varnost zaposlenih in skupno reševanje politik trga dela.

MAG. MAJA RIGAČ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

5 nasvetov za potovanje z otroki

Priprave na družinske počitnice zahtevajo veliko načrtovanja in truda. Več časa boste vložili v to, prijetnejše bodo počitnice. Pri tem bodite osredotočeni na pomembne stvari. Da boste s svojimi malimi sončki preživeli čim več brezskrbnih počitnic, si preberite nekaj popotniških nasvetov.

1. Vzemite si čas

Najboljša stvar, ki si jo lahko vzamete – na letališču, ogledu znamenitosti ali na poti od točke A do B – je čas. Vaši otroci zelo radi raziskujejo in se poživljajo na časovni pritisk, zato tudi vi ohranite mirno kri in se ne obremenjujte preveč s tem, kaj vse si morate še ogledati. Tako kot v življenju, tudi na potovanju velja, da moramo kar najbolje izkoristiti vsak trenutek.

2. Na zalogi imejte različne igre

Še posebej na daljših potovanjih z otroci so igrače nujen pripomoček za animacijo in kratkočasenje med vožnjo. S pomočjo ugank in drugih igrice bo vožnja z letalom ali avtomobilom minila, kot bi mignil. Prav tako igre pridejo prav za druženje v primeru slabega vremena.

3. Uporabljajte fotoaparati

Za pametno naložbo se bo zagotovo izkazal nakup fotoaparata, ki je seveda prilagojen tudi otrokom. Ta mala igračka jih namreč spodbuja, da opazujejo okolico in se osredotočajo na to, kar jih zanima. Ponudili vam bodo svojevrsten pogled na svet, ki nastane z njihove perspektive.

4. Zagotovite si pomoč v primeru poškodbe ali bolezni

Doma takoj veste, koga morate poklicati in v kateri zdravstveni dom se morate odpeljati. V tujini, zlasti če potujete v bolj oddaljene kraje, lahko postane iskanje zdravnika pravi lov na zaklad. Zato je Vzajemna v svoje zavarovanje za tujino

vključila 24-urno asistenco v slovenskem jeziku, kjer dobite tudi takojšnje informacije o razpoložljivih zdravstvenih ustanovah.

5. Izognite se visokim stroškom zdravljenja

Pred odhodom čez mejo ne pozabite na Vzajemno zavarovanje za tujino, da se ne bi ob morebitni nezgodi vaše družinske počitnice spremenile v ene najdražjih do sedaj. Stroški zdravstvenih storitev v tujini so v določenih državah zelo visoki in na tisoče turistov plača enormne zneske, ker v predpočitniški mrzlici pozabijo na ustrezno zdravstveno zavarovanje. Na območju Evropske unije bomo sicer delno kriti, če bomo imeli evropsko zdravstveno kartico, vendar pa ta krije le nujne primere v javni zdravstveni mreži, vemo pa, da so na turističnih destinacijah pogosto na voljo le zasebni izvajalci zdravstvenih storitev.

VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica

Medgeneracijsko sodelovanje

Namen projekta Star Vital je vzpostavitev in zagotavljanje zdravih in trajnostnih delovnih mest – predvsem za starejše delavce. Temu cilju sledi vrsta delavnic, ki jih brezplačno ponujamo podjetjem. Ena izmed njih naslavlja medgeneracijsko sodelovanje. Delovno mesto je namreč prostor delovanja različnih generacij, ki imajo različne vrednote, različne navade, stile komuniciranja in različne motive za delo. V tem prispevku si bomo ogledali, zakaj je medgeneracijsko sodelovanje pomembno, ali so generacije med sabo res različne, ter kaj menijo delavci v slovenskih podjetjih o medgeneracijskem sodelovanju.

Zakaj je medgeneracijsko sodelovanje pomembno?

Mladi prihajajo na trg dela iz srednjih šol in fakultet, kjer se naučijo mnogo temeljnih in uporabnih znanj za prakso, a sodelovanja v timu ljudi, še posebej timu različnih generacij, se praviloma ne učijo. V prostem času se praviloma vsi družimo znotraj svoje generacije in družine. Na delovnem mestu pa sodelavcev ne moremo izbirati, ampak so nam dodeljeni glede na vrsto dela. Ali znamo sodelovati z različnimi generacijami ljudi, ali imamo te kompetence? Ali je medgeneracijsko sodelovanje prednost ali vir konfliktov? Zakaj se sploh moramo s tem ukvarjati?

Še do nedavnega delodajalci niso posvečali veliko pozornosti starejši delovni sili, ker je bilo uveljavljeno prepričanje, da je to generacija, ki čaka na upokožitev in od katere nimamo veliko koristi. Takšna miselnost je bila pogosto pogubna, ko je z upokožitvijo strokovnjaka nastala praznina, ker delodajalec ni poskrbel za prenos znanja na mlajše generacije, kot je to v navadi v družinskih podjetjih. Enostavneje so problem starejše delovne sile reševale delovno intenzivne panoge, ko so v določenih obdobjih delavcem omogočile predčasno upokoževanje, delovno silo pa nadomestile z mladimi, pozneje pa tudi z delavci iz bivših jugoslovanskih republik. Ta trend se sedaj ustavlja, manjkajoče delovne sile ni več moč uvažati, vsaj ne za večino delovnih mest. Obve-

zno upokoževanje ob določeni starosti ni več primeren ukrep, saj delovne sile primanjkuje, mnogi pa želijo delati, tudi ko dosežejo pogoje za upokožitev. Raziskave kažejo, da je za ljudi dobro, da ostanejo aktivni in zaposleni tudi takrat, ko dosežejo upokožitveno starost. Tako koristno uporabijo svoje znanje in sposobnosti in se naprej razvijajo. Dejavní seniorji so bolj zdravi, sploh psihično, in živijo dlje. Ker še vedno sodelujejo v skupnosti, se počutijo kot njen pomembni del. To je navsezadnje koristno tudi za družbo, kajti aktivni starostniki pomenijo manjše stroške za pokojninsko in zdravstveno blagajno. Danes v Evropski uniji velja, da polovica zaposlenih neha delati pred obvezno upokožitveno starostjo, česar družba ne bo več mogla omogočati zaradi upada rojstev. Delovna mesta so zato presečišče mnogih generacij, zato podjetja vedno več pozornosti namenjajo razvoju zdravih, delavcu prijaznih delovnih mest in krepitvi medgeneracijsko sodelovanje, saj jih to stane manj kot reševanje konfliktov in nadomeščanje bolniških odsotnosti.

Ali so generacije med sabo res različne?

Hudomušno bi lahko pripomnili, da je to odvisno od tega, komu zastavimo to vprašanje: obupanemu staršu najstnika, vodji oddelka znotraj javne uprave, direktorju srednje velikega podjetja ali predstavniku družinskega podjetja. A večinsko mnenje zagotovo je, da so

današnje generacije mladih drugačne: imajo drugačne vrednote, drugače komunicirajo in vsem nam se zdi, da jih ne znamo ustrezno motivirati. Danes so delovna mesta stičišče treh generacij: baby boom generacije, generacije X in generacije Y. O tem smo že večkrat brali, pojme so prvič uporabili novinarji, danes pa so že del vsakdanjih pogovorov. Meje med posameznimi generacijami so včasih natančneje, včasih pa bolj okvirno določene, a spodnja tipologija je že postala običajna v pogovorih o generacijah v zahodnem svetu:

1. Veterani ali tradicionalisti (rojeni med 1922 in 1945)
2. Baby boom generacija (rojeni med 1945 in 1964)
3. Generacija X (rojeni med 1965 in 1980)
4. Generacija Y ali milenijci (rojeni med 1981 in 2000)
5. Nato pa še generacija Z (rojeni med 2001 in 2006) in Digidoidi (od 2007 dalje)

Generacija veteranov ali tradicionalistov je odrasla pred in med drugo svetovno vojno, zrasli so v pomanjkanju, trdo so delali v življenju, so disciplinirani in upoštevali ukaze. Ta generacija je sedaj že upokožena. Baby boom generacija je rasla v času povojne obnove, to je bil čas optimizma in napredka. Tudi za to generacijo je značilna močna protestantska etika, po kateri je delo vrednota in brezdelje kazeno. Ta generacija je številčna in trenutno obvladuje vzvode po-

Tabela 1: **Najpogostejše izpostavljene vrednote za posamezno generacijo**

Generacija otrok blaginje	Generacija X	Generacija Y
družina	delo	zabava
varnost zaposlitve	moč, vpliv	individualizem
poštenje	zadovoljstvo pri delu / v službi	svoboda
delavnost	družina	fleksibilnost
stalna služba	uspeh	prosti čas
odgovornost	usklajevanje zasebnega in službenega življenja (angl. work-life balance)	slava / uspeh
prosti čas		znanje

Vir: Mejaš, Ruzzier in Škerlavaj (2014): Stereotipi o medgeneracijskem sodelovanju v podjetjih: študija primerov slovenskih podjetij. Naše gospodarstvo, Vol. 60, No. 3–4, 2014, pp. 34–45; DOI: 10.7549/ourecon.2014.3-4.04

litične in ekonomske moči. Za njo sledi generacija X, ki je rojena sredi 60. let pa vse do osemdesetih. Ti otroci so redkeje rasli v nuklearnih družinah kot predhodne generacije, mame so bile pogostejše zaposlene in odsotne z doma, kot je bilo to značilno za prejšnje generacije, zato je generacija X bolj neodvisna, odporna in prilagodljiva. Milenijci ali generacija Y je odraščala z digitalnimi mediji bolj kot predhodne generacije. Bila je deležna velike pozornosti s strani staršev, zato je samozavestna in včasih domišljava. Dr. Vesna Vuk Godina jih imenuje patološki narcisi in pravi, da so z njimi težave tako v šoli kot tudi na delovnem mestu. »Prvič, hočejo biti v središču pozornosti. Drugič, za to, da so v centru pozornosti, so pripravljeni narediti vse. Ampak res vse. Tretjič, nimajo vesti in jih zato ni mogoče moralno zavezati. Ne držijo se pravil. Ne držijo se dane besede. Nimajo nikakršnih problemov nekaj obljubiti in nato požreti besedo. Za moralne projekte jih ni mogoče niti navdušiti. Niti aktivirati. Za te projekte niso pripravljeni investirati niti časa niti napora. Niti ničesar drugega. Opravljena dolžnost jim namreč ne prinese nikakršne nagrade. Jasno, da ne. Saj nimajo tiste notranje instance, ki te za to nagrajuje. Torej vesti.« (Vuk Godina, 2018)

Na tem mestu moramo seveda dodati, da gre za tipizacijo, ki ne vključuje celotne generacije, ampak so to lastnosti, ki so pri tej generaciji bistveno bolj izražene kot v predhodnih. Generacija Z in ostale še niso na delovnih mestih. Na delovnih mestih sodelujejo tri generacije. In medtem ko mediji in tržniki med-

generacijske razlike močno poudarjajo, so mnogi sociologi in psihologi proti tem delitvam, ker zadevo precej poenostavljajo. Poudarjajo, da so medosebne razlike večje od medgeneracijskih. Po lastnih izkušnjah pa vemo tudi, da je na delovnih mestih razlik med zaposlenimi še več: izobrazbenih, etničnih, ekonomskih, družinskih, glede na osebne izkušnje. Te lahko še bistveno bolj vplivajo na (ne)sodelovanje med zaposlenimi kot medgeneracijske razlike.

Kaj menijo slovenski delavci o medgeneracijskih razlikah?

Ne glede na uveljavljeno tipologijo in stereotipe o lastnostih posameznih generacij si raje oglejmo, kaj o posameznih generacijah menijo zaposleni v slovenskih podjetjih. Mejaš, Ruzzier in Škerlavaj (2014) so izvedli globinske intervjuje s šestnajstimi zaposlenimi v slovenskih podjetjih, polovica je bila podrejenih in polovica nadrejenih delavcev, predvsem pa so bili vključeni delavci različnih generacij in različnih podjetij. Pogovori so razkrili naslednje razlike v razumevanju različnih generacij (tabela 1).

Intervjuji so nekatere stereotipe o generacijah potrdili, nekatere pa ovrgli. Intervjuvanci zaznavajo razlike med generacijami, a manjše od razlik, ki jih zasledimo v virih o imenovanih generacijah. Poudarili so, da je delitev na generacije umetna dilema in da nas to, kdaj smo se rodili in v katero generacijo spadamo, ne definira popolno, odvisno je tudi od tega, v katerem življenjskem obdobju smo in kaj je ta trenutek za nas pomembno. Različne generacije je tre-

ba različno voditi. Sodelovanje v timih je po mnenju intervjuvancev različno za starejšo (baby boom) in mlajšo generacijo (generacija Y). Mlajša raje sodeluje v timu, a jo je treba primerno motivirati. Prav tako so mlajši dovtetnejši za spremembe od starejše generacije. Komunikacijski slog različnih generacij je različen, v čemer so opažanja zaposlenih zelo podobna prevladujočim stereotipom. Večina je opazila konflikte zaradi različnih generacij, ki sodelujejo na delovnem mestu, seveda pa so viri konfliktov tudi drugi.

Namesto zaključka

Medgeneracijsko sodelovanje je ena od tem, ki jih bodo naslovile Star Vital delavnice. Neuspešno sodelovanje različnih generacij namreč lahko vpliva na manjšo uspešnost podjetja, vodi v frustracijo zaposlenih, konflikt in nizko moralo. Vsekakor to ni edini dejavnik, ki vpliva na (ne)uspešnost podjetja. Včasih so razlike znotraj generacij večje od medgeneracijskih razlik. To je še posebej res v podjetjih, ki zaposlujejo delavce različnih narodnosti, ne samo bivše Jugoslavije, ampak tudi širše. Ker so koristi medgeneracijskega sodelovanja velike, je pomembno izkoristiti potencialne različnih generacij, zato bomo tem vprašanjem na delavnicah namenili še posebej veliko pozornost. Vse rešitve se začno pri nas – in bistvo rešitev je v spremembi pogleda na problem!

Veselimo se srečanja in sodelovanja z vami!

DR. MIRNA MACUR, FAKULTETA ZA ZDRAVSTVO ANGELE BOŠKIN

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, dne 26. 2. 2019

objavlja RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA **OBRTNIK LETA 2019**

Priznanje »Obrtnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju obrtništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Obrtnik leta« lahko predlagajo:

- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:

- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- do vključno 5 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Obrtnika leta« so, da:

- delo opravlja pretežno na obrtni način,
- poslovna uspešnost,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja v katerem posluje in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. julij 2019.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:

- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Dodatne informacije: OZS, Edina Zejnic, tel. 01 58 30 586, e-naslov: edina.zejnic@ozs.si.

Branko Meh
Predsednik OZS

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

V razpisu je zaradi preglednosti in lažje berljivosti uporabljena le moška slovnična oblika, pri čemer pa je enakopravno in smiselno mišljena tudi ženska oblika.

objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA **PODJETNIK LETA 2019**

Priznanje »Podjetnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju podjetništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Podjetnik leta« lahko predlagajo:

- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:

- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- več kot 5 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Podjetnika leta« so, da:

- delo opravlja pretežno na industrijski način,
- poslovna uspešnost,
- strateška usmerjenost,
- globalno delovanje,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja v katerem posluje in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. julij 2019.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:

- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice,
- v primeru, da ima prijaviteljenec v lasti več podjetij mora predložiti konsolidirano bilanco od pooblaščenega revizorja.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Dodatne informacije: OZS, Edina Zejnic, tel. 01 58 30 586, e-naslov: edina.zejnic@ozs.si.

Branko Meh

Predsednik OZS

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, dne 26. 2. 2019

objavlja RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA **NAJSTAREJŠI OBRTNIK LETA 2019**

**Priznanje »Najstarejši obrtnik leta«
podeljuje zbornica enkrat letno.**

**Kandidate za podelitev priznanja
»Najstarejši obrtnik leta« lahko predlagajo:**

- predsednik zbornice in podpredsednik upravnega odbora zbornice,
- skupščina zbornice,
- upravni odbor zbornice,
- upravni odbor strokovne sekcije zbornice,
- upravni odbor ali predsednik območne obrtno-podjetniške zbornice.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati naslednji pogoj:

- članstvo v zbornici.

Kriterij za izbor »Najstarejšega obrtnika leta« je:

- najdaljše obdobje opravljanja dejavnosti.

Izpolnjevanje kriterija se dokazuje s pisnimi dokazili iz katerih je razvidno obdobje opravljanja dejavnosti, ki jih komisiji posreduje predlagatelj.

Rok za prijavo je 31. julij 2019.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Dodatne informacije: OZS, Edina Zejnic, tel. 01 58 30 586, e-naslov: edina.zejnic@ozs.si.

Branko Meh

Predsednik OZS

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

V razpisu je zaradi preglednosti in lažje berljivosti uporabljena le moška slovnična oblika, pri čemer pa je enakopravno in smiselno mišljena tudi ženska oblika.

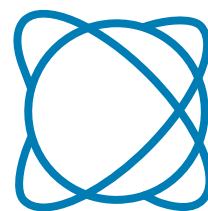
**”MODRA KARTICA
ZA MOJE ZAPOSLENE
IN MOŽA,
FINO.”**

**Več kot 100 odličnih
partnerjev na vaši poslovni poti!**

Vstopite na nova tržišča

Skozi povezave v največji poslovni mreži podjetij v Evropi

Borza omogoča podjetjem brezplačen vpis ponudbe, objavo oglasa v tujini, iskanje med ponudbami in povpraševanji tujih podjetij ter povezovanje ustreznih ponudb in povpraševanj. Z več sto novih profilov podjetij dodanih vsak teden je borza ena največjih na svetu. V borzo so vključena MSP iz držav EU, centralne in vzhodne EU ter mediteranskih držav in deluje po standardiziranih postopkih, ki jih je postavila EU agencija za MSP (EASME).

www.ozs.si/een

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Poslovni razsvet pred vašimi vrati

Letos podprli že 1496 projektov

Slovenski podjetniški sklad bo v okviru finančnih spodbud podjetjem v letu 2019 nudil skupno okoli 130 milijonov evrov, s čimer bo finančno podprl preko 2.000 projektov. Do sedaj je odobril že 1496 projektov v skupni višini 60 milijonov evrov. SPS je dodatno podprl tudi 566 projektov v okviru spodbud različnih vavčerjev v skupni višini 2,6 milijona evrov.

Aktivni razpisi SPS 2019

Garancije za bančne kredite s subvencijo obrestne mere (P1 plus 2019) – skupno razpisanih 79,2 milijona evrov bo zadostovalo za podporo okoli 400 projektov. Do sedaj so odobrili že 27,2 milijona evrov in podprli 144 projektov. Odpiranja so vsaki 14 dni, naslednji roki za oddajo vloge pa so 1. 9., 15. 9., 1. 10. in 15. 10.

Mikrokrediti za problemska in obmejna problemska območja (P7R 2018) – skupno je razpisanih 13,8 milijona evrov, kar bo zadostovalo za podporo 440 projektov. Do sedaj so podprli že 105 projektov. Roka za oddajo vlog sta še 1. 9. in 1. 10.

Spodbude za razvoj lesarstva na področju polproizvodov (P4L) – v okviru tega projekta je možno pridobiti od 250.000 evrov do 2 milijona evrov nepovratnih sredstev na podjetje, namenjena pa so malim in srednje velikim podjetjem, ki se ukvarjajo s predelavo oziroma obdelavo lesa in lesnih tvoriv (delež lesa več kot 75 odstotkov). Gre za dvoletni razpis, kjer je skupno na voljo okoli 8,4 milijona evrov.

Razpisi SPS 2019 v pripravi

Spodbude za digitalno transformacijo podjetij (P4D) – gre za nov razpis, s pomočjo katerega si bodo lahko podjetja zagotovila tehnično opremljenost in digitalno transformacijo ključnih proizvodnih in poslovnih procesov. Podjetja bodo lahko pridobila nepovratna sredstva v višini od 30.000 do 100.000 evrov na podjetje oziroma vsaj 60 odstotkov

financiranja upravičenih stroškov. Pogoj za pridobitev sredstev je sodelovanje z zunanjim strokovnjakom za izvedbo digitalne transformacije s seznama oziroma kataloga strokovnjakov, ki bo dostopen na spletni strani DIH – digitalno inovacijskega stičišča. Predvidoma bo razpis objavljen avgusta.

V pripravi je še razpis za **Semenski kapital** v obliki konvertibilnih posojil in direktnih kapitalskih vložkov SPS-ja za mlada visoko tehnološka inovativna podjetja s potencialom globalne rasti. Objavljen bo predvidoma jeseni, prav tako pa tudi **Spodbude za zagon podjetij na problemskih območjih**.

Nekateri razpisi že zaprti

Mikrokredite za mikro in mala podjetja SPS zagotavlja iz sredstev Sklada skladov preko SID banke. Letos je SPS izvedel že dva razpisa (razpis P7 2019 in razpis P7-2 2019), saj je bilo povpraševanje po ugodnih mikrokreditih ogromno. V obeh primerih je bil razpis zaprt že po prvem odpiranju. Na prvo odpiranje prvega razpisa je prispelo 867 vlog, odobrenih je bilo 482 projektov in razdeljenih 12 milijonov evrov. Na drugo odpiranje je prispelo 1047 vlog, odobrenih je bilo 18 milijonov evrov in podprtih 725 projektov. Novo kvoto ugodnih mikrokreditov lahko podjetja pričakujejo konec leta 2019.

V okviru **Spodbud za zagon inovativnih podjetij** SPS podpira zagonska inovativna mlada podjetja v obliki nepovratnih sredstev. Nepovratna sredstva v višini do 54.000 evrov omogočijo inovativnemu start-upu zagon podjetja in razvoj pro-

dukta do prototipa. Razpis se kombinira tudi z bogato vsebinsko podporo v obliki mentorstva in mentorskih programov. V letošnjem letu so na SPS podprli 40 inovativnih zagonskih podjetij v skupni višini 2,16 milijona evrov. Razpis bo ponovno na voljo marca prihodnje leto.

Spodbude malih vrednosti preko vavčerjev

Letos bo mikro, malim in srednje velikim podjetjem za vavčerje na razpolago 4,5 milijona evrov. SPS je objavil javne pozive za naslednje vavčerje: Vavčer za zaščito intelektualne lastnine, Vavčer za certifikate kakovosti, Vavčer za skupinske predstavitve slovenskega gospodarstva na sejnih v tujini, Vavčer za tržne raziskave tujih trgov, Vavčer za udeležbo na mednarodnih forumih, Vavčer za udeležbo v gospodarskih delegacijah v tujino, Vavčer za dvig digitalnih kompetenc, Vavčer za digitalni marketing, Vavčer za pripravo digitalne strategije, Vavčer za kibernetsko varnost ter Vavčer za statusno preoblikovanje družb. V pripravi pa so še javni pozivi za Vavčer za krožno/zeleno gospodarstvo, Vavčer za prenos lastništva in Vavčer za prototipiranje.

Osnovne značilnosti vavčerjev so enostavnost prijave in hitra obravnava, sofinanciranje (subvencija) v višini 60 odstotkov upravičenih stroškov (DDV ni upravičen strošek) oziroma do 9999 evrov za posamezen vavčer. Vavčerji so za podjetja na voljo skozi vse leto več o posameznem vavčerju in pogojih pa najdete na spletni strani www.podjetniskisklad.si.

BREDA MALENŠEK

Spet nove možnosti prihrankov!

"VEČKRAT ME JE
REŠILA MOŽNOST
PLAČILA NA
OBROKE."

..... in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

Aktivirajte kartico in se nagradite z darilnim bonom SPAR
v vrednosti 20 €

PRIJAVNICA:

za poslovno kartico Diners Club Mozaik Podjetnih.

Ime in priimek:

Tel., GSM:

E-naslov:

Želim kartico Diners Club Mozaik podjetnih:

☐ za podjetje

☐ za ožje družinske člane oziroma zaposlene

C1486

S podpisom soglašam, da OZS in Erste Card, d. o. o., navedene podatke obdeluje z namenom posredovanja ponudbe za poslovno kartico Diners Club Mozaik Podjetnih in s tem namenom z menoj vzpostavi stik na navedeni telefonski številki oziroma elektronskem naslovu.

Podpis
prosilca:

X

Izpolnjeno prijavnico pošljite po pošti na naslov: OZS,
Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana ali skenirano na e-naslov
mozaik.podjetnih@ozs.si oziroma jo oddate osebno na OZS ali OOB.
Dodatne informacije dobite na 080 12 42.

ZDOPS

Usposabljanje članov upravnega odbora ZDOPS s področja socialnega dialoga

Junija je Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije v okviru projekta DialogPlus za člane upravnega odbora pripravilo usposabljanje s področja socialnega dialoga. Ob koncu dogodka so s krajšo slovesnostjo obeležili še 25. obletnico obstoja Združenja.

Na tokratnem srečanju članov Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije so poudarek namenili vsebinam s področja socialnega dialoga, ki najbolj vplivajo na poslovanje in položaj podjetnikov na lokalni ravni. Eden od ciljev projekta DialogPlus, ki se bo končal konec septembra 2021, je namreč dodatno izobraževati oziroma usposobiti socialne partnerje na področju trga dela, vseživljenjskega učenja, varnosti in zdravja pri delu z namenom učinkovitejšega sodelovanja v procesu socialnega dialoga.

Tako so udeleženci srečanja med drugim obravnavali tudi vpliv socialnega dialoga na ravni Evropske unije na slovensko podjetništvo. Socialni dialog na ravni Evropske unije poteka znotraj Evropskega ekonomsko-socialnega odbora, posvetovalnega telesa, ki predstavlja civilno družbo. Kot je povedal **Dare Stojan**, eden izmed predstavnikov slovenskih delodajalcev v tem organu in prvi predsednik Združenja, se odbor med drugim ukvarja z vprašanji zaposlovanja mladih, demografskih sprememb, aktivnega staranja, trajnostnega razvoja, raziskav in inovacij, izobraževanja ter malih in srednje velikih podjetij. S svojimi mnenji, ki jih oblikujejo znotraj delovnih teles in plenarnih zasedanj, odbor vpliva na evropsko in posledično nacionalno zakonodajo.

Na srečanju so v nadaljevanju govorili še o spremembah Zakona o urejanju trga dela, Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakona o evidencah na področju dela in socialne

varnosti ter o poteku pogajanj socialnih partnerjev o predlaganih spremembah.

V sklopu projekta DialogPlus se po območnih obrtno-podjetniških zbornicah intenzivno izvajajo tudi različna izobraževanja na temo delavnopravne zakonodaje in področja kolektivnih pogodb.

Jubilej Združenja

Zbrani so ob koncu dogodka s krajšo slovesnostjo obeležili še 25. obletnico obstoja Združenja. Leta 1994 je bilo namreč ustanovljeno združenje OGISTTA, ki je združevalo delodajalce obrti, gostinstva, intelektualnih storitev, turizma, trgovine in avtoprevoznništva. Nekaj let pozneje se je združenje preimenovala

Člani upravnega odbora ZDOPS so se usposabljanje s področja socialnega dialoga.

lo v Združenje delodajalcev obrtnih dejavnosti Slovenije, od leta 2008 pa nosi današnje ime.

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami zastopa interese članov pri nastajanju in spreminjanju zakonodaje oziroma prilagajanju slovenske zakonodaje pravnemu redu Evropske unije, predvsem sistema delovnih razmerij. Pretežen del teh aktivnosti, zlasti pri doseganju soglasja glede okvirov socialne in ekonomske politike, se izvaja v Ekonomsko socialnem svetu.

Predsednik OZS Branko Meh je Združenju delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije ob jubileju za uspešno dolgoletno sodelovanje pri oblikovanju obrtno-podjetniškega sistema in podjetniškega okolja podelil Srebrni pečat OZS. Na sliki (z leve): Nataša Terzič, Branko Meh, Drago Delalut, Igor Antauer in Nina Ličar.

Delalut se je posebej zahvalil obema predhodnikoma, članom upravnega odbora, drugim aktivnim članom in strokovni službi Združenja ter izrazil željo, da bi tudi v prihodnje skupaj uresničevali zahteve malih delodajalcev in zagovarjali njihove interese.

Več o delu ZDOPS si lahko preberete na spletni strani www.zdops.si, kjer so članom ZDOPS na razpolago brezplačni vzorci različnih aktov s področja delovnopravne zakonodaje in odgovori na najpogostejša vprašanja.

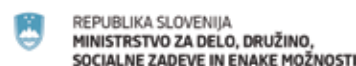
EVA MIHELIČ

Slovesnosti so se udeležili tudi nekdanja generalna sekretarka **Azra Seražin**, državni sekretar za malo gospodarstvo **Franč Vesel** in predsednik OZS **Branko Meh**, ki je Združenju ob jubileju podelil Srebrni pečat OZS za uspešno dolgoletno sodelovanje pri oblikovanju obrtno-podjetniškega sistema in podjetniškega okolja. Ob tem je Meh poudaril, kako pomembno je, da so delodajalske organizacije močne in tudi enotne. »Včasih na stvari gledamo drugače, a se bomo morali potruditi, da bomo delali z roko v roki. Stremeti moramo k temu, da ohranjamo delodajalske organizacije moč-

ne,« je še dejal Meh in ZDOPS zagotovil podporo OZS tudi v prihodnje.

Priznanje OZS je prevzel predsednik ZDOPS **Drago Delalut**, ki je med drugim dejal: »Gre za četrto stoletje, ki smo ga zaznamovali s svojim delom in zastopanjem interesov delodajalcev. Glede na razmere, v katerih sedaj deluje gospodarstvo, je očitno, da je obstoj organizacije, kot je naša, več kot nujen. Zato je še toliko bolj pomembno, da strnemo svoje vrste in državi povemo, kakšno okolje potrebujemo, da bomo lahko vlekli voz gospodarstva še naprej.«

Projekt DialogPlus je sofinanciran s strani Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS v okviru Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike 2014–2020, 11.2 prednostne naložbe »Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni«, 11.2.2 specifičnega cilja »Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev v procesih socialnega dialoga, zlasti na področju politik trga dela in vseživljenjskega učenja«.

**"KARTICO
UPORABLJAM
PRI VSAJ DESETIH
PARTNERJIH."**

**Več kot 100 odličnih
partnerjev na vaši poslovni poti!**

DUPOS

Upokojeni obrtniki o spremembah pokojninske zakonodaje – nadaljevanje

V prejšnji številki revije Obrtnik podjetnik smo začeli spodbujati javno razpravo o predlogih spreminjanja pokojninske zakonodaje v Sloveniji. Predvsem v delu, ki govori o omejevanju možnosti poslovne aktivnosti ali poslovne reaktivacije upokoencev, še posebej obrtnikov in malih podjetnikov v Sloveniji.

Stališče društva DUPOS, ki predstavlja zainteresirano in organizirano populacijo prebivalstva, ki se ga napovedane spremembe še najbolj dotikajo, je bilo že objavljeno. Menimo, da je to povsem enotno tudi z aktivnostmi OZS na tem področju. Predstavili ga bomo tudi poslanskim skupinam in iskali pomoč pri Varuhu človekovih pravic v Sloveniji. Posebna strokovna opora za naše stališče pa je prav gotovo stališče Akademije za družbeno odgovornost do te problematike, ki je bilo maja objavljeno v Primorskih novicah. Z Akademijo, ki jo vodi dr. Milan Brglez, smo se dogovorili za sodelovanje v javni razpravi in tokrat v nadaljevanju navajamo stališče Akademije v celoti.

»Delo po izpolnitvi pogojev: Stališče do starostne pokojnine

Nedavno je vladna koalicija predstavila ideje o dopolnitvi oziroma spreminjanju pokojninskega sistema. Med njimi je tudi pobuda, da bi z izpolnitvijo pogojev za upokoitev in pridobitvijo pokojnine ljudje lahko nadaljevali s pridobitno dejavno-

stjo, ne da bi se jim pokojnina zmanjšala ali bi jim bila za čas aktivnosti odvzeta. Takšno stališče v celoti podpiramo in ga v nadaljevanju dodatno utemeljujemo.

1. Med nesporno ugotovljenimi, a pri nas doslej neupoštevanimi dejstvi, ki morajo vplivati na opredelitev starostne pokojnine, je okoliščina, da ima starostna pokojnina ob socialni tudi lastninsko pravo, kar je v skladu z mednarodnim pravom. Lastninsko pravo starostne pokojnine je nedvoumno potrdilo tudi Ustavno sodišče RS v več svojih odločbah. Prav zaradi potrditve lastninske pravice pokojnine je Ustava RS pravico do pokojnine posebej določila kot ustavno pravico (2004).

2. Ovire, s katerimi se soočajo upokoenci na področju dela, imajo dokazane negativne učinke na njihovo kakovost življenja in zdravje. Pogojevanje pravice do uveljavitve uživanja pokojnine z okoliščino, da oseba ne opravlja pridobitnega poklicnega dela ali dejavnosti, je škodljivo zavračanje možnosti tako imenovanega »dvojnega statusa« upokoencev. To zavračanje

temelji na preživetju socialno varstveni paradigmi starostne pokojnine kot pravice, po kateri tisti, ki pridobiva dohodek, ne potrebuje starostne pokojnine. Ta miselnost množico kompetentnih izvajalcev poklicev in drugih ustvarjalnih ljudi sili v pasivno preživljanje starosti. Namesto, da bi ljudje prispevali k ustvarjanju družbenega bogastva in k polnjenju javnih blagajn, postanejo z upokojitvijo zgolj njihovi koristniki. Ob pričakovanem demografskem upadu je zato njihova ekonomska aktivnost koristna tako z vidika zmanjševanja pomanjkanja kadrov kot tudi z vidika uravnoteženja javnih blagajn.

3. V naprednih državah se pravica do starostne pokojnine ne uveljavlja kot socialni korektiv, temveč zlasti kot pravica, ki se zagotavlja zavarovancem na temelju plačevanja prispevkov, le delno pa iz drugih virov. Pravica do starostne pokojnine v prvi vrsti temelji na načelu vzajemnosti zavarovancev pri zbiranju in porabi zbranih sredstev (zavarovalno načelo).

4. Pravica do starostne pokojnine vse-

buje več prvin, med drugim tudi prveno lastninske pravice. Ta okoliščina je za regulatorja velika omejitev. Zaradi nje nima povsem prostih rok pri njenem pravnem urejanju. Ta omejitev, denimo, regulatorju odvzema legitimnost, da pogojuje pridobitev in uživanje starostne pokojnine z okoliščino, da oseba preneha opravljati poklicno delo ali dejavnost. Le nekaterim kategorijam zavezancev je doslej zakonodaja priznavala dvojni status zavarovanca in upokojenca, zato je treba čim prej s posredovanjem Ustavnega sodišča RS v smeri razveljavitev nelegitimnih zakonskih določil ali z zakonskimi spremembami to vprašanje urediti za vse upokojene enako, in sicer tako, da ne bo več nobenih ovir za dvojni status vsakega upokojenca. Le na ta način je mogoče vsem osebam, vključno z upokojenci, zagotoviti uživanje z Ustavo RS in mednarodnim pravom določenih človekovih pravic – pravice do dela in svobode dela, prav tako pa tudi do osebnostnega in poklicnega razvoja.

5. Pri ureditvi starostnih pokojnin in statusa upokojencev v Sloveniji je treba

upoštevati načelo, da »vsako delo šteje«. Kakovostno delo in ustvarjalnost slehernika, vključno z upokojenci, ustvarja novo vrednost, ki omogoča nove zaposlitve. Nasprotovanje tej tezi bi pokazalo, da sta človeško delo in ustvarjalnost vrednoti, ki ju Slovenija postavlja zelo nizko v hierarhiji vrednot. To pa ne bi škodovalo le upokojencem, ki bi si z nadaljnjim delom ob uživanju pokojnine lahko izboljšali svoj ekonomski in socialni položaj ter kakovost življenja, temveč bi negativno vplivalo tudi na motiviranost zaposlenih za kakovostno in produktivno delo.

6. Ob zavzemanju za takšno rešitev pa je treba poudariti, da mora pridobitno delo upokojencev ostati stvar njihove svobodne izbire in ne sme postati izgovor za nižjo odmero in usklajevanje pokojnin.

Akademija za družbeno odgovornost, Znanstveni in strokovni svet gibanja: dr. Rado Bohinc, dr. Stane Pejovnik, mag. Tomaž Poglar, dr. Lojze Sočan, dr. Ivan Svetlik, dr. Niko Toš, dr. Vito Turk«

Prosimo vse upokojene obrtnike in male podjetnike, da se vključijo v javno

Vse upokojene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posredujte po e-pošti: **dupos.je@siol.net** ali po navadni pošti na naslov: **Društvo DUPOS, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana**. Sporočite nam svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo. V članstvo vabimo tudi upokojene bivše funkcionarje zbornic, katerim nudimo priložnost, da svoje obsežno znanje in izkušnje pri vodenju zborničnih enot uporabijo tudi za vodenje območnega odbora DUPOS v njihovem okolju.

razpravo in nas, če se z našimi stališči strinjajo, podprejo s sporočilom na e-naslov: dupos.je@siol.net do 25. julija 2019. Hkrati prosimo tudi OOO, da, če je le mogoče, v svojih sredinah spodbujajo razpravo o tej problematiki in svoja stališča posredujejo na krovno organizacijo.

ZA DRUŠTVO DUPOS: JOŽE ELERSIČ, PRESEDNIK

PRODAMO

Poslovni prostor Kranj

Lokacija: **Koroška cesta 1, Kranj**

Leto izgradnje: **1960**

Zadnja obnova: **2008**

Etažnost: **2. nadstropje**

Neto tlorisna površina: **498 m²**

- 8 pisarn: **242 m²**

- sejni sobi: **40 m²**

Cena: **399.000 EUR**

Poslovne prostore sestavlja recepcija, več manjših pisarn, dve sejni sobi, čajna kuhinja in toaletni prostori. Dostop do poslovnih prostorov je omogočen z dvigalom ali po stopnicah iz drugega dela stavbe. Parkiranje za obiskovalce je urejeno v sklopu zunanjih javnih parkirišč.

HETA ASSET RESOLUTION

Poslovni prostori namenjeni storitvenim dejavnostim se nahajajo odlični lokaciji v središču Kranja, neposredno ob glavni mestni vpadnici. Nepremičnina je od najbližjega javnega parkirišča oddaljena 50 m, od priključka na avtocesto pa 3,5 km. Več informacij najdete na naši spletni strani, kjer se lahko tudi prijavite za ogled.

☎ 041 391 651

✉ nastja.kobal@har.si

🌐 www.nepremicnine-har.si

Kako z večjim zadovoljstvom strank povečati prihodke?

Kdaj ste bili zadnjič popolnoma navdušeni nad postrežbo v trgovini, servisu, lokalu, zdravniku ali kje drugje? Kaj je bilo drugače? Kaj vas je navdušilo? Včasih je potrebno čisto malo, da navdušite stranko, da bo rekla vau! Včasih je dovolj že samo prijazen nasmešek. Včasih pa se je potrebno zelo potruditi. Še posebej, ko si stranka izmišljuje, izsiljuje ali kako drugače »utruja«. Še najbolj pa takrat, ko ima težave z izdelkom ali ni zadovoljna z opravljeno storitvijo. Takrat se pokaže prava vrednost obljub, ki ste jih dali stranki ob nakupu.

Različne raziskave so ugotovile, da so ljudje zelo pogosto nezadovoljni z opravljenimi storitvami, vendar tega nezadovoljstva ne izrazijo. Kar 9 od 10 nezadovoljnih strank se na primer ne bo pritožilo in bo prihodnje naročilo opravilo drugje. Če pa se že pritožijo, vsak drugi ni zadovoljen z načinom, kako so reševali njegov problem.

Kako je to videti v praksi? Pomislite, kako vas običajno nagovorijo v nekem lokalu, kjer ste na primer pojedli kosilo? »Kako je bilo?« In kaj običajno odgovorite? »V redu.« Plačate in odidete. Pa je bilo res v redu? Ni nujno! Morda se vam ni dalo pojasnjevati natakarku, da je bil zrezek za odtenek preveč zapečen, krompirček premalo slan. Vsa hrana ravno na meji, da je bila za pojest. Lahko je bilo kaj popolnoma drugega. Morda ste najprej celo večnost čakali, da so vas sploh opazili. Potem je trajalo, da so prišli do vas in pobrali naročilo. In potem spet, da ste bili postreženi. In nazadnje ste ponovno čakali, da ste plačali. Bi takrat komu kaj omenili? Mogoče. Ali pa tudi ne. Zagotovo so imeli tehten razlog, da ste toliko čakali. Morda je bila gneča. Ali kaj drugega. Vendar vas kot stranko to niti ni zanimalo.

Na pripombe se odzovimo hvaležno

Zakaj ljudje ne izrazijo svojega nezadovoljstva? Nekaterim je nerodno. Nekomu se zdi, da ne bo nič dosegel. Vsak ima svoj razlog. Nekaj pa verjetno ven-

darle naredijo. Prihodnjič bodo šli drugam. Si to lahko privoščimo?

Zato je zelo pomembno, da poslušamo in slišimo vse tiste, ki se nam pritožijo, saj na neki način predstavljajo vse tiste, ki se ne. S tem, ko se nam pritožijo, nam dajo možnost, da izboljšamo vse nepravilnosti. Na vse takšne in drugačne pripombe, ki jih dobivamo, se odzovimo hvaležno, ne glede na to, v kakšni obliki jih prejmemo.

In kaj ima to opraviti z vami? Vse. Ne vem, s čim se ukvarjate. Vem pa, da imate stranke, ki od vas nabavljajo izdelke ali zanje opravljate določene storitve. Pri tem sploh ni pomembno, ali delate za končne stranke, potrošnike ali za B2B, poslužete z drugimi podjetji. Ni pomembno, če ste lastnik, direktor ali pa samo zaposleni v nekem podjetju. Vedno imate opravka z ljudmi, njihovimi čustvi in potrebami. Zato se lahko tudi vaše stranke počutijo tako, kot v opisanem primeru. Če jih vprašate, kako so zadovoljne z izdelkom, ki ga proizvajate ali storitvijo, ki jo opravljate, bodo rekle v redu. Vendar novega naročila ne bodo oddale in čez čas boste izvedeli, da so začeli naročati pri vaši konkurenci. Vam pa ne bo nič jasno. Zdi se vam, da imate kakovosten izdelek/storitev, konkurenčno ceno, za stranko ste se razdajali, ji bili vedno na razpolago, delali med vikendi, ustregli v vseh željah, na koncu pa tega sploh ni cenila in je odšla h konkurenci. Za katero veste, da vsega tega, kar ste nudili stranki vi, sploh ne počne.

Ne vztrajajte pri standardih, ki jih ne morete doseči

Kako je to mogoče? Kje je razlog? Kaj je konkurenca naredila drugače? Najverjetneje nič. Ampak ste sami vzrok. Nekaj ste naredili narobe. Ali pa delali narobe dalj časa. Ali pa celo od samega začetka, vendar stranke to najprej ni motilo, potem pa vedno bolj. Morda vam je kdaj tudi kaj omenila, pa niste slišali njene pritožbe. Morda celo večkrat, vendar se niste odzvali.

Vi ste tisti, ki ste nastavili letvico, tako kot to počnejo pri skoku v višino. V igri ste toliko časa, dokler jo preskakujete. In pridete do višine, ki postane neobvladljiva. Šele z napornimi treningi in pripravami lahko višino počasi dvigujete in se s tem uvrščate med najboljše.

Preden se je stranka odločila za sodelovanje z vami, je prej preverila vso ponudbo na trgu, preučila cene, priporočila, prebrskala cel internet in se na koncu odločila za vas. V njenih očeh ste za določen izdelek ali storitev ponudili najboljšo ceno (ne najnižjo!), kakovost, hitrost izvedbe in še kaj. Skratka, postavili ste letvico. In stranka je potem od vas pričakovala, da boste to, kar ste obljubili, tudi naredili. Seveda se zgodi, da zaradi takšnega ali drugačnega razloga obljub ne morete izpolniti. Problem nastane, če se to redno dogaja. Potem je boljše, da letvico znižate, kot pa da vztrajate pri standardih, ki jih ne morete doseči, saj točno to povzroča slabo voljo strank. S tem, ko bodo

pričakovanja strank nižja, vi pa boste dali več, boste prej ustvarili zadovoljno stranko kot obratno.

Držite se obljub

Če na primer obljubite dostavo naslednji delovni dan, potem naj bo naslednji delovni dan. Ne izgovarjajte se na prevoznika, če pošiljka do stranke ne prispe pravočasno. Vedno, ko s prstom pokažete na nekoga drugega, trije prsti kažejo nazaj. Če ne morete zagotoviti dostave naslednji delovni dan, potem raje obljubite dostavo v treh delovnih dnevih. Naročilo seveda tako kot vedno takoj odpošljete in stranka ga v večini primerov dobi naslednji dan. Stranka, ki pričakuje, da bo naročeno dobila v treh dneh in ga dobi prej, kot ste obljubili, bo zagotovo navdušena. Kaj ste spremenili? Praktično ničesar, samo strankam ste nehali obljubljati dostavo naslednji dan.

Če ste obljubili, da boste prišli na montažo v petek ob 9. uri zjutraj, bodite

tam raje kako minuto prej. Če vidite, da vam ne bo uspelo, potem takoj pokličite stranko in ji sporočite, da zamujate. Ne dopustite, da vas one kličejo in sprašujejo, kje ste in kdaj končno pridete. Če se vam redno dogaja, da se vam urniki zamikajo, potem je čas, da ponovno ocenite svoje delo. Verjemite, stranka, ki želi, da boste zanjo opravili neko delo, bo počakala. Če veste, da imate pred njo še dve drugi stranki, pri katerih boste zagotovo delali vsaj dva dni, lahko pa se še kaj zavleče, potem stranki ne obljubite, da boste prišli čez tri dni ampak ji obljubite, da jo boste poklicali čez dva dni in ji potrdili datum prihoda. Stranka je morda zaradi vas morala vzeti dopust, da je lahko doma ob določenem terminu. Spoštujte čas svojih strank.

Če ste naredili ponudbo za določen znesek, pri sami izvedbi pa je prišlo do nepredvidenih, dodatnih stroškov, najprej preverite s stranko, če se strinja s povišanjem, šele nato se lotite dela. Naj-

slabše je, da zadevo naredite in potem pošljete višji račun, s katerim se stranka ne strinja. Ker ste strokovnjak na svojem področju veste, kje lahko nastanejo dodatni stroški in to stranki pri pripravi ponudbe tudi omenite. Potem bo že vnaprej pričakovala možno podražitev. Vsi radi vemo pri čem smo in nihče nima rad takšnih presenečenj.

Ko predstavljate izdelek ali pojasnjujete, kaj točno zajemajo vaše storitve, se potrudite in izpostavite vse ključne točke. Ne obljubljajte nečesa, kar izdelek nima oziroma ne zagotavlja. Ne obljubite nečesa, kar potem ne morete narediti. Boljše, da takoj poveste, kot potem, ko bo minilo že nekaj časa in bi lahko stranka medtem našla drugo rešitev.

To je bilo samo nekaj primerov, kako visoko postaviti vašo letvico. Strankam boste tako dali vedeti, pri čem so in kaj lahko od vas pričakujejo. Šele, ko dobro obvladate vse dejavnosti, ki ste si jih zastavili, lahko letvico prestavite višje oziroma izboljšujete svoje storitve.

Zadovoljna stranka se vrača

Ko postavite standard in ga potem izvajate, se stranke na to navadijo in potem vedno pričakujejo isto ali še boljšo postrežbo. Takoj, ko se vam kaj zalomi in teh standardov ne dosegate več, stranke to opazijo kot poslabšanje ponudbe. Konkurenca je lahko v vseh pogledih slabša, vendar, če se drži svojih standardov, je zato v očeh stranke lahko videti zanesljivejša. Saj veste, v neki vaški gostilni verjetno ne pričakujete vrhunske postrežbe kot na primer v nekem hotelu s petimi zvezdicami, kajne? Če pa jo doživite, boste popolnoma navdušeni. Medtem se morajo v hotelu vsakodnevno truditi, da ohranjajo raven storitev.

Zadovoljna stranka, ki se vedno znova vrača, je lojalna stranka. Priporoča vas tudi svojim prijateljem, znancem, sorodnikom. Ker se vrača in oddaja nova naročila, seveda ustvarja tudi vaš promet, ki je zaradi tega večji in s tem vaši prihodki. In krog je sklenjen. Prijatelj, ki vgrajuje stavbno pohištvo se tega zelo dobro zaveda. Na vizitki ima napisano: »Zadovoljni vi, veseli mi«. In prav je tako!

BORUT ZORAN

(info@borutzoran.com, 041 696 270)

Starši naj ne ostanejo »motilci« v podjetju

Kaj mislim s tem, da je nekdo motilec? Večina staršev si želi, da potomci nadaljujejo njihovo življenjsko delo. Ko pride čas upokojitve, se večina umakne iz direktorskega položaja in postanejo prokuristi. Marsikdo se tudi vtika v odločitve, ki niso ključne za podjetje. Po domače bi lahko rekli, da potomcem dihaajo za ovrtnik na vsakem koraku. Pogosto starši ne želijo predati podjetja v celoti in ga želijo še naprej tudi lastniško nadzirati. S tem v principu ni nič narobe, razen, če se to dogaja po upokojitvi.

Kljub temu, da tokrat pišemo o tretji napaki, ki jo starši-podjetniki radi naredijo pri prenosu družinske dejavnosti na naslednike, tokrat navajamo dva primera, ko starša te napake nista naredila. Dva primera dobre prakse torej, ki dokazujeta, kako pomembna je v procesu prenosa dejavnosti ustrezna komunikacija.

Prva zgodba: V srednje velikem tehnološkem podjetju je bil oče ustanovitelj tik pred upokojitvijo. Proces prenosa odgovornosti na sina se še ni zgodil, saj je sin vztrajal, da bo podjetje zapustil v roku petih let. Kljub dobri plači, odlično stoječemu podjetju z možnostjo nadaljnega napredka in širitve je imel drugačne ambicije in življenjske cilje.

Njegov načrt je bil, da bi poiskali ustreznega menedžerja za vodenje podjetja, ki bi postopno prevzemal polovični lastniški delež. Preostalo polovico bi sam prevzel po petih letih, ko bi bilo jasno, da je menedžer pravi kader in dovolj motiviran za nadaljevanje poslovanja. V teh petih letih bi ga skupaj z očetom usposobila za uspešno vodenje podjetja.

Ko smo se o tem pogovarjali, je očetu dobesedno postalo slabo. Ni si predstavljal, da bo njegovo življenjsko delo romalo v roke tujega človeka. Bolj kot je sin razglabljal o strategiji razvoja in vodenja s strani bodočega menedžerja, bolj je oče postajal dobesedno zelen. Te ideje ni podpiral niti v sanjah in se nikakor ni mogel sprijazniti z razmišljanjem sina.

Potrebovali smo kar nekaj sestankov, da smo očetu dopovedali, da ni v njegovi moči, da bi kakor koli prepričal sina in ga motiviral za prevzem posla. Sin je bil odločen in tudi vedno znova pojasnil svoje razloge za tako odločitev. Vztrajal je, da ostane še 5 let z namenom prenosa odgovornosti na menedžerja. V nasprotnem primeru bo odšel takoj.

Počasi je očetu postalo jasno, da bo treba prisluhniti sinu. Sprijaznil se je s situacijo, zavedajoč se, da mu drugega ne preostane, če želi, da se poslovanje nadaljuje. Še zadnjič smo se temeljito pogovorili glede njegovih občutkov. Strinjal se je, da na Inštitutu MoST pomagamo izbrati ustreznega menedžerja in pripravimo načrt prenosa odgovornosti, znanja in kredibilnosti.

Že v dobrem letu smo načrt izpolnili v celoti, čeprav smo predvideli 2- do 3-letni načrt prenosa. Menedžer se je izkazal za zelo motiviranega, ko smo mu predstavili lastniško strukturo. Sin je prevzel večino bremena nase in se resnično potrudil pri zadanih nalogah. Tako je bilo naše delo praktično opravljeno.

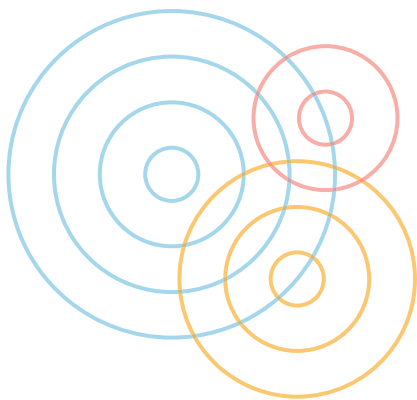
Oče se je lahko upokojil, vendar bo ostal večinski lastnik še štiri leta. To je bila predvsem zahteva sina, saj se želi na daljši rok prepričati o primernosti izbranega menedžerja za solastnika podjetja. Če bo vse po načrtu, bosta s sinom čez štiri leta vsak polovični lastnik, s tem, da se bo sin operativno ukvarjal s popolnoma drugimi projekti.

Marsikomu se verjetno zdi taka situacija čudna, neobičajna, mogoče celo napačna. Osebnost mi je razmišljanje sina všeč. Nekdo bo stalno skrbel, da bo vrednost podjetja ohranjal ali celo povečeval. Zakaj? Ker bo menedžer tudi sam solastnik podjetja in bo zato zagotovo skrbel za višanje vrednosti. Sin je dosegel svoj namen v vseh ozirih. Obenem je ohranil tudi dober odnos z očetom, kar pa v življenju največ šteje.

Prokurist je lahko kdor koli

Večina staršev si želi, da potomci nadaljujejo njihovo življenjsko delo. Ko pride čas upokojitve, se večina umakne iz direktorskega položaja in postanejo prokuristi. Osnovna funkcija prokurista je nadomeščanje direktorja v njegovi odsotnosti. Torej lahko sklepamo, da upokojeni starši želijo svojim naslednikom pomagati na način, da jih nadomeščajo v njihovi odsotnosti. Je lahko katera druga oseba prokurist? Da, prokurist je lahko katera koli oseba, četudi ni zaposlena v podjetju, na primer tudi računovodja.

Zakaj se potem večina staršev odloči, da bodo prokuristi? Razlogov je več, imajo pa isti predznak, in sicer negativen. Razlogi so strah, ego, želja po nadzoru, nezaupanje itd. Ja, težke besede, vem. Ampak to so dejstva. Velika večina staršev ne more iz svoje kože in želi imeti na vsak način kontrolo nad dogajanjem. A naslednji primer je dokaz, da je strah odveč.

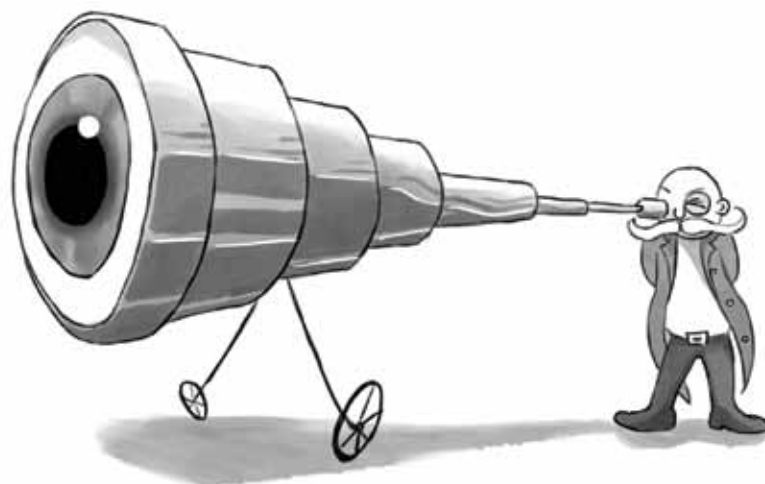
Druga zgodba: Podjetnik je imel še 7 let do upokojitve. Odločil se je, da se bo pogovoril s sinom in hčerko, ki sta bila oba zaposlena v podjetju. Oče ni imel izdelanega natančnega načrta prenosa odgovornosti, zato si je želel slišati mnenje obeh potomcev. Povabil ju je na nedeljsko kosilo in jima zaupal svoje namere. Od njiju ni pričakoval takojšnjega odgovora, pač pa razmislek.

Čez 10 dni ju je povabil v svojo pisarno na krajši klepet. Potomca sta povedala svoje mnenje in zapisali so ključne smernice in razmišljanja. Oče je večino časa poslušal mnenja potomcev. V sebi je razmišljal, ali je to v skladu z njegovo vizijo nadaljnjega razvoja podjetja. Dogovorili so se, da se bodo naslednje pol leta dobivali vsak mesec in se postopno dogovorili o prevzemu odgovornosti.

Sprva je oče razmišljal, da bo sin tehnolog najbolj primeren za tehničnega direktorja. Hči računovodja bo prevzela funkcijo finančnega oziroma generalnega direktorja. Podjetje je manjše, zato so to zgolj nazivi. Izkazalo se je, da sin ne želi prevzemati tovrstne odgovornosti in ima željo ostati vodja tehničnega sektorja, vendar ne kot direktor in soodgovoren.

Hči temu ni nasprotovala in se je strinjala s prevzemom očetove vloge v celoti, kar je pomenilo, da bo imelo podjetje še naprej enega direktorja, torej zgolj eno odgovorno osebo. Lastništvo bosta z bratom v nadaljevanju kljub temu prevzela sorazmerno. Tukaj se jim je nekoliko zataknilo, zato so nas zaprosili za pomoč pri nadaljevanju načrtovanja prenosa odgovornosti in deležev.

V izogib nevšečnostim v prihodnosti, sem kljub temu razložil pasti drugačnega razmišljanja, kot so ga imeli do sedaj.

Ker je sin že opravljal vlogo vodje tehničnega sektorja, na tem področju dogovor ni bil potreben. Naredili smo načrt, kako in kdaj bo oče svoje obveznosti prenesel na hčer. Prvi korak je bil najti ustrezno računovodjo, ki jo je hči uvedla v njen del obveznosti. To je trajalo pol leta. Vmes se je že začel proces prevzema očetovih nalog, sprva seveda tistih manj zahtevnih.

Obenem smo se začeli pogovarjati o prenosu lastniškega deleža na oba potomca. Dogovorili smo se, da po letu dni oče prenese 40 odstotkov družbe na naslednika. Vsak je prevzel 20 odstotkov. Cilj je bil, da čim prej začutita odgovornost lastnikov. Oče je s 60 odstotki ohranil nadzor nad podjetjem. Do upokojitve je takrat imel še 4 leta.

Verjetno ste začutili, da pravkar berete vzor(č)en praktičen primer, kako bi morali starši postopati. **Kaj naj sedaj oče sploh počne?** Njegova ključna naloga je, da potomcema svetuje, in sicer zgolj takrat, kadar ga za mnenje vprašata. Gospod je res pravi učitelj in oče, saj se v končne odločitve potomcev nikoli ne vmešava. Zgolj izrazi svoje mnenje in ga argumentira.

Podjetje je že danes praktično 100-odstotno vodeno s strani hčere, ki

ima absolutno podporo v bratu. Med seboj redno, dnevno komunicirata in usklajujeta tehnični del s komercialo. Oče bolj ali manj opazuje, v podjetju pa opravlja manj zahtevna tehnološka dela. **Kdaj bo dokončno predal celotno lastništvo?** Nekaj dni, preden se bo upokojil.

Oče ni in ne bo prokurist podjetja. Prokurist je sin. Torej, če hčere ni, je podpisnik sin, kar je edino logično. Oče nima želje po nadaljnjem nadzoru, saj ta del opravlja že nekaj let. Odgovornost je predal zgledno, ob tem zagotovil »mir v hiši«, kar podjetju zagotavlja dolgoročno stabilnost in uspešnost.

V tem primeru nam je ostal zgolj še podpis pogodb med potomcema v primeru, da bi želel kateri oditi ali pa bi kateri preminil. Tovrstni preventivni dogovori so izjemno pomembni, saj določajo, kako ravnati v primeru neljubih scenarijev in se izogniti tožarjenju dedičev na sodišču.

Vse to smo s potomcema že dogovorjeni, čakamo pa na podaritev celotnega deleža očeta, ker bomo tudi darilne pogodbe, tako kot vse druge, pripravili na Inštitutu MoST. Pripravimo jih v notarski obliki, s čimer se drastično znižajo notarski stroški, saj se pri notarju zgolj še overi podpis.

UROŠ KAVS, INŠTITUT MoST

INVESTIRATI JE TREBA TAKRAT. KO JE POCENI!

Zlato, srebro in surovine – konec dolgega spanca?

Rek Warrena Buffeta, da je treba kupovati naložbe takrat, ko so poceni, žal upošteva le manjšina. Človeška psihologija in predvsem medijski aparat v zadnjih letih vedno bolj onemogočata pravilne finančne odločitve, da bi večina investorjev kupovala takrat, ko je nizko, in prodajala takrat, ko so naložbe visoko.

Nič drugače ni namreč z investicijami v zlato, srebro in surovine. Zaradi padajočih cen od leta 2011 dalje je naložbeni razred plemenitih kovin in surovin povsem izginil z radarja večine investorjev, prav tako so se povsem zmanjšala medijska poročila, vezana na omenjena dva naložbena razreda. A v ozadju se je dogajalo marsikaj in znalo bi vas presenetiti, če vam izdam, da je zlato že nekaj časa v rastočem trendu (letos je v evrih ob koncu junija zlato doseglo že kar 11,4-odstotni letni donos). Zlato je tako doseglo svoj 5-letni vrh in nič ne kaže, da se bo rast ustavila. Zelo podobni premiki se dogajajo tudi na ceni srebra, ki je od leta 2011 padla veliko bolj, ter prav tako pri drugih surovinskih naložbah.

Kot vse kaže, so se v zadnjih mesecih potrdila pričakovanja, da so zlato, srebro in preostale surovine pred večjim cenovnim prebojem navzgor in vstopom v nov naraščajoči trend. Zdaj bo tako zelo pomembno predvsem to, koliko odstotkov vašega premoženja je v tem naložbenem razredu, kdaj ste kupovali in najpomembneje – kdaj bo treba del dobičkov na tem trgu unovčiti in poiskati nove naložbene priložnosti.

Del premoženja vsekakor v surovine in plemenite kovine

Potrjuje se usmeritev, ki sem jo dal večini vlagateljev v zadnjih letih, da je treba del premoženja posameznika nujno razpršiti tudi v naložbeni sektor plemenitih kovin in surovin – bodisi kot naložbo v fizične plemenite kovine ali preko ETF-skladov ali direktnega nakupa delnic najboljših proizvajalcev surovin. Zadnja leta so nam namreč omogočila izrazite poceni nakupe in postavila naša psihološka pričakovanja na test. Večina ljudi namreč ne želi čakati na donose, in ker so omenjeni trgi vztrajno padali in padali, skoraj nihče več ni verjel v to, da se lahko ti trgi še kdaj sploh »poberejo«.

A takrat, ko so vsi pričakovali prav to, se je zgodilo prav nasprotno – rastoči trend surovin se je začel in bo v naslednjih mesecih nadpovprečno nagradil vse investitorje, ki so uspeli investirati in – predvsem – počakati.

V kakšni obliki naj bi posamezniki investirali v trg zlata, srebra in surovin, je odvisno od pričakovanj in naravnosti do tveganja ter predvsem od stroškovne

Spet nove možnosti prihrankov!

**”KARTICO
UPORABLJAM
PRI VSAJ DESETIH
PARTNERJIH.”**

foto: Bigstockphoto > oblikovanje: Uvid.si

..... in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

- › **Ugodnosti** pri partnerjih Mozaika podjetnih.
- › **Ugodnostih** pri OZS in območnih obrtno-podjetniških zbornicah.
- › **Ugodnosti** pri obrtnikih in podjetnikih.
- › **Plačila na obroke** doma, v tujini in na spletu. Brez menjave banke.

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

učinkovitosti, davčnih vidikov in tveganj. Ni preprostega nasveta, ki bi veljal za vse ljudi enako, zato naj tudi za vas velja, da se je dobro pozanimati o različnih prednostih in slabostih investicij v surovine in plemenite kovine. Velja napisano pravilo, da je dobro imeti sredstva, ki so namenjena v ta dva naložbena razreda, v prvi vrsti smiselno razporejena med fizične plemenite kovine z urejeno hrambo. Nato pa je treba drugi del sredstev razporediti med najboljše ETF-sklade s tega področja, zadnji del sredstev pa vsekakor mora biti investiran v najboljša rudarska podjetja, ki kovine in surovine pridobivajo. Tukaj bo načeloma potencialni donos največji, a so tukaj prisotna tudi največja tveganja.

Medvedji trendi omogočajo bikovske trende

Padanje cen plemenitih kovin in surovin od leta 2011 dalje je marsikaterega vlagatelja, ki je bil s prevelikim deležem svojega premoženja razpršen izključno v ta dva naložbena razreda, povsem dotolklo. Srebro je namreč od najvišjih doseženih cen izgubilo preko 80 % svoje vrednosti, nekatere surovinske delnice pa še veliko več. A rastočih cen ni brez predhodnih padcev in prav tako ni padcev, če se prej ne zgodijo rastoče cene.

Samo padanje cen plemenitih kovin in surovin je trajalo dolgo in zaradi tega so se »karte« na teh trgih povsem premešale. Ne le, da je v tem času propadla večina »nerentabilnih« rudnikov, tudi obstoječi velikani so imeli nemalo težav s padanjem cen surovin, ki jih iščejo in kopljejo.

Tako so vmesni padajoči trend med letoma 2011 in 2019 preživel le najboljša podjetja, trg surovin je tako prečiščen ekscesov in – kar je zares najpomembnejše – v zadnjih 15 letih nismo odkrili prav nobenega večjega novega nahajališča zlata, srebra in preostalih, vitalno pomembnih surovin. Zdaj, ko se povpraševanje povečuje, zaloge pa so precej omejene, se to odraža na borznih cenah.

Seveda se ob naraščajočih geopolitičnih napetostih, vse višjem zadolževanju in neomejeni ponudbi denarja s strani centralnih bank zlato, srebro in surovine spet kažejo kot tisto, kar so vedno bile

– zelo varno zatočišče v časih političnih napetosti, visoke inflacije in neobvladovanja dolgov.

Surovine so še vedno ekstremno podcenjene – in »veliki fantje« to vedo!

Primerjava trenutnega stanja indeksa S&P 500, ki sledi 500 največjim ameriškim podjetjem, in indeksa, sestavljenega iz različnih surovin, nam dokazuje, da so generalni delniški trgi trenutno ekstremno visoko in surovine prav nasprotno – ekstremno nizko. To samo po sebi še ne daje nobene garancije, da bodo zaradi tega v prihodnosti generalni trgi padali in surovine samo rastle – teh morebitnih razpletov v prihodnosti je več, a s tem dobivamo jasen signal, da bo v prihodnjih letih treba delež naložb v plemenite kovine in surovine v portfelju povečati.

Ameriški pregovor pravi »Follow the money!« in pomeni, da je pri naložbenih odločitvah danes dobro preveriti tudi, kam se premika tako imenovani »smart money« oziroma denar velikih investitorjev, bank, bogatih posameznikov itn. Ne le kripto, ki je sicer zgodba povsem zase, ampak centralne banke, milijonarji, milijarderji in posamezne države znova – po kar nekaj letih premora, ponovno močno investirajo prav v zlato in surovine.

Iz zadnjega poročila World Gold Councila lahko razberemo zelo zanimiv podatek, da centralne banke in vlade različnih držav letos investirajo v fizično zlato z najhitrejšim tempom, izmerjenim v zadnjih šestih letih.

Poročilo dokazuje, da so letos centralne banke in določene države investirale daleč največ sredstev v zlato. Konkretno: v prvem četrtletju letos se beležijo največje investicije v zlato v zadnjih šestih letih. Ne le Kitajska, ki absolutno vodi po količini novo pridobljenega zlata, veliko investirajo tudi Turčija, Rusija, Katar, celo Kolumbija itn. Težave dolarja, kot svetovne valutne rezerve, in stopnja, po kateri Amerika povečuje svoj dolg, pomenita dodatno negotovost za trg ameriških obveznic.

Zgodovina dokazuje, da se vse svetovne rezervne valute enkrat zamenjajo.

Kar ostane vedno, je zlato. In veliki fantje to vedo! Še posebej se očitno pripravljajo na scenarij, da bi lahko naše valute v prihodnosti krepko izgubile na vrednosti in v takšnem primeru bo nujno treba imeti v svojem portfelju zlato, surovine, delnice, ETF-sklade, kriptovalute in vsekakor čim manj denarnih naložb.

Ah, saj inflacije ni nikjer, po statistikah je vse okej!

Pa je to res? Ste v zadnjem času mogoče primerjali, koliko zapravite danes za osnovne življenjske potrebščine in koliko ste za njih zapravili pred recimo tremi leti? Ali danes za isto vsoto denarja – recimo 50 evrov, prinesete iz trgovine več ali manj? Ali lahko danes za enako vsoto denarja koristite enake storitve, ki ste jih koristili pred tremi ali petimi leti? Ali ste si mogoče izračunali, koliko odstotkov vašega družinskega proračuna ste pred 5 leti namenili za osnovne življenjske stroške (plačilo položnic za bivanje + nakup hrane in goriva) in koliko odstotkov temu namenjate danes? Je vaša plača v tem času prav tako porasla kot vse preostalo, kar morate kupovati ali plačevati?

Seveda ne. Ker inflacija je že na delu, in to zelo. Le statistika in statistična inflacija, za katero skrbijo v političnih in banknih krogih, je še vedno povsem pod nadzorom. A vedeti morate, da obstaja velika razlika med statistično in realno inflacijo. Vas statistična inflacija načeloma sploh ne zanima, ker na vas ne vpliva. Računajte si, koliko znaša vaša realna inflacija. Ko boste naredili izračun, pa morate za zaščito pred upadanjem kupne moči vašega denarja narediti naslednji korak. Izbrati morate naložbe, ki vam bodo zaščitile kupno moč in morebiti celo povečale vrednost vašega denarja. Le v tem primeru boste namreč na dolgi rok bogatejši. Nasprotno opcije si namreč, verjamem, niti približno ne želite.

In zato se ne čudite, če bo splošno mnenje javnosti glede investiranja dela vašega premoženja v zlato, srebro in preostale surovine še vedno nenaklonjeno, mogoče celo odklonilno. Ob tem se spomnite na golo dejstvo, da se dobiček vedno ustvarja pri poceni nakupu in takrat, ko tega ne počne večina!

MATJAŽ ŠTAMULAK, investicijski in finančni svetovalec, www.cresus.si

MOZAIK
PODJETNIH

mreža popustov

Spoštovani član!

Ste že vključeni v mrežo popustov jaz-TEBI?

Mreža popustov **jaz-TEBI** deluje v okviru projekta Mozaik podjetnih in že njeno ime pove, da je, s tem ko si obrtniki in podjetniki izmenjujete popuste za blago in storitve, namenjena navezovanju in utrjevanju poslovnih stikov med vami. Verjamemo, da je vključitev v to mrežo za vas dodana vrednost, saj vam poleg povezovanja omogoča tudi:

- ★ **brezplačno promocijo** vaše ponudbe na spletnem mestu Mozaik podjetnih in v okviru promocije kartice Mozaik podjetnih,
- ★ pridobitev nalepk za označevanje prodajnih mest, ki **pritegnejo pozornost kupcev in povečajo možnosti za uspešno poslovanje.**

Želimo si, da bi se v mrežo popustov jaz-TEBI vključilo čim več obrtnikov - članov OZS vseh dejavnosti, tako storitvenih kot proizvodnih.

Če bi želeli tudi vi sodelovati v mreži popustov izpolnite priloženi pristopni obrazec in ga posredujte na e-naslov: **mozaik.podjetnih@ozs.si**, sočasno pa navedite tudi število nalepk **Mozaik podjetnih/jaz-TEBI** za svoje poslovalnice. Za vse dodatne informacije se lahko obrnete na gospo Barbaro Peteros, tel. 01 5830 507 ali na brezplačno telefonsko številko 080 12 42.

Vljudno prosimo, da pristopni obrazec izpolnite tudi tisti, ki ste v preteklosti sodelovali v mreži popustov član-članu, saj želimo to mrežo ažurirati in posodobiti ter vključiti v sistem ugodnosti Mozaik podjetnih. Preko obrazca nam sporočite morebitne dopolnitve ali spremembe glede nujenja popustov.

Izkoristite priložnost ter z vključitvijo v mrežo popustov jaz-TEBI povečajte svojo prepoznavnost in pridobite nove stranke.

MODRA ŠTEVILKA
((080 12 42))

mozaikpodjetnih.si/jaztebi

NAČINI VODENJA

Dogovori za vsako priložnost

»Kako ljudje ne vedo, kaj morajo narediti?«
 »Zaposleni delajo in se trudijo, rezultatov pa ni ...«
 »Čas porablja za nepotrebne stvari ...«
 »Več bom delal, če dobim boljšo plačo.«
 »Za to plačo je to to ...«
 »Zakaj bi pa jaz, če drugi tudi ne?«
 »Nisem tega naročil!«

Delo z ljudmi je eden največjih izzivov, s katerimi se srečujemo vsi v različnih organizacijskih vlogah. Za vodje, prodajalce in trenerje je delo z ljudmi samoumevno, po navadi pa spregledamo, da se tudi drugi sodelavci srečujejo in sodelujejo drug z drugim. Ne nazadnje niti v domačem, zasebnem okolju ni nič drugače. Partnerski odnosi, vzgoja, odnosi med prijatelji in znanci so pogosto zahtevni in nepredvidljivi. Lahko bi razširili okvir in pritrdili, da smo ljudje socialna bitja in da moramo za zadovoljevanje svojih socialnih (odnosnih) potreb biti v odnosih drug z drugim. Idealno bi bilo predvidevati, da imamo vsi rajši dobre odnose pred slabimi, v praksi pa se prevečkrat pokaže, da je vse preveč odnosov ne tako zelo dobrih, pogosto slabih.

Z navodili je križ

Del razlogov za slabe odnose bi lahko opredelili kot način delovanja med zaposlenimi, še posebej tisti del, ki se nanaša na dajanje, razumevanje in izvajanje navodil – nalog. Posplošeno bi lahko rekli, da je v okoljih, kjer proces dajanje-razumevanje-izvajanje nalog prinaša pričakovane rezultate, večja verjetnost, da so tudi odnosi dobri.

Pritisk pričakovanih rezultatov, pomanjkanje časa, preveč nalog hkrati, slabi procesi, nejasne hierarhije ter odgovornosti in drugi podobni vplivi na

aktivnosti negativno vplivajo tudi na proces dajanje-razumevanje-izvajanje nalog.

Za dvig učinkovitosti posameznikov, skupin in celotne organizacije se razvoja tega procesa lotimo po posameznih elementih, saj vsak element zahteva drugačen pristop.

Dajanje navodil – Razvoj gre v smeri dviga kompetenc vodij in razširitev načinov podajanja navodil.

Razumevanje navodil – Razvoj se lahko udejanji predvsem v zavedanju razlik med osebama, vključevanju preverjanja razumevanja pri vodenju in dogovoru med dajalcem in prejemnikom navodil.

Izvajanje – Razvoj kompetenc in osebnih lastnosti osebe, ki naloge izvaja.

Na podlagi dela z vodji ter zaposlenimi sem zbral njihove izkušnje in prišel do informacij, ki lahko pomagajo razumeti obe vpleteni strani. Najpogostejši razlogi za to, da se neka naloge ne izvede dobro ali sploh ne izvede, so med drugimi:

- nejasna navodila,
- vse stvari so nujne,
- ni prioriteta,
- preveč navodil naenkrat,
- premalo časa za izvedbo,
- pogoste spremembe navodil,
- navodila so dana na hitro, brez odnosa,
- zaposleni niso pozorni na navodila

(ne poslušajo),

- zaposleni sami ne vidijo, da je nekaj potrebno narediti,
- zaposleni ne vprašajo, kadar ne vedo, kaj, kdaj ali kako narediti,
- naloge so narejene napačno,
- namesto nalog delajo nefunkcionalne stvari,
- prelagajo naloge, dokler ne postanejo nujne,
- nekaj se dogovorijo, naredi se nič ali narobe,
- zaposleni se vedejo kot nemočni/uporniški otroci.

Iskanje krivcev seveda ne spremeni ničesar, zato se držim ene izmed manter komunikacije, ki pravi, da je **odgovornost za prenos sporočila na tistemu, ki komunicira**, se pravi vodji. Pogled z druge, vodstvene vloge v organizacijah pa tudi pravi, da se oseba, ki **daje strukturo** (v obliki navodil) drugim, imenuje ... vodja. Kakorkoli obrnemo, se vedno znova vrnemo na pomen vloge vodje. Ne nazadnje so podjetja osebam, ki znajo in zmorejo voditi druge, pripravljena tudi več plačati.

Ko že mislimo, da je vse jasno, se nam zgodijo nerazumevanja, delovanja, ki nam niso jasna, ne vemo, od kod se pojavijo napake in drugi pojavi. V zasebnem okolju vplivajo na naše odnose in socializacijo, v organizacijah pa takšni in podobni pojavi ne vplivajo le na odnose, temveč dobesedno povečujejo stroške in odnašajo denar. Posledice, ob katerih večina vodij in lastnikov zastrže z ušesi in pozorno prisluhne.

Dogovor – arcnija za boljše razumevanje

Recept, s katerim lahko organizacije zmanjšajo nefunkcionalnosti in napake bi bil lahko tudi **sklepanje dogovorov**. Večina problemov se nam pojavlja zato,

1.) ker ima dajalec navodil v svojih zamislih nekaj, oseba, ki sprejema navodila pa nekaj sedemindvajsetega. S sklepanjem dogovorov lahko bistveno zmanjšamo razlike, približamo oziroma poenotimo razumevanje.

2.) ker dajalec navodil predvideva, da sprejemnik ve, kaj je naloga. V praksi pa se prevečkrat izkaže, da ne ve. Prepričan sem, da je lažje in ceneje razlike odpravljati še pred samo izvedbo, kot pa, ko se naloga že zaključi in pride do napak, izmetov, zamud, uničenj, izgubljenih poslov, ki se merijo v zneskih.

Dogovor je obojestransko strinjanje dveh odraslih oseb o skupnem cilju in načinu delovanja. Je ključni del dela z drugimi, pa naj bo to z zaposlenimi, med oddelki, s strankami ali pa v domačem okolju. Kdaj so lahko izraženi v pisni obliki, vedno pa so izrečeni tudi z besedami. Namen je, da vodja ne predpostavlja, da je navodilo razumljeno, ampak ga aktivno preveri tako, da vpraša in posluša odgovor. Pri predpostavkah mislimo, da nekdo nekaj ve, ali misli enako kot mi, v resnici pa tovrstno »branje misli« ne obstaja. Najbližji približek magijskega »branja misli« je, da vprašamo in poslušamo odgovor. Sestavni del dogovora, ki ne sme manjkati je, da se obe strani strinjata in to tudi izrečeta. Lahko je v kratki potrditvi »strinjam se« ali pa v celem stavku »strinjam se, da bom naredil _____, do takrat _____ in na način _____.«

Vrste dogovorov

Administrativni dogovor

Administrativni so tisti dogovori, ki so zapisani v obliki pogodb in pravilnikov. Z administrativnim dogovorom običajno opredelimo merljive aspekte skupnega sodelovanja, kot so plače, zneski, roki plačil, dobav, prihodi, odhodi, prepovedi, odgovornosti in pravice, pravne določbe ter podobno. *Tipičen primer bi bil na primer Pogodba o zaposlitvi.* Administrativni dogovor je usmerjen v to, kaj bomo skupaj počeli.

Profesionalni dogovor

S profesionalnimi dogovori odgovarjamo na vprašanja, ki se nanašajo na to, kako bomo nekaj počeli. Veliko težje jih

je administrativno zapeljati, še posebej, če se na primer procesi dela hitro menjajo ali so kompleksni. Zato so lahko ustni, v organizacijah pa bi bilo kljub temu priporočljivo, da za pomembne smeri delovanja profesionalne dogovore tudi zapišemo. Motivacija in prispevanje zaposlenih je večje v okoljih z dobrimi odnosi, zato bi v profesionalne dogovore vključil tudi varnostni del in s tem zagotovil psihološko in odnosno varnost. V organizacijskem razvoju uporabljam model 3P (permission, protection, potency), ki usmerja v dovoljenja (permission) ljudem, da prispevajo (potency) svoje potenciale, čas, energijo, tudi ideje pri njihovem delu. Zaščito (protection) bi lahko opisali kot odsotnost graj, kritiziranja in kaznovanja za način delovanja, razmišljanja in tudi delanja napak. To seveda ne pomeni, da zdaj zaposleni lahko delajo vse narobe. Daleč od tega. Napake se dogajajo, so človeške in se iz njih lahko učimo. Ponavljanje napak pa je nekaj povsem drugega.

Tudi sistem rumenih in rdečih kartonov bi lahko umestili med profesionalne dogovore. Na primer rumen karton bi bil lahko uporabljen kot opozorilo, da oseba izvaja neko vedenje na neprimeren način – opravljanje sodelavcev, grdo govorjenje o strankah, zamolčanje, da oseba ne zna neke vsebine, prelaganje odgovornosti na druge. Rdeč karton pa bi bil uporabljen za kraje, skrivanje napak, dokumentov, podtikanje drugim, alkohol na delovnem mestu in podobno. Seveda je dogovor rumenih in rdečih kartonov neučinkovit, če nimamo moči in pooblastil, da posledico, ki sledi, tudi izvedemo.

Psihološki dogovor

Je oblika dogovora, ki se nanaša na predpostavke in skrita pričakovanja. Če v organizacijah dobro poznamo in izvajamo administrativne dogovore, do neke mere tudi profesionalne, pa se nam najpogosteje zatakne pri psiholoških dogovorih. Ko vstopamo v odnose z drugimi ljudmi, je običajno naš cilj, da dosežemo nekaj zase, da zadovoljimo najprej svoje potreb in šele potem potrebe drugih ali podjetja. Pri doseganju svojih ciljev informacije, s katerimi razpolagamo, izkrijemo, odpisujemo, brišemo ter inter-

pretiramo glede na sebe. Ker je to zelo pogost način delovanja ljudi, se pojavijo področja sivin, v katerem so odlični pogoji za konflikte, nefunkcionalnost, neučinkovitost in podobne pojave.

S psihološkimi dogovori izrečemo, lahko tudi zapišemo in s tem osvetlimo, vse sivine ter razkrinkamo vsa skrita pričakovanja in predvidevanja. V organizacijah, ki izvajajo dogovore, še posebej psihološke, imajo bistveno manj pojavov neučinkovitosti in mnogo boljše odnose med ljudmi.

Za razumevanje polja psiholoških dogovorov predstavljam nekaj primerov:

- *Oseba, ki je na razgovoru za zaposlitev, si želi in pričakuje znesek na primer 1200 € neto. Po pogajanjih z delodajalcem podpiše pogodbo o zaposlitvi s plačo 900 €. Službo sprejme, ker mora, hkrati pa že od začetka pričakuje večjo plačo. Ker je ne dobi, je njena motivacija in prispevanje manjše. Verjetno ste (na žalost) že slišali stavek, ki dviguje pritisk: »Nikoli me ne morejo tako slabo plačati, kot lahko slabo delam!«*

- *Primer bi lahko še razširili, če dodamo, da vodja na razgovoru reče, da se bo potem tudi plača spremenila. Ker ni časovno in zneskovno določeno kdaj in koliko, takšen neprimeren način dogovarjanja kar kliče k nesporazumom.*

- *V drugem primeru bi lahko osvetlili opis nalog, ki je tudi običajno del pogodbe o zaposlitvi. V opisu nalog se lahko znajde tudi klavzula ... in vse naloge po navodilu direktorja. Redkokdaj se pogovarjamo, kaj točno je v tem opisu mišljeno in je spet polje za nesporazume, slabo voljo in nezadovoljstvo. V izogib poznejšim problemom bi bilo prav, da vsaj izrečemo, katere naloge so konkretno mišljene. Resda je le primer, a od IT strokovnjaka je res nerealno pričakovati, da bo tudi prodajalec. Še posebej, če se s tem ne strinja in nima izkušenj.*

- *Tretji primer je povezan s pomanjkanjem informacij v organizacijah. V časih sprememb v organizacijah kdaj ne vedo, v katero smer bo šlo njihovo delovanje. Govorijo o spremembah, ne povedo pa kakšnih. Človeška potreba po informacijah je neizmerna in v pomanjkanju informacij se zgodi, da zaposleni sami skonstruirajo informacije, ki so daleč od resnice ali celo*

popolna dezinformacija in jih potem vese-
lo delijo med seboj (pojav radia hodnik).
Del ukrepov bi bil, da ljudem damo infor-
macije (v vsakem primeru jih bodo dobili,
pa čeprav se jih izmislijo), drug del pa, da
z njimi sklenemo psihološki dogovor, da so
edino pravilne in sprejemljive informacije,
ki jih da vodstvo ter da je ustvarjanje in
posredovanje izmišljenih informacij neza-
želeno in prepovedano.

• V četrtem primeru se dotikam izva-
janja procesov, v katerih se zgodi, da na
primer vodja da nejasna navodila. Zapo-
sleni ne ve natančno, kaj mora narediti, a
se vseeno odzove in naredi nekaj po svoje.
Ker je seveda rezultat napačen, je na kon-
cu kljub lastni iniciativi še grajan. S ciljem,
da zaščitimo rezultat, z zaposlenimi lah-
ko sklenemo psihološki dogovor, da če ne
vedo, kaj točno morajo narediti ... vprašajo
svojega vodjo. Tudi ta primer bi lahko raz-
širili in ugotovili, da vodja sam ne ve (pri-
mer št. 5), ali da ima oseba tri nadrejene
vodje in ne ve koga poslušati (primer št. 6).

Hitro lahko ugotovimo, koliko sivih
področij lahko in v resnici tudi obstaja pri
tako kompleksnih stvareh, kot so odnosi,
sodelovanje, procesi, aktivnosti, posel itd.

Štiri zahteve za dober dogovor

Obojestransko strinjanje – Vrivanje
rešitev avtorskega vodje ni oboje-
stransko strinjanje. Namen in smisel
strinjanja je, da oseba privoli v neki
ukrep/aktivnost. S tem aktivira svoje
vire v želeni smeri. Večja je tudi moti-
vacija in prispevanje. Izjemoma je tudi
avtorski dogovor lahko dobroname-
ren, še posebej takrat, ko se zasledujejo
organizacijski cilji.

Običajna razmerja so:

- manj avtorsko: večji konsenz –
večja motivacija – več prispevanja,
- bolj avtorsko: manjši konsenz –
manjša motivacija – manj prispevanja.

Vredno nadomestilo/posledica – V
dogovoru so dogovorjene koristi za vsa-
kogar. Lahko je denar, dosežen cilj, javna
objava, napredovanje, kompenzacija ali
le pohvala. Če nekaj naredimo zastoj,
je sporočilo, da »nimamo ničesar, kar
lahko izmenjamo = nismo v redu.« Za
večjo motivacijo pri držanju dogovora
poiščemo načine kompenzacije. S spo-

znavanjem potreb in vrednot naših so-
delavcev lahko preprosto in učinkovito
poiščemo primerne načine za kompen-
zacijo.

Hkrati z nadomestili se opredelijo
tudi posledice v obliki kazni, graj, ra-
zvoja, učenja ali v skrajnih primerih tudi
prekinitvi sodelovanja. Od osebe, ki ne-
nehno krši dogovore, je utopično pričā-
kovati, da se jih bo kar naenkrat začela
držati.

Kompetenca – Ljudje smo polni zna-
nja, kar pa ne pomeni, da smo zaradi
tega že kompetentni. Za kompetentnost
je potrebna tudi sposobnost, da znanje
prenesemo v prakso, izkušnjo. Tudi v
dogovoru se pričakuje, da oseba zna in
zmore delovati v smeri doseganja cilja,
da je v ustreznem psihofizičnem stanju,
da ima voljo potrebne vire, kot je čas,
denar, orodja, zalogo, da so zahtevane
naloge ustrezne vlogi te osebe itd. Na
primer v prodaji se kdaj zgodi, da pro-
dajamo osebi na drugi strani, porabimo
čas, energijo, lahko tudi denar, vse se že
dogovorimo, na koncu pa ugotovimo, da
oseba nima moči odločanja. Dogovor smo
sklenili z osebo, ki v resnici ni kompeten-
tna za odločitve, napaka pa je predvsem
naša, ker tega nismo preverili.

Zakonitost – Učinkovit način je, da
sklepamo le tiste dogovore, ki so v skla-
du z zakoni, predpisi, pravnimi akti in so
tudi etični do drugih ljudi.

Ker je uvedba dogovorov v proces
dela z ljudmi dokaj zahtevna in vsaj na
začetku časovno potratna zadeva, je
upravičeno vprašanje, kdaj jih upora-
bljati.

Mnenja sem, da bi jih bilo potrebno
uporabljati glede na kontekst. Če proce-
si delujejo in prinašajo zelene rezultate,
lahko nadaljujete delo brez dogovorov.
Kadarkoli in kjerkoli se pojavljajo pro-
blemi pa pred globljim raziskovanjem
preverite razumevanje v proces vplete-
nih oseb. Že z dogovori boste lahko mar-
sikateri nefunkcionalen proces uspešno
uravnali.

Psihološka pričakovanja imamo vsi,
vodje, zaposleni, partnerji, tudi otroci.
Držanje dogovora obeh strani je temelj
dobrega sodelovanja in učinkovitosti.
Ker pa smo ljudje inovativni pri zadovo-
ljevanju svojih potreb in doseganju la-
stnih ciljev, lahko pride do kršitev dogo-
vorov. Takrat dogovor preoblikujemo in
sklenemo ponovno na enak ali razširjen
način. Pri večkratnih kršitvah pa se vpra-
šamo, ali je z osebo, ki ne zmore izvajati
lastnih dogovorov, smiselno nadaljevati
sodelovanje.

Za povzetek, ključno misel današnje-
ga zapisa, bi vam ponudil stavek: »Če
oseba ne zna ponoviti, kaj mora delati,
potem tega ne bo naredila!« Komuni-
kacija izrečenega je mogoča le takrat,
kadar ima oseba v svojih zamislih infor-
macije, kaj mora narediti. Predvidevanje
(»mislim sem ...«) pa je gonilo vseh ne-
razumevanj, napak in nesporazumov v
naših življenjih.

Želim vam veliko učinkovitih dogo-
vorov na vseh področjih vašega življenja.
Odrešili vas bodo problemov in vam
marsikateri problem tudi pomagali raz-
rešiti. Dogovori so brez dvoma eden bolj
uporabnih modelov v našem življenju.

TAZ		POS. SODELAVEC
Vloga	Kdo sem jaz? VODJA	Kdo si ti? SLEDILEC
Cilj	Moj cilj?	Tvoj cilj?
Obveznosti	Kaj bom jaz prispeval?	Kaj boš ti prispeval?
Nagrada	Kakšna bo n. zame?	Kakšna bo n. zate?
Ukrepi	Kaj če ne prispevam... - Opozoril me boš. - Obvestil vodjo.	Kaj če ne prispevam... - Pogovor in nadzori. - Čepoten cilj. - Sedem z vodjo - Stimulacije, itd.

DENIS HILČER,
poslovni trener
in coach
(040 933 536,
denis.hilcer@
kadroom.si)

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
julij-avgust 2019

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:
Mali davčni zavezanci

Vsebina julijsko-avgustovskega Svetovalca:

- ▶ Mali davčni zavezanci
- ▶ Sprememba sistema plačevanja prispevkov za napotene delavce?
- ▶ Kaj dobrega lahko prinese odložitev upokojitve?
- ▶ V katerih primerih lahko pride do suspenza pogodbe o zaposlitvi?
- ▶ Pravila davčnega inšpekcijskega nadzora
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Dušan Bavec
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti:

**Kaj dobrega lahko prinese
odložitev upokojitve?**

**Jasmina
Malnar Molek,**

davčna svetovalka -
specialistka

Mali davčni zavezanci

Med male davčne zavezanke uvrščamo osebe, ki opravljajo ekonomsko dejavnost in ne dosegajo/presegajo predpisanega mejnega zneska 50.000 evrov obdavčljivega prometa oziroma 7500 evrov katastrskega dohodka. Mali davčni zavezanec pri zaračunavanju blaga in storitev ne obračunavajo DDV, vendar tudi nimajo pravice do odbitka vstopnega DDV, ki ga plačajo pri nabavi blaga in storitev. Prav tako niso dolžni voditi davčnih evidenc in oddajati obračunov DDV. Zakonodaja omogoča malim davčnim zavezancem prostovoljni vstop v sistem DDV, ob pogoju, da v ureditvi ostanejo najmanj 60 mesecev. Mali davčni zavezanci so dolžni ob prodaji blaga ali opravitvi storitve:

- izdati račun s predpisanimi podatki,
 - hraniti dokumentacijo v predpisanih rokih,
 - izdati račun davčno potrditi, če je plačan z gotovino.
- Predpisane podatke na računu, ki ga izda mali davčni zavezanec, določa 141. člen PZDDV-1¹ in sicer mora račun vsebovati najmanj:
- datum izdaje,
 - zaporedno številko, ki omogoča identifikacijo računa,
 - svojo firmo oziroma ime in sedež oziroma stalno prebivališče,
 - prodajno ceno blaga oziroma storitve (brez DDV),
 - skupno vrednost prodanega blaga oziroma opravljene storitve (brez DDV) in
 - podatek o količini in vrsti dobavljenega blaga oziroma obsegu in vrsti opravljenih storitev, če račun izda drugemu zavezancu.

Predlagam, da mali davčni zavezanec na računu navede tudi klavzulo oprostitve »DDV ni obračunan po 94. členu ZDDV-1«.

Dokler mali davčni zavezanec deluje le v Sloveniji, načeloma nima dodatnih obveznosti po ZDDV-1. V kolikor pa mali davčni zavezanec posluje s tujino, mora obvezno preveriti, ali potrebuje posebno ID številko za DDV.

ZDDV-1² nalaga malim davčnim zavezancem pridobitev posebne ID številke za DDV, če:

1. prejmejo ali opravijo storitev iz 1. odstavka 25. člena ZDDV-1,

2. njihove pridobitve v tekočem koledarskem letu presežejo 10.000 evrov.

Za pridobitev posebne ID številke mali davčni zavezanec izpolni Zahtevek za izdajo identifikacijske številke za DDV (obrazec DDV-P2) in ga predloži FURS-u v elektronski obliki preko sistema eDavki. FURS z odločbo dodeli zavezancu posebno ID številko za DDV, ki jo uporablja pri poslovanju s tujino. V primeru prealutve obveznosti (samoobdavčitve), kadar se za kraj opravljene dobave ali storitve šteje Slovenija, je mali davčni zavezanec dolžan obračunati in odvesti DDV, ker pa se v Sloveniji še vedno šteje za malega davčnega zavezanca, nima pravice do odbitka vstopnega DDV-ja. Mali davčni zavezanec s posebno ID številko za DDV mora voditi DDV evidence in oddajati mesečne obračune DDV-ja, tudi če v poročanem obdobju ni imel pridobitev blaga ali storitev.

1. Opravljanje storitev

Če mali davčni zavezanec opravi storitev tujemu davčnemu zavezancu, mora upoštevati pravila za določitev kraja obdavčitve. Splošno načelo, zapisano v 25. členu ZDDV-1, določa, da se za kraj opravljanja storitev, ki jih prejme davčni zavezanec, šteje kraj, kjer ima ta davčni zavezanec sedež. V kolikor pa se storitev opravi nezavezancu, se za kraj opravljene storitve šteje kraj, kjer ima izvajalec sedež svoje dejavnosti, torej Slovenija, zato posebne ID številke za DDV ni potrebno pridobiti. Prav tako ni potrebno pridobiti posebne ID številke za DDV malemu davčnemu zavezancu, ki davčnemu zavezancu, identificiranemu za DDV v drugi državi članici, opravi storitev iz 25. člena ZDDV-1, ki je v državi prejemnika oproščena DDV-ja.

a) Storitve se opravi davčnemu zavezancu iz Evropske unije (redni ali mali)

Mali davčni zavezanec:

- pridobi posebno ID številko,
- na kupca prevla davčno obveznost,
- odda obračun DDV do 20. v tekočem mesecu za pretekli mesec (polje 12),
- poroča na obrazcu RP-O do 20. v mesecu,
- na računu navede podatke iz 82. člena ZDDV-1, vključno z ID številko za DDV prejemnika storitve.

b) Storitve se opravi davčnemu zavezancu iz tretje države (redni ali mali)

Mali davčni zavezanec, ki opravi storitev, ki se obdavčuje po sedežu prejemnika storitve, ni dolžan pridobiti posebne ID številke za DDV in ne prevla davčne obveznosti na prejemnika iz tretje države, ne glede na to, ali je prejemnik redni ali mali davčni zavezanec.

2. Prejem storitve

Mali davčni zavezanec mora opraviti samoobdavčitev, če mu zavezanec iz Evropske unije ali tretje države opravi storitev, za katero velja obrnjena davčna obveznost in je ta storitev v Sloveniji obdavčljiva. Identifikacija za DDV ni potrebna, če mali davčni zavezanec prejme storitve od davčnega zavezanca

s sedežem izven Slovenije, ki so po določitih ZDDV-1 oproščene plačila DDV-ja.

a) Storitve opravi davčni zavezanec iz Evropske unije (redni ali s posebno ID številko)

Mali davčni zavezanec mora:

- pridobiti posebno ID številko, ki jo sporoči izvajalcu pred izdajo računa,
- obračunati DDV,
- nima pravice do odbitka vstopnega DDV-ja,
- poročati na obrazcu DDV-O (polje 32a in 23a/24a) do zadnjega v mesecu za pretekli mesec.

b) Storitve opravi davčni zavezanec iz tretje države

Mali davčni zavezanec mora:

- pridobiti posebno ID številko, ki jo sporoči izvajalcu pred izdajo računa,
- obračunati DDV,
- nima pravice do odbitka vstopnega DDV-ja,
- poročati na obrazcu DDV-O (polje 31 in 25/25a) do zadnjega v mesecu za pretekli mesec.

3. Dobava ali izvoz blaga (v Evropsko unijo ali tretje države)

Če mali davčni zavezanec prodaja blago v Evropsko unijo ali ga izvažajo v tretje države, ne glede na status prejemnika, se mu ni treba identificirati za DDV v Sloveniji (ne potrebuje redne ali posebne ID številke).

4. Pridobitev blaga iz Evropske unije

Če mali davčni zavezanec nabavlja blago v Evropski uniji in vrednost nabav preseže 10.000 evrov v tekočem koledarskem letu, mora pridobiti posebno ID številko za DDV, in sicer že za mesec, v katerem je verjetno, da bo skupni znesek pridobitev presegel mejni znesek. Dokler prag ni presežen v Sloveniji, ne nastane obveznost za samoobdavčitev.

Obveznosti malega davčnega zavezanca pri preseganju praga, če mu blago dobavi zavezanec z ID številko iz Evropske unije:

- pridobiti posebno ID številko,
- obračunati DDV,
- nima pravice do odbitka vstopnega DDV-ja,
- poročati na obrazcu DDV-O (polje 32 in 23/24) do zadnjega v mesecu za pretekli mesec.

V kolikor malemu davčnemu zavezancu s posebno ID številko blago dobavi mali zavezanec iz države članice Evropske unije s posebno ID številko ali brez nje, slovenski mali zavezanec nima obveznosti za samoobdavčitev.

5. Pridobitev blaga iz tretje države (uvoz)

Pri uvozu blaga iz tretje države mali davčni zavezanec nima obveznosti, saj DDV obračuna carinski organ.

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

Sprememba sistema plačevanja prispevkov za napotene delavce?

Po zadnjih informacijah, ki so pricurljale iz Bruslja v Slovenijo, želijo naši avstrijski sosedje doseči spremembo sistema plačevanja socialnih prispevkov za napotene delavce.

Zgodba se je začela že februarja, ko je prišlo do prijave Slovenije Evropski komisiji s strani evropske zveze delavcev v gradbeni in lesni industriji. Za vsem tem stoji Avstrija in nekatere avstrijske institucije. Ta očita Sloveniji, da z nižjimi prispevki daje slovenskim podjetjem nezakonito pomoč ter s tem povzroča neelojalno konkurenco na evropskem trgu. Slovenija ni osamljena v tej problematiki, saj tak sistem poznajo še nekatere druge članice Evropske unije: Bolgarija, Madžarska in Romunija. Po mnenju Bruslja ne gre za neke vrste kršitev, a kljub temu avstrijski sindikati vztrajajo, da gre za kršitev njihovega sistema in pravil konkurence notranjega trga Evropske unije.

Čeprav je Slovenija Avstriji postala trn v peti že pred leti, to še zdaleč ni edini problem, ki se očita Sloveniji. V ozadju problema je predvsem nezaposlenost in propad avstrijskih podjetij, a zato ni kriva Slovenija in čezmejno opravljanje dela napotnih delavcev. Veliko slovenskih podjetij ima svoje podružnice v Avstriji, nekateri pa že vrsto let tam tudi svoja podjetja, ki so zelo uspešna na avstrijskem trgu. Z ustanavljanjem podjetij slovenski podjetniki v Avstriji prispevajo k zmanjšanju brezposelnosti ter krepijo gospodarsko rast Avstrije. Žal se o tem ne govori in se medijsko ne izpostavlja uspešnosti slovenskih podjetnikov v Avstriji, a bi bilo dobro opozoriti naše sosede tudi na pozitivno plat zgodbe čezmejnega opravljanja storitev. Kako se bo problematika očitkov Sloveniji rešila, bo vsekakor pokazala prihodnost. Ne glede na vso terensko problematiko, ki pesti trenutno Evropsko unijo, pa je treba najti ustrezno rešitev, ki bo umirila še tako vročo žerjavico avstrijskih očitkov na bruseljskem parketu.

¹ Pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost – objava v Uradnem listu RS, št. 141/06, 52/07, 120/07, 21/08, 123/08, 105/09, 27/10, 104/10, 110/10, 82/11, 106/11, 108/11, 102/12, 54/13, 85/14, 95/14, 39/16, 45/16, 86/16, 50/17 in 84/18

² Zakon o davku na dodano vrednost – objava v Uradnem listu RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15 in 77/18

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Kaj dobrega lahko prinese odložitev upokojitve?

Kljub temu, da na to temo napišem vsako leto kakšen prispevek in dam temu velik poudarek tudi na vseh svojih seminarjih in drugih strokovnih srečanjih tako znotraj sistema OZS kot tudi na zunanjih dogodkih, še vedno ugotavljam, da marsikateri zavarovanec iz meni neznanih razlogov preprosto noče »pobratiti denarja, ki dobesedno leži na cesti« oziroma, da ne pozna vseh pozitivnih in finančno stimulativnih ugodnosti, ki jih zakonodaja priznava v primeru odložitve upokojitve.

Bonus v obliki izplačila 20 % predčasne ali starostne pokojnine

Zavarovanec, ki ima izpolnjene pogoje za starostno ali tudi za predčasno upokojitev in ostane v zavarovanju v polnem obsegu in torej plačuje polne – 100-odstotne prispevke, lahko vsak mesec uveljavlja 20 % pokojnine, kot bi mu šla, če bi se upokojil, vendar se za upokojitev ne odloči, ampak jo odloži. Za izpolnitev pogojev za starostno upokojitev se šteje tudi izpolnitev pogojev, ki jih zavarovanec izpolni s sklicevanjem na osebne okoliščine (otroci, delo pred 18. letom, JLA), ki jih v določenih primerih lahko uveljavlja za znižanje starostnega pogoja za upokojitev. Slednje pride v poštev seveda le v primeru, če ima dovolj pokojninske dobe brez dokupa, pri čemer je smiselno pojasniti, da zniževanja starostnega pogoja na podlagi teh osebnih okoliščin niti teoretično ne morejo uveljavljati zavarovanci, ki izpolnjujejo pogoje za predčasno upokojitev.

Pri tovrstni ugodnosti je vsekakor opazen trend povečanja števila zavarovancev, ki uveljavljajo takšen bonus kot finančno stimulacijo za odložitev upokojitve. Tako iz uradnega mesečnega statističnega pregleda za maj 2019, ki ga pripravlja Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju ZPIZ), izhaja, da je teh 20 % predčasne ali starostne pokojnine uveljavilo 9289 zavarovancev, kar je 27,9 % več, kot je

to storilo maja 2018. Strah nekaterih zavarovancev, da bi bili zaradi uveljavljanja tozadavnega dela starostne ali predčasne pokojnine morda prikrajšani pri uveljavljanju kakšne druge pravice v upokojitvenih postopkih, je torej popolnoma odveč. Pri tem kaže opozoriti zavarovance, da tega 20-odstotnega »bonusa« ZPIZ ne izplačuje po uradni dolžnosti, ampak **le na vlogo zavarovanca**, zato bodite pozorni in takšno vlogo, ki jo lahko dobite na spletnih straneh ZPIZ-a (<http://www.zpiz.si>) ali pa na njihovih območnih enotah, lahko podate že kakšen teden ali dva pred izpolnitvijo upokojitvenih pogojev. Zelo pomembno pa je tudi to, da prejemanje tega bonusa v višini 20 % pokojnine **ni več limitirano le do starosti 65 let**, kot je to veljalo v obdobju od leta 2013 do konca leta 2015, ampak ga bo zavarovanec deležen, vse dokler bo ostal v polnem zavarovanju, torej vse dokler bo plačeval 100-odstotne prispevke.

20 % pokojnine od uveljavitve novele ZPIZ-2B v letu 2016 dalje lahko uveljavi tudi zavarovanec, ki ima izpolnjene pogoje po starem zakonu ZPIZ-1 in **s tem ne izgubi pravice do upokojitve po starem zakonu**, čeprav uveljavi ugodnost iz novega zakona. Do zadevne spremembe zakona je zavarovanec, ki je imel izpolnjene pogoje za upokojitev po starem zakonu, izgubil pravico do upokojitve po starem zakonu (ZPIZ-92 ali ZPIZ-1), v kolikor je uveljavil ugodnost oziroma bonus v obliki 20 % pokojnine iz novega zakona (ZPIZ-2), češ, da zavarovanec ne more črpati iz obeh zakonov zgolj ugodnejših pravic, ampak, da se mora odločiti za uporabo zgolj enega zakona, tako s plusi kot tudi z minusi.

Pozitivna sprememba pa je tudi v tem, da je do bonusa v višini 20 % pokojnine upravičen tudi uživalec pokojnine, ki se v celoti ponovno vključi v obvezno zavarovanje za polni delovni oziroma zavarovalni čas oziroma **se reaktivira**. Pred spremembo zakona ZPIZ-2B upokojenec, ki se je odločil za reaktivacijo, do navedenih bonusov ni bil upravičen, saj so le-ti veljali le v primeru, če je aktivni zavarovanec ostal delno ali v celoti v obveznem zavarovanju, kljub izpolnjevanju upokojitvenih pogojev.

Ugodnejše vrednotenje pokojninske dobe

Med stimulativnimi ukrepi novega zakona ZPIZ-2 za odložitev upokojitve vsekakor kaže izpostaviti zakonsko možnost, da se zavarovancu, ki nadaljuje z delom oziroma ostaja v celoti vključen v zavarovanje **po izpolnitvi pogojev za starostno upokojitev** po 4. in 5. odstavku 27. člena zakona (za predčasno upokojitev to ne velja), maksimalno nadaljnja 3 zaporedna leta zavarovanja, pokojninska doba brez dokupa vrednoti bistveno ugodneje, in sicer v višini 1 % za vsake 3 mesece zavarovanja oziroma po 4 % letno (siceršnje leto pokojninske dobe se vrednoti z 1,25 %). To pomeni, da bi bil zavarovanec, ki bi podaljšal polno zavarovanje za maksimalna možna 3 leta ugodnejšega vrednotenja, deležen 12 % višjega odmernega odstotka, v primeru delne upokojitve pa sorazmerno manj. Tako se na primer zavarovancu, ki se polovično upokoji in ostane polovično v zavarovanju, takšno zavarovanje vrednoti z 2 % letno, zavarovancu, ki je od novele zakona v 2016

lahko vključen v zavarovanje le za 10 ur tedensko, pa za 1 % letno. S tem v zvezi je dobro vedeti tudi to, da je za pridobitev dodatnega odmerne odstotka (%) treba imeti vsaj 3 polne mesece, saj se pokojnina ne bi nič ugodneje ovrednotila, če bi zavarovanec odložil upokojitev na primer zgolj za 2 meseca in 25 dni.

Vsekakor nujno pa je pri tem opozoriti na razlikovanje med odmernim odstotkom in odstotkom povišanja pokojnine. Dejstvo je, da se starostna pokojnina odmeri od pokojninske osnove v odstotku, odvisnem od dolžine pokojninske dobe. Za 15 let zavarovalne dobe se odmeri v višini 26 % (moškemu) ali 29 % (ženski). Za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa se prišteje 1,25 % oziroma za ženske v prehodnem obdobju velja posamezno leto malce več. Pokojninsko osnovo predstavlja 24 zaporednih let zavarovanja, teoretično upoštevajoč obdobje od leta 1970 pa do leta pred upokojitvijo, za kar se naredi ustrezna simulacija.

Zelo preprost izračun namreč pokaže, da odlog upokojitve za eno leto in z 61,25-odstotnim odmernim odstotkom pokojninske osnove za zavarovanca namesto 57,25 %, kot to velja za 40 let pokojninske dobe, ne pomeni višje pokojnine le za 4 odstotke, ampak za skorajda 7 odstotkov, podaljšanje polne aktivnosti za 2 leti ne predstavlja zgolj 8 odstotkov, ampak skorajda 14 odstotkov, odlog upokojitve za 3 polna leta pa ne zgolj 12 %, ampak skorajda 21 odstotkov oziroma natančno 20,96 %.

To so številke, ki so vsekakor vredne temeljitega razmisleka. Obe navedeni stimulatívni zakonski rešitvi za odlog upokojitve veljata za vse kategorije zavarovancev, torej tudi za s. p.-je. Po podatkih ZPIZ-a je konec lanskega leta 2018 odložilo upokojitev in uveljavljalo izplačilo 20-odstotne predčasne ali starostne pokojnine tudi 717 s. p.-jev in 12 takšnih, ki so vključeni v zavarovanje kot lastniki in direktorji d. o. o.-jev. Za razliko od uveljavljanja dela pokojnine v višini 20 %, ki ga mora zavarovanec sam uveljavljati, bo ugodnejše vrednotenje vsakega nadaljnjega leta dopolnjene pokojninske dobe brez dokupa ZPIZ upošteval po uradni dolžnosti.

Ni potrebno posebno znanje matematike za ugotovitev, da je tako eden kot tudi drugi stimulatívni ukrep še posebej zanimiv za tiste, ki imajo zagotovljeno visoko pokojnino (kot posledica visokih prispevkov prejšnjih let), sedaj pa plačujejo nizke prispevke.

Dolžan sem opozoriti tudi na to, da se dodatni odmerni odstotki izračunavajo od pokojninske osnove posameznega zavarovanja in ne od zagotovljene pokojnine, ki trenutno znaša 530 €. Dejstvo je, da zakonodaja vsakemu zavarovancu, ki ima 40 let pokojninske dobe brez dokupa, ob starostni upokojitvi zagotavlja minimalni znesek pokojnine v višini 530 €. Če posameznik, katerega pokojnina, izračunana od njegove pokojninske osnove, bi znašala na primer 450 €, odloži upokojitev za leto, dve ali tri leta, se z dodatnimi odmernimi odstotki pokojnina viša od tega zneska in ne od zagotovljene pokojnine, kar bi praktično pomenilo, da zaradi 3 leta daljše delovne aktivnosti utegne še vedno imeti zgolj 530 € zagotovljene pokojnine. Njegov boljši »izplen« bi bil le v tem, da bi

za vsak mesec ostajanja v aktivnosti dobival 20 % pokojnine, kot tudi to, da je plača običajno precej višja od pokojnine. Kot je bralcem najbrž že poznano iz medijev, se v teh mesecih pripravlja manjša sprememba pokojninske zakonodaje, ki po vsej verjetnosti ne bo prinesla zaostrovanja upokojitvenih pogojev, bo pa vsekakor skoraj zagotovo prinesla dvig odmeritnih odstotkov, katerega bodo še posebej lahko veseli moški zavarovanci, saj naj bi po preteku prehodnega obdobja tako za ženske kot tudi za moške za 40 let pokojninske dobe veljalo 63 ali celo 63,5 % pokojninske osnove. Nekatere dodatne stimulatívne rešitve pa se nakazujejo tudi pri odstotku prejemanja dela pokojnine, ko naj bi prva 3 leta po izpolnitvi pogojev za starostno upokojitev zavarovanec namesto sedanjih 20 % imel možnost uveljavljati kar občutno višji odstotek svoje pokojnine, medtem ko te možnosti naj ne bi imel več tisti, ki izpolnjuje pogoje za predčasno upokojitev.

Toda o tem več takrat, ko bo čas zato, saj smo se socialni partnerji v okviru pogajalske skupine za obravnavo novele pokojninskega zakona zavezali, da ne dajemo podrobnejših izjav za medije, vse dokler ne bo vse dogovorjeno in usklajeno.

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za
delovno pravo

V katerih primerih lahko pride do suspenza pogodbe o zaposlitvi?

Delodajalci se včasih znajdejo v situaciji, ko je zoper zaposlenega delavca odrejen pripor ali pa mora delavec na prestajanje zaporne kazni oziroma mu je iz kakšnih drugih razlogov onemogočeno opravljanje dela po pogodbi o zaposlitvi. Dolžnost delavca je namreč, da v skladu s pogodbo o zaposlitvi izvršuje svoje pogodbene obveznosti in opravlja delo na delovnem mestu ter v kraju in času, ki sta določena s pogodbo o zaposlitvi.

Suspenz pogodbe o zaposlitvi je institut, ki je zakonsko urejen v 53. členu ZDR-1 ter določa naslednje primere začasnega prenehanja opravljanja dela delavca, in sicer:

– prestajanje zaporne kazni, izrečen vzgojni, varnostni, varstveni ukrep ali sankcija za prekršek, zaradi česar ne more

opravljati dela šest mesecev ali manj,

- obvezno ali prostovoljno služenja vojaškega roka,
- opravljanje nadomestne civilne službe oziroma usposabljanje za opravljanje nalog v rezervni sestavi policije,
- vpoklic pogodbenega pripadnika rezervne sestave Slovenske vojske k opravljanju vojaške službe v miru ter
- poziv ali napotitev na opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči pogodbenega pripadnika Civilne zaščite,
- pripor in
- drugi primeri, ki jih določa zakon, kolektivna pogodba ali pogodba o zaposlitvi.

V teh primerih pogodba o zaposlitvi ne preneha veljati in je delodajalec ne sme odpovedati, razen če so podani razlogi za izredno odpoved ali če je uveden postopek za prenehanje delodajalca.

Navedeno pomeni, da v času, ko je delavec odsoten iz razlogov, ki jih določa zakon, med suspenzom pogodbe o zaposlitvi mirujejo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja, ki so neposredno vezane na opravljanje dela. To pomeni, da delavec ni dolžan opravljati dela, ki je dogovorjen s pogodbo o zaposlitvi, ker tega dela zaradi zakonsko določene odsotnosti objektivno niti ne more opravljati, delodajalec pa delavcu ni dolžan izplačevati plače in ga za čas suspenza pogodbe o zaposlitvi odjavi iz sistema socialnih zavarovanj do prenehanja suspenza.

Ker med suspenzom pogodbe o zaposlitvi mirujejo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja, ki so neposredno vezane na opravljanje dela, delavec v času suspenza tudi ni upravičen do letnega dopusta in regresa. Delodajalec tako v času suspenza pogodbe o zaposlitvi s tem delavcem nima nobenih stroškov, kar je pravilno in pravično, saj tudi delavec zanj ne opravlja nobenega dela.

V praksi nam delodajalci zastavljajo vprašanja, ali se lahko uporabi suspenz pogodbe o zaposlitvi tudi v primerih daljšega izobraževanja ali daljšega potovanja ali v drugih primerih odsotnosti delavcev, ki presegajo dolžino letnega dopusta, delavcu pa začasno preprečujejo izpolnjevanje nalog in obveznosti po pogodbi o zaposlitvi.

Suspenz pogodbe o zaposlitvi bi bil v primerih, ki jih zakon ne predvideva, mogoč le v primeru, če tako določa kolektivna pogodba ter pogodba o zaposlitvi med delavcem ter delodajalcem.

V skladu s tretjim odstavkom 53. člena ZDR-1 se ima delavec pravico in dolžnost vrniti na delo najpozneje v roku petih dni po prenehanju razlogov za suspenz pogodbe. S tem dnem preneha suspenz pogodbe. Če se delavec v predpisanem roku neupravičeno ne vrne na delo in mu je izrečena izredna odpoved v skladu s sedmo alinejo prvega odstavka 110. člena ZDR-1, traja suspenz pogodbe do začetka učinkovanja izredne odpovedi.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

Pravila davčnega inšpekcijskega nadzora

Kadar se nam najavi Finančna uprava Republike Slovenije (FURS), je dobro poznati osnovne korake poteka davčnega inšpekcijskega nadzora (DIN) ter pravice in obveznosti davčnega zavezanca in FURS-a.

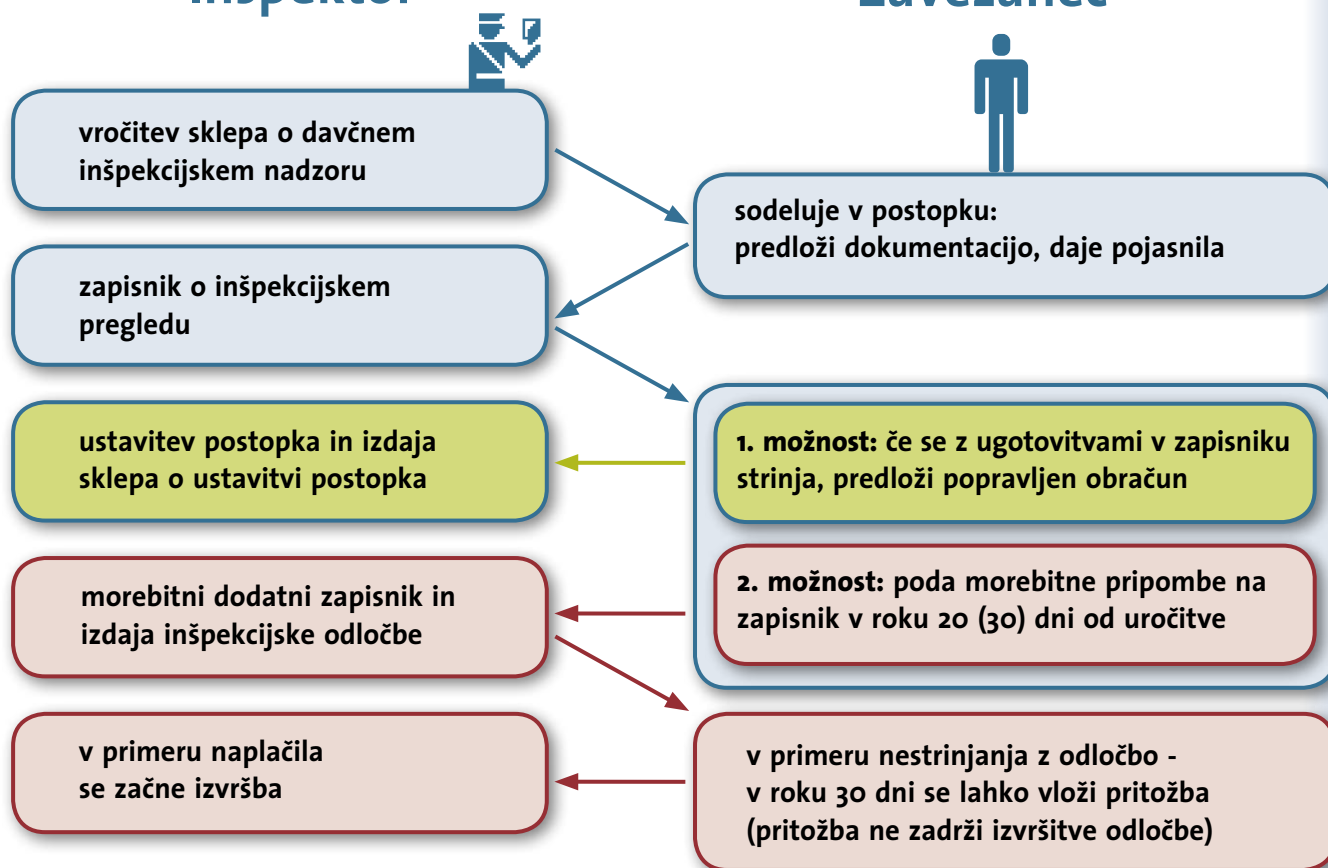
Koraki davčnega inšpekcijskega nadzora so razvidni v shemi na naslednji strani:

Davčni inšpekcijski nadzor

1. Inšpekcijski nadzor se začne z vročitvijo sklepa. Začetek je izjemoma lahko tudi brez sklepa, in sicer v primerih, če bi bil ogrožen namen inšpekcijskega nadzora.
2. Po poteku osmih dni od vročitve sklepa se lahko začne pregled s strani FURS-a: Zakaj v osmih dneh? Da se na DIN davčni zavezanec lahko pripravi.
3. Pregled se lahko opravi za 5 let nazaj. Takšen je namreč zastaralni rok naših obveznosti.
4. Pregled se začne z uvodnim razgovorom, kjer inšpektor zabeleži vse okoliščine in dejstva. Po opravljenem uvodnem pogovoru inšpektor glede na okoliščine oziroma zahteve inšpekcijskega nadzora pregleda poslovne in druge prostore, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti ali pridobivanje dohodkov.
5. Inšpektor pregleda poslovne knjige, pogodbe, listine in druge dokumente, ki omogočajo vpogled v poslovanje zavezanca ter naroči (oziroma sproti naroča) seznam dokumentacije, ki jo želi pogledati.
6. Zavezanec je dolžan predložiti zahtevane listine, poslovne knjige in evidence, poslovno dokumentacijo in druge dokumente na kraju opravljanja inšpekcijskega pregleda ter podati sprotne pojasnila, ki so potrebna za njihovo razumevanje.
7. Inšpektor mora zavezanca tekoče obveščati o pomembnih dejstvih v nadzoru.
8. Po opravljenem nadzoru sledi pisna seznanimitev in zapisnik,

Finančna uprava RS - Inšpektor

Zavezanec

ki vključuje vsa dejstva in okoliščine.

9. Po vročitvi zapisnika ima zavezanec 20 dni časa za pritožbo (oziroma 30 dni v primeru carinskih zadev).

10. V primeru, da se davčni zavezanec strinja z ugotovitvami zapisnika, lahko že pred iztekom 20-dnevnega roka predloži davčni obračun/popravljen davčni obračun, plača davek skupaj z obrestmi (fiksna obrestna mera v višini 5 %). DIN se nato ustavi, davčni zavezanec pa ne odgovarja za davčni prekršek.

11. V kolikor se davčni zavezanec ne strinja z zapisnikom in predloži nova dejstva in dokaze, ki so obstajali pred izdajo

zapisnika ter jih zavezanec upravičeno ni mogel navesti, lahko poda pripombe na zapisnik. Nato sledi dodaten zapisnik oziroma obravnava in nato odločba. Na podlagi odmerne odločbe je potrebno poleg davka plačati tudi obresti (obrestna mera v višini 7 % letno).

12. V primeru, da se davčni zavezanec ne strinja z odločbo, pa sledi pritožba zoper odločbo.

Z odločbo se sklene postopek inšpekcijskega pregleda na prvi stopnji, kadar so v postopku ugotovljene nepravilnosti.

Ne spreglejte izobraževanj v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije

10.

julij

Brezplačna strokovna delavnica Prenos lastništva podjetja

Ključni namen je ozaveščanje o možnostih prenosa lastništva. Cilj je,

da vsak podjetnik spozna, kaj je za njegovo specifično situacijo najbolj ugoden, smiseln scenarij.

Predavatelj: Uroš Kavs, ustanovitelj Inštituta MoST, podjetnik

17.

julij

Brezplačna strokovna delavnica Z digitalnim marketingom do večje prodaje na spletu

Delavnica je namenjena podjetnikom, ki se prvič srečujejo z digitalnim marketingom, že imajo spletno stran in so spoznali, da brez marketinga ni uspeha na spletu. Pa tudi za tiste, ki jih zanima, kako pridobiti potencialne kupce na spletno stran, ki bi želeli prodati več storitev in izdelkov, pa se ne znajo odločiti, katera orodja uporabiti, in k tiste, ki se zavedajo, da morajo nekaj ukreniti na področju marketinga, pa nimajo znanja ali časa.

Predavatelj: Marko Petrej, Navdih.Net d.o.o.

18.

julij

Brezplačen podjetniški zajtrk Vpliv barv na poslovanje podjetja

Barve - najmočnejši element prepoznavnosti! Svetla avenija poslovnega

delovanja podjetij!

Predavateljica: Branka Urbanija, strokovnjakinja in poznavalka barv z različni aspektov in področij delovanja

30.

julij

Brezplačna strokovna delavnica Samo zdrava in vitalna sem lahko poslovno uspešna (skrb za zdravje je temelj

poslovnega uspeha)

Za vsako žensko, ki stopa po podjetniški poti, je pomembno, da v podjetniški koncept razmišljanja vključi tudi skrb za svoje dobro počutje in ohranjanje vitalne energije ter preprečevanje izgorelosti in tako postavi trdne temelje za svoj dolgoročni poslovni uspeh.

Predavateljica: Magdalena Fabčič, univ. dipl. biologinja, svetovalka za izzive srednjih let

20.

avgust

Strokovni seminar Napotitev na začasno delo v Francijo

Na predavanju bo predstavljen francoski pravni okvir napotitve

in praktične izkušnje pri že kontroliranih podjetjih.

Izpostavljena pa bo tudi novost, ki narekuje obvezno imenovanje predstavnika, katerega vloga je posredovanje med kontroliranim podjetjem in francosko delovno inšpekcijo, policijo, davčno inšpekcijo, carino ipd.

Predavateljica: Suzana Crassard, prevajalka, podjetnica, ki živi in dela v Franciji

21.

avgust

Brezplačno 3-dnevno usposabljanje Notranja moč podjetnika – sodobnega voditelja

Naš cilj naj bo ljudem prislusniti, jih prav motivirati, navdušiti. Za učenje komunikacije nismo nikoli prestari, nikoli premladi – vedno je pravi čas. Interpretacija našim sodelavcem in partnerjem ni dovolj – naj bodo to »trenutki srečanja«. Zmagujemo, če vlagamo svojo dragoceno energijo v strukturirane vaje za samorazkrivanje, krepitev socialnih veščin in identifikacijo želenih osebnih sprememb.

Predavateljica: mag. Marja Černelič, osebna in poslovna svetovalka

26.

avgust

Brezplačno 32-urno strokovno usposabljanje Kako si sam narediš spletno stran in jo nadgradiš z e-mail marketing sistemom

Udeleženci usposabljanja se bodo naučili izdelati spletno stran v Wordpress okolju z orodjem Elementor, uporabljati orodje Mailchimp in ga integrirati na spletno stran. Predhodno poznavanje Wordpress in Mailchimp orodja ni potrebno, pričakuje pa se osnovno računalniško znanje. Število mest je omejeno, zato pohitite z vašo prijavo.

Predavatelj: Marko Petrej, Navdih.net d.o.o.

Na vse dogodke se je potrebno prijaviti, podrobnejše programe dogodkov najdete na <http://www.svetovanje.si>, za dodatne informacije pa vam je na voljo Jana Golić (jana.golic@ozs.si, 01 58 30 553).

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

→ Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS, št. 92/13 in nasl.)

Časovna veljavnost: Veljala je do 31. 12. 2018. Uporablja se do 31. 12. 2019.

Stvarna veljavnost: Za vse delodajalce, ki opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih (Ur. l. RS, št. 62/13 in Listi dejavnosti z dne 4. 3. 2014).

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 59/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 1. 2019 dalje	605,26	629,23	661,69	676,87	717,71	822,75	962,79	1.079,49

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,

46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in

47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 1. – 30. 6. 2019	558,06	579,47	613,90	655,31	730,44	896,47	971,95
od 1. 7. 2019 dalje*	568,69	590,51	625,60	667,79	744,36	896,47	1.069,15

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 24/19)

Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.480	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630
01.640	03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510
10.520	10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920
11.010	11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300						

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 5. -31. 12. 2019	521,87	572,37	634,10	699,57	783,74	922,16	1.041,87	1.228,92
od 1. 1. 2020 dalje	534,01	585,68	648,85	715,84	801,97	943,60	1.066,10	1.257,50

→ **Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18). Označene in 42.910.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 1. 2019 dalje	480,13	532,90	590,64	654,39	694,09	773,48	821,60	866,11	1.003,24	1.027,30	1.154,81	1.243,82	1.377,35

→ **Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije** (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 3. 2019 dalje	480,00	535,50	668,10	744,60	805,80	918,00	979,20	1.152,60
od 1. 8. 2019 dalje	480,00	546,21	681,46	759,49	821,92	936,36	998,78	1.175,65

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije** (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540
25.500	32.110	32.120	32.130											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 3. 2019 dalje	541,14	598,56	659,46	755,16	823,02	960,48	1.122,30	1.284,12	1.513,80
na uro	3,11	3,44	3,79	4,34	4,73	5,52	6,45	7,38	8,70

→ **Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost** (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	V./1	V./2	VII.	VIII.
od 1. 1. 2019 dalje	477,38	541,78	606,33	670,77	783,95	1014,49	1198,94	1521,75	1752,32

→ **Kolektivna pogodba grafične dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	476,09	523,71	580,84	652,25	742,72	852,21	966,48	1.337,83	1.613,96

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije** (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	28.230	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200	95.220				

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	577,68	591,60	649,02	730,80	796,92	927,42	1.078,80	1.231,92	1.449,42
na uro	3,32	3,40	3,73	4,20	4,58	5,33	6,20	7,08	8,33

→ **Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	535,92	584,64	647,28	737,76	803,88	941,34	1.097,94	1.252,80	1.482,48
na uro	3,08	3,36	3,72	4,24	4,62	5,41	6,31	7,20	8,52

→ **Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije**
(Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

→ Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti

(Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2018 dalje	462,65	505,09	556,57	616,90	689,49	805,34	907,13

→ Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2019 dalje	574,79	655,27	735,71	827,69	925,40	1.103,59	1.253,04	1.494,43	1.793,33

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2019

Zneski olajšav in lestvica za odmero dohodnine ne bodo več objavljeni v obliki podzakonskega akta, zato je FURS pripravil priloženo obvestilo (19.12.2018):

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.021,34		16 %
8.021,34	20.400,00	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
20.400,00	48.000,00	4.625,65	+ 34 % nad 20.400,00
48.000,00	70.907,20	14.009,65	+ 39 % nad 48.000,00
70.907,20		22.943,46	+ 50 % nad 70.907,20

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2019 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	668,44		16 %
668,44	1.700,00	106,95	+ 27 % nad 668,44
1.700,00	4.000,00	385,47	+ 34 % nad 1.700,00
4.000,00	5.908,93	1.167,47	+ 39 % nad 4.000,00
5.908,93		1.911,95	+ 50 % nad 5.908,93

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2019:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	11.166,37	6.519,82
11.166,37	13.316,83	3.302,70 + (19.922,15 - 1.49601 x skupni dohodek)
13.316,83		3.302,70

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	930,53	543,32
930,53	1.109,74	275,22 + (1.660,18 - 1.49601 x bruto dohodek)*
1.109,74		275,22

*navedena je krajša različica enačbe po določilih 127. člena ZDoh-2: $(19.922,15 - 1.49601 \times \text{bruto dohodek} \times 12) / 12$

2. Osebné olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.302,70 evra.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,09 evra letno.

6. Minimalna plača: od 1.1.2019 dalje 886,63 EUR

(Uradni list RS št. 83/2018)

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
56% PLP	1.626,95	911,09	od 1.1.2019 do 28.02.2019
56% PLP	1.681,55	941,67	od 1.3.2019 do 31.12.2019

◀ Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava se davčna osnova zmanjša za 275,22 eura.

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV JULIJ 2019

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, 92/13, 28/15, 82/16)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	4,90 EUR na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če delavec dela 11 ur ali več na dan, mu pripada pravica do sorazmerno višjega povračila za prehrano med delom	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1. organiziran javni prevoz	delavec je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 70 % cene najcenejšega javnega prevoza	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	najmanj v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem do mesta opravljanja dela	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevica za službena potovanja v RS		
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	6,20 EUR 8,50 EUR 17,00 EUR	7,45 EUR 10,68 EUR 21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94 s spremembami)		
4.1. nad 6 do 8 ur	črtana (Ur. list 51/2012)	črtana (Ur. list 51/2012)
4.2. nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino	75 % zneska po Uredbi za tujino
4.3. nad 14 do 24 ur	cel znesek po Uredbi za tujino	cel znesek po Uredbi za tujino
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	44 EUR	44 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolgarija, Romunija	32 EUR	32 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90 % zneska po Uredbi za tujino	90 % zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju v Sloveniji		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo		0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prevoz na službenem potovanju v tujini		
7. Prenosovanje na službenem potovanju		
prenosovanje na službenem potovanju	v višini predloženega računa za prenosovanje, ki ga odobri delodajalec	do višine dejanskih stroškov za prenosovanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 92/13, 28/15, 82/16, 76/2017)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008, 63/2017)
8. Terenski dodatek		
terenski dodatek	4,00 EUR na dan	4,49 EUR na dan
9. Nadomestilo za ločeno življenje		
nadomestilo za ločeno življenje		334 EUR na mesec
10. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	895,50 EUR	neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji
11. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade	30 %, 50 % ali 70 % povprečne plače zaposlenih v RS za pretekle tri mesece delovna doba pri zadnjem delodajalcu Članu sindikata pripada dodatnih 10 %. Zahtevo za izplačilo višje jubilejne nagrade delavec uveljavlja s člansko izkaznico sindikata.	
za 10 let delovne dobe	519,76 EUR	460 EUR
za 20 let delovne dobe	866,27 EUR	689 EUR
za 30 let delovne dobe	1.212,78 EUR	919 EUR
za 40 let delovne dobe		919 EUR
12. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih ali v višini dveh povprečnih plač v RS za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodneje 3.465,08 EUR	4.063 EUR
13. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	1.732,54 EUR	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	866,27 EUR	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.732,54 EUR	1.252 EUR
14. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
V času praktičnega usposabljanja z delom oziroma v času obvezne prakse imajo dijaki in študenti pravico do nagrade za polni delovni čas v naslednjih zneskih:		
1. letnik - dijak	90,00 EUR	172,00 EUR
2. letnik - dijak	120,00 EUR	172,00 EUR
3. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
4. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
študent	170,00 EUR	172,00 EUR

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
april 2019	1.730,70 EUR	1.732,54 EUR

Cene bencina in kilometrina (maj 2019 - junij 2019)

Datum	7.05.19	21.05.19	4.06.19	18.06.19
Bencin 95 oktanov v EUR/l (www.petrol.si)	1,355	1,335	1,333	1,277
Kilometrina - 18 % od cene bencina v EUR, od 7.7.2012-Uradni list št. 51/2012	0,2439	0,2403	0,2399	0,2299

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - junij 2019

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
Prehodni davčni podračun			1.008,93	5.885,43
1.681,55 EUR*				
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		156,38	912,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		89,29	520,86
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	245,67	1.433,10
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		64,17	374,31
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		66,19	386,08
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		5,35	31,19
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	135,71	791,58
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,01	5,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,01	5,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,02	11,78
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		1,41	8,24
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,61	3,53
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,02	11,77
Skupaj drugi prisp.			4,04	23,55
PRISPEVKI SKUPAJ			385,42	2.248,23

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2018 (PP): 1.681,55 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2019 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 1.681,55 = 1.008,93 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.681,55 x 3,5 = 5.885,43 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - junij 2019

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			85 % PP**	3,5 PP***
Prehodni davčni podračun			1.429,32	5.885,43
1.681,55 EUR*				
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		221,54	912,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		126,49	520,86
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	348,03	1.433,10
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		90,90	374,31
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		93,76	386,08
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		7,58	31,19
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	192,24	791,58
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,43	5,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,43	5,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,86	11,78
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		2,00	8,24
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,86	3,53
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,86	11,77
Skupaj drugi prisp.			5,72	23,55
PRISPEVKI SKUPAJ			545,99	2.248,23

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2018 (PP): 1.681,55 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2019 znaša 85 % zadnje znane povprečne letne plače: 85 % od 1.681,55 = 1.429,32 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.681,55 x 3,5 = 5.885,43 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Pavšalni prispevki za zavezanca, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Znesek prispevka je znašal od 1.4.2018 do 31.3.2019 33,90 eur, **od 1.4.2019 dalje pa znaša 35,05 eur.** Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj.

Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka znaša **od 1.1.2019 do 31.12.2019 35,53 EUR** (8,88 EUR + 26,65 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno

do 20. v mesecu za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Na strokovni kongres v Maribor

Najpomembnejši strokovni dogodek slovenskih grafičarjev bo 20. in 21. septembra v hotelu Mercure v Mariboru. Sekcija grafičarjev pri OZS vabi svoje člane, da si rezervirajo čas za aktualne strokovne in splošne teme ter druženje s kolegi.

Za letošnji kongres sekcija grafičarjev pripravlja zanimiv program. Rdeča nit dogodka bodo obveznosti s področja varnosti in zdravja pri delu, požarne varnosti in varstva okolja. Obrtniki in podjetniki bodo izvedeli vse o obveznostih glede usposabljanja s področja varnosti pri delu za delodajalce in samozaposlene, kako pogosti morajo biti zdravniški pregledi, kako se pripravi ocena tveganja in druge evidence. S področja požarne varnosti bo beseda tekla o požarnem redu, načrtih, gasilnikih, pregledih požarne zaščite in podobno. Poleg tega se bodo seznanili še z obveznostmi glede ravnanja z odpadki, nastalimi v dejavnosti, predvsem v povezavi z Uredbo o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo ter vodenjem evidenc in morebitnim poročanjem Agenciji RS za okolje.

Poleg naštetega se bodo udeleženci seznanili še z aktualno ponudbo Sloven-

skega podjetniškega sklada, s poudarkom na spodbudah malih vrednosti v obliki vavčerjev, novostmi s strokovnega področja, ogledali si bodo Mariborsko tiskarno ter imeli veliko priložnosti za druženje s kolegi iz dejavnosti in morda navezali tudi kakšen nov poslovni stik.

Sekcija grafičarjev vabi svoje člane, da si rezervirajo čas za najpomembnejši dogodek slovenskih grafičarjev in se pridružijo kolegom. Svetuje jim še, naj pohitijo in rezervirajo tudi prenočišče, in sicer na recepciji hotela Mercure (mercure@termemb.si, telefon: 02 234 44 00) oziroma na recepciji hotela Ibis Styles Maribor City Center (IbisStyles@termemb.si, 02 250 67 00), ki se nahaja v neposredni bližini hotela Mercure, pri tem pa naj navedejo, da gre za udeležbo na kongresu, saj so cene v tem primeru ugodnejše.

A. P.

USPELI DELAVNICI ZA POSLOVALKE V KEMIČNIH ČISTILNICAH IN PRALNICAH

Sekcija vzdrževalcev tekstilij pri OZS je 5. in 14. junija organizirala delavnici, na katerih so poslovalke v kemičnih čistilnicah in pralnicah pridobile nova znanja s področja komuniciranja s strankami. Klara Ramovš, profesorica andragogike, mojstrica poslovne komunikacije, izbrana izvajalka za vseživljenjsko karierno orientacijo in certificirana trenerka uporabe SDI orodja (teorija zavedanja odnosov) je udeleženke naučila temeljnih komunikacijskih veščin in jim predstavila nekaj tehnik asertivne komunikacije. Posebej je poudarila še, da naj se zavedajo, da nikoli ne dobijo druge priložnosti, da bi naredili dober prvi vtis, da so odgovorni za svoje komunikacijske odzive in da je vsakdo na delovnem mestu dolžan odigrati vlogo, ki mu je zaupana.

A. P.

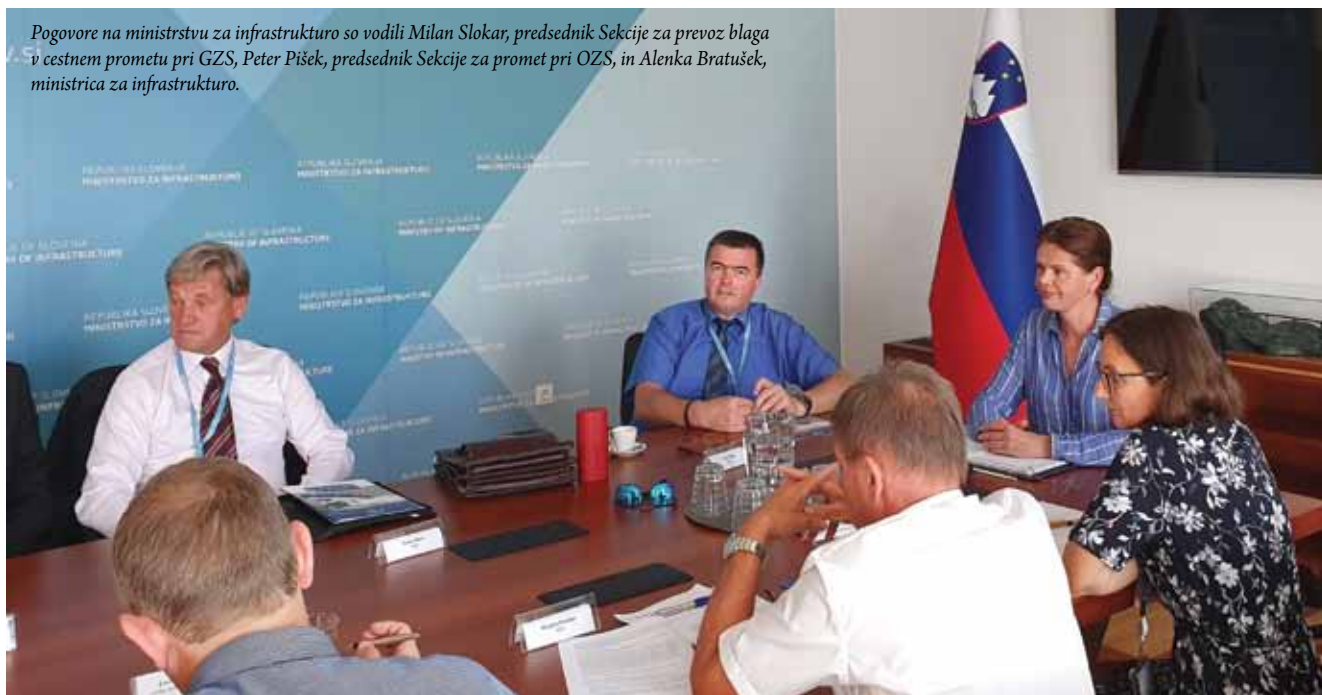

SEKCIJA ZA PROMET

Z ministrico o omejevanju tranzita in ZPCP

Prevozniki obeh stanovskih organizacij so po aktualni zapori lokalnih mejnih prehodov za tranzit zahtevali sestanek pri resorni ministrici. Predstavili so ji svoje predloge in spregovorili tudi o nujnih spremembah Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP), ki na obravnavo čakajo že več kot leto in pol. Spregovorili so tudi o cestninjenju, kjer je nujno znižanje glob za napake voznikov v postopku cestninjenja. Sicer pa se prevozniki lahko konec septembra veselijo že tretje ponovitve Srečanja prevoznikovskih družin in podjetij, ki bo skupaj s strokovnim sejmom potekalo zadnjo soboto v septembru.

Pogovore na ministrstvu za infrastrukturo so vodili Milan Slokar, predsednik Sekcije za prevoz blaga v cestnem prometu pri GZS, Peter Pišek, predsednik Sekcije za promet pri OZS, in Alenka Bratušek, ministrica za infrastrukturo.

Na sestanku, ki je potekal na ministrstvu za infrastrukturo, so se zbrali predstavniki ministrstva in obeh stanovskih organizacij. Pogovore so vodili **Alenka Bratušek**, ministrica za infrastrukturo, **Peter Pišek**, predsednik Sekcije za promet pri OZS, in **Milan Slokar**, predsednik Sekcije za prevoz blaga v cestnem prometu pri GZS.

Za pametno omejitev tranzita

Ministrica je uvodoma predstavila prve odzive na ukrepe za omejevanje tranzitnega prometa na državnih cestah. Splošna ocena je, da se je tranzitni promet na državnih cestah, kjer so se vzpostavile omejitve, zmanjšal, je pa čutiti nezadovoljstvo med avtoprevozniki. Ti bi želeli vzpostavitev takšnega sistema,

ki bi omejeval tranzitni tovorni promet, vendar pa dovoljeval izjeme za lokalni promet slovenskim in hrvaškim prevoznikom. Ministrica se je na to temo že sestala s svojim hrvaškim kolegom in z njim izmenjala mnenja ter predloge.

Slovenski predlog sprememb trenutne prometne ureditve vključuje mejna prehoda Dobovec in Bistrica ob Sotli, kjer predlagamo dopolnilno tablo, ki bi dovoljevala prevoze v Zagorsko-krapinsko županijo, poleg tega pa tudi ureditev prometnega režima na mejnem prehodu Petišovci ter preko Staroda in Jelšan za prevoznike iz Dalmacije, vendar le pod pogojem, da če bodo podatki o obsegu tega prometa, ki jih bodo posredovali predstavniki hrvaškega ministrstva za promet, za Slovenijo še sprejemljivi.

Naša stran bo na naslednjem ministrskem sestanku predlagala, da se ustanovi posebna meddržavna komisija, ki bi do konca leta preučila možnosti, s katerimi bi dovolili bilateralni promet v tranzitu tudi na dogovorjenih mejnih prehodih na drugih državnih cestah, tranzit iz drugih držav pa dovolili izključno na avtocestnih mejnih prehodih.

Pretočnost na mejnih prehodih

Prevozniki so ob tem pohvalili delo medresorske delovne skupine za zmanjšanje zastojev na največjih mejnih prehodih. Ministrstvo za javno upravo pa bo v naslednjem mesecu postavilo dodatno prometno signalizacijo. Odprto še vedno ostaja vprašanje pomanjkanja zaposle-

nih, ki bi jih nadzorni organi potrebovali za večjo učinkovitost oziroma hitreje postopke na meji.

Zakonodaja in kazni

Beseda je tekla tudi o predlaganih spremembah ZPCP, kjer prevozniki zahtevajo ukrepe za preprečevanje nelojalne konkurence oziroma slamnatih podjetij. Ker predlogi prevoznikov že več kot leto in pol čakajo v predalu, so se zbrani dogovorili, da se bodo nujne zadeve vnesle v zakon že do konca letošnjega leta, zakon pa bo sprejet po skrajšanem postopku. Ministrstvo bo preverilo tudi možnost zmanjšane cestnine ali trošarine za plinska vozila, na DARS-u pa skušalo izvedeti, kaj je z uveljavitvijo novega cestninskega razreda R2. Prevoznikom je ministrica tudi zagotovila, da bodo že poleti pristopili k spremembam zakona o cestninjenju in znižali absurdno visoke kazni za napake voznikov v postopku cestninjenja ter jih uskladili z Avstrijo in Nemčijo.

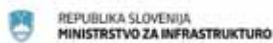
Pričakovane subvencije

Ministrica je prevoznikom zagotovila, da bodo izpostavili slabo odzivnost Ekosklada v zvezi z že dogovorjeno izvedbo subvencije za nakup pnevmatik, kjer so upravičeni stroški že iz leta 2019. Te subvencije mora izvesti Ekosklad, saj v ta namen že ima 1,5 milijona evrov namenskih sredstev. Ministrica pa je v izogib nadaljnjega zavlačevanja tudi odločila, da javni razpis za spodbude glede alternativnih goriv izvede njeno ministrstvo, zanimive pa bodo za nakupe vozil od lanskega leta naprej.

V jesen z velikim druženjem prevoznikov

Ne pozabite na prihajajoči praznik slovenskih prevoznikov. Letos bo tradicionalno Srečanje prevoznikovskih družin in prevoznikovskih podjetij Slovenije potekalo **v soboto, 28. septembra, v Slovenski Bistrici**. Ob že tretji uspešni ponovitvi dogodka se obeta še bolj bogat sejmski program podjetij, ki kakor koli sodelujejo s prevozniki, ne bomo pa pozabili tudi na pester družabni program in obilo prijetnega druženja, zato si to soboto nikakor ne pozabite vzeti časa.

ANTON ŠIJANEC

**SREČANJE PREVOZNIŠKIH DRUŽIN
IN PREVOZNIŠKIH PODJETIJ 2019**

Sobota, 28. 9. 2019 od 10. ure v Slovenski Bistrici
Žolgarjeva ulica, Slovenska Bistrica, ob AC-1, izvoz SI. Bistrica smer MB

OBISKALI SEJEM TRANSPORT&LOGISTIKA V MÜNCHNU

Prevozniki, člani obeh stanovskih organizacij, so 6. in 7. junija 2019 izvedli skupno strokovno ekskurzijo in obiskali sejem Transport&Logistika v Münchnu. Na bienalnem sejmu, ki je eden vodilnih svetovnih sejmov za logistiko, mobilnost, IT in upravljanje verige dobaviteljev, so si lahko ogledali razstavne prostore okrog 2000 razstavljalcev iz več kot 60 držav sveta. Strokovna ekskurzija je pri članih požela izjemen uspeh, saj se je udeležilo skoraj sto prevoznikov, s praktičnimi darilci pa jih je na pot pospremil tudi Telekom, partner kartice Mozaik podjetnih OZS.

Na prvi dan njihovega obiska so se aktivno udeležili strokovne in promocijske prireditve Dan slovenskega cestnega transporta in logistike, ki je potekal na skupnem razstavnem prostoru predstavnikov slovenske logistike. Prireditve je potekala pod geslom Green. Creative. Smart. ali Zelena. Ustvarjalna. Pametna., ki na novo oblikuje koncept mednarodne promocije naše države v podporo transportu in logistiki. Na skupnem razstavnem prostoru se je uspešno predstavilo 19 slovenskih podjetij in institucij, med njimi tudi člani obeh stanovskih organizacij.

A. Š.

AVTOSERVISERJI

Obisk avtoserviserjev pri kolegh na britanskem otoku

Člani Sekcije avtoserviserjev pri OZS so bili junija na obisku pri svojih kolegh na britanskem otoku. Srečali so se s predstavniki neodvisnega združenja avtoserviserjev The Retail Motor Industry Federation (RMI), prostovoljnega združenja z več kot stoletno tradicijo, ki deluje v Angliji, Walesu, Severni Irski in otoku Man, formalno pa je povezano tudi z neodvisnim Škotskim združenjem. Našo delegacijo je predvsem zanimalo, kako so organizirani, kakšno pomoč in podporo ponujajo članom ter kako imajo urejeno usposabljanje, certificiranje in vzdrževanje kakovosti storitev neodvisnih avtoserviserjev.

V RMI, ki zaposluje 396 ljudi, združujejo srednja in mala podjetja s področja prodaje avtomobilov in gospodarskih vozil, neodvisne in pooblašene avtoserviserje, trgovce z motornimi kolesi, bencinske servise in drugih storitev s področja vozil. Imajo dobrih 10.000 članov, na njihovem področju pa sicer deluje 35.000 neodvisnih in 7000 pooblaščenih avtoserviserjev, dobra polovica jih opravlja tudi tehnične preglede.

Njihova Independent Garage Association, IGA, sekcija neodvisnih avtoserviserjev RMI, zaposluje 44 ljudi, od tega je 8 zaposlenih le za to, da odgovarjajo na telefonska vprašanja članov, 14 zaposlenih pa se ukvarja z usposabljanji. Za dvig kakovosti imajo ustanovljene tudi tri akademije, kjer se letno usposablja okoli 4000 članov. Članarina organizaciji znaša okoli 600 funtov.

Za servisiranje novih vozil s tovarniško garancijo so pred tremi leti ustanovili certificirano blagovno znamko Trust my garage, ob tem pa v ponos navajajo podatek, da se kar 20 % novih vozil redno servisirajo prav neodvisni avtoserviserji, ti pa imajo kar 90 % zadovoljnih strank.

Štejejo predvsem dobri poslovni običaji

So pa razmere, v katerih delajo njihovi kolegi na otoku, naše avtoserviserje v več točkah močno presenetile. Dejavnost je popolnoma deregulirana in praktično vse temelji le na dobrih poslovnih običajih in medsebojnem zaupanju. Kaj

takšnega lahko deluje le na otoku, v celinski Evropi pa si česa takšnega ne moremo predstavljati, še posebej ne pri nas. Zanimivo je dejstvo, da je tudi certifikat Trust my garage v bistvu le blagovna znamka združenja, ki temelji na zaupanju in ne na predpisih.

Ob tem pri njih vseeno zelo dobro deluje izobraževanje, ki mu združenje posveča zelo veliko pozornosti. Usposabljanja potekajo na dveh fakultetah, imajo specializiran kader in delovne prostore, kjer se soočajo z realnimi problemi.

Vsak član v sistemu Trust my garage dobi brezplačen dostop do Avtodate, elektronske knjige, s katero lahko serviser dostopa do tehnične literature za servisiranje vozila, ima pa tudi dostop do podatkov posameznega vozila in pregled nad vsemi opravljenimi predhodnimi poslegi serviserjev na njem.

Združenje se sproti odziva na potrebe članov in jim pomaga reševati njihove

Slovenski avtoserviserji, člani Sekcije avtoserviserjev pri OZS, med strokovnim obiskom pri svojih kolegh na otoku. Z leve Milan Majer, član UO sekcije, Igor Pipan, sekretar sekcije, Kevin Perks, vodja standardiziranja in certificiranja RMI, Stuart James, direktor RMI, Sabina Markelj, članica UO sekcije, Colin Parlett, predsednik IGA, Miran Andrejek, predsednik sekcije, Frank Harvey, vodja podpore članstvu RMI, Peter Caserman, podpredsednik sekcije in Vasja Vadnov, član UO sekcije.

težave. Dobro so povezani tudi s politiko in pri oblikovanju zakonodaje učinkovito lobirajo v prid članov in stroke.

Zelo zanimiv je tudi sklad za servisiranje vozila, ki ga pri združenju lahko oblikuje vsak lastnik vozila in iz njega plačuje stroške servisiranja vozila v mreži Trust my garage.

Servisiranje v garancijski dobi

Na tem področju imajo dobro vzpostavljeno sodelovanje z državnimi institucijami in poznavanjem pravil servisiranja na trgu Evropske unije. Neodvisni serviserji v garancijskem obdobju vozila lahko servisirajo, tovarniška garancija

Trust my garage
je blagovna
znamka
združenja
RMI, s katero
neodvisni
avtoserviserji
na britanskem
otoku strankam
zagotavljajo
svoje kvalitetne
storitve,
zanimivo je,
da temelji le na
zaupanju in ne
na predpisih.

svoje. Nikomur pravzaprav ni bilo povsem jasno, kje vse to konča, so pa kupi smeti, ki so jih naši avtoserviserji videvali ob regionalnih in avtocestah, namigovali na najhujše.

Za razliko od nemških kolegov, ki so jih naši avtoserviserji spoznali pred dobrim letom in imajo vse lepo urejeno ter predpisano, bi lahko rekli, da na otoku delajo v razmerah, ko urejenost temelji na človeški ozaveščenosti in zaupanju, manj pa na formalnih predpisih. Dejstvo pa je, da se glede tega pri nas lažje znajdemo v formalno bolj določenih pogojih strokovne zakonodaje.

ANTON ŠIJANEC

pa s tem ni ogrožena. Če pa stranki ne morejo pomagati, ker ima neki reklamacijski zahtevek, jo vseeno pošljejo na pooblaščen servis, kjer mora sama urediti reklamacijo, vendar zapletov zaradi predhodnih popravil pri neodvisnih serviserjih ne zaznavajo.

Sistem Trust my garage pri tem odigra pomembno vlogo predvsem pri usposabljanju in zagotavljanju potrebne opreme, ter kot blagovna znamka zagotavlja temelj zaupanja in spoštovanja dobrih poslovnih običajev. Če bi prišlo do spora, pritožbe ali ugovora, v združenju to rešujejo s komisijami, arbitražo in mediatorji, ki presojajo o upravičenosti pritožbe ter na koncu tudi izrekajo različne odločitve in sankcije ali celo izpis iz te blagovne znamke.

Neurejena okoljevarstvena zakonodaja

Naši avtoserviserji so bili še najbolj presenečeni nad njihovo neurejeno okoljevarstveno zakonodajo. Po eni strani je to na kratki rok in ozko gledano za servisna podjetja celo ugodno, vseeno pa je bolj ozavešeni družbi, med katero k sreči sodimo tudi mi, takšen način obravnavanja odpadkov, kot je vzpostavljen na otoku, popolnoma nesprejemljiv. Delavnice in mehaniki lahko z odpadki razpolagajo, kakor hočejo, odpadna olja, krpe in druge materiale lahko na primer celo sežigajo ter s tem grejejo delovne prostore. Za odvoz odpadnih tekočin, kovin, embalaže, izrabljenih akumulatorjev in drugih odpadkov se vsak odloča po

Namen projekta finMED je povečati financiranje inovacij v sektorjih zelene rasti z izboljšanjem izvajanja politik in strategij ter uvedbo inovativnih storitev podpornih institucij (grozdov, podjetniških podpornih organizacij) v Sredozemlju.

Projekt nudi konkretne dosežke in rezultate na treh ravneh:

- **področju oblikovanja politik** – razvijanje in prilagajanje novih konceptov, načel in praks financiranja strategij zelene rasti;
- **področju inovativnega in podjetniškega podpornega okolja** –izboljšanje sodelovanja (na regionalni in nadnationalni ravni) med vpletenimi deležniki in premostitev vrzeli med podjetji in financerji;
- **področju krepitve zmogljivosti v zelenem sektorju** – spodbujanje in aktivno podpiranje podjetij in mikro, malih ter srednje velikih podjetij za najzahtevnejše finančne izzive.

Projektni partnerji

Prizadevanja za zaščito rokodelstva in učinkovit prenos znanj

Po lanskem podpisu nacionalnega zavezništva za rokodelstvo se v Sekciji DUO pri OZS še vedno najbolj spogledujejo s predlogom zakona o ohranjanju rokodelstva, v katerega so vložili veliko energije, vendar gredo sedaj pogajanja, ki jih je Vlada RS v izvedbo določila Ministrstvu za gospodarstvo RS, bolj v smeri oblikovanja in sprejetja serije ukrepov na posameznih področjih vseh v to dejavnost vpletenih resorjev. Stroka ima ob tem en sam cilj, in sicer, da na dolgi rok zaščiti preživetje rokodelcev in ob tem ustvari pogoje za učinkovit prenos znanj ter zagotavljanje kakovosti njihovih izdelkov. Pogajanja in oblikovanje ukrepov se nadaljujejo, rezultate pa lahko po zastavljeni časovnici pričakujemo proti koncu leta.

Rokodelstvo se mora smiselno opredeliti, si zagotoviti vzdržne pogoje dela in zagotoviti kakovost in ustvarjalno raven izdelkov, ki na koncu identificirajo samo rokodelstvo. Mimo tega zbornica in sekcija ne moreta.

Aktualno problematiko, s katero se še vedno soočajo rokodelci, nam je v pogovoru predstavil **Jernej Bortolato**, predsednik Sekcije za domačo in umetnostno obrt pri OZS. Kot ključne probleme, ki dušijo razvoj in preživetje rokodelstva pri nas, je izpostavil tej specifični panogi nesprijemljivo gospodarsko zakonodajo, ki rokodelce pretirano obremenjuje, problem zagotavljanja kakovosti in verodostojnosti izdelkov, oblikovanje smiselnih pogojev za nujen prenos znanj in obuditev bienalne razstave izdelkov DUO, ki bi lahko ponovno zagotavljala promocijo stroke.

Znak in certifikat Rokodelstvo – Art & Craft – Slovenija, ki mora biti temelj kakovostnega in verodostojnega rokodelstva.

tem ocenjevanja in certificiranja že imamo, ta pa tudi dobro deluje, je problem le še v tem, da se mu ponovno vrne institucionalna veljava.

Učinkovit prenos znanj

Dediščino rokodelskih znanj smo dolžni ohranjati v realnem življenju in ne le kot dele muzejskih zbirk, to pa lahko naredimo le z ustvarjanjem ustreznih pogojev za ohranitev rokodelstva in s hitrim ter učinkovitim prenosom rokodelskih znanj na naslednje generacije. Prenos znanj je zato treba prilagoditi razmeram, ob tem pa se moramo zavedati, da so prava znanja redka in zelo specifična, dobro jih obvladajo le redki posamezniki, ti pa so praviloma tudi že starejši. Ker prenos znanj kljub vsemu zahteva določeno strokovno raven, moramo oblikovati takšne pogoje, da bodo za tiste, ki bodo znanje dajali, še smiselno sprejemljivi in dosegljivi. Treba je torej oblikovati status izobraževalcev, ki bo temeljil na certifikatu in prilagojeni obliki mojstrskega izpita, saj gre na koncu koncev predvsem za to, da od njih to dragoceno znanje, ki praviloma tudi ni nikjer zapisano, sploh dobimo, ga s tem rešimo pred pozabo in čim prej prenesemo na mlajše generacije, te pa ga bodo lahko ohranile.

Bienalna razstava DUO

Rokodelci so v preteklosti že imeli uveljavljeno bienalno razstavo svojih izdelkov, ki so temeljili na verodostojni kakovosti in certifikatu Rokodelstvo –

Prilagojeni pogoji dela

Vedeti je treba, da pogoji, ki sicer veljajo za druge gospodarske panoge, niso primerni za nosilce rokodelskih dejavnosti. Rokodelsko delo je namreč pretežno ročno, unikatno, praviloma ni podvrženo modnim trendom, delovni postopki so večinoma počasni, neavtomatizirani in predvsem tradicionalni, zato tudi ekonomsko še zdaleč niso rentabilni, pri vsem skupaj pa gre še za varovanje mednarodno zaščitene nesnovne kulturne dediščine. Vsakomur je torej jasno, da pravila in zakoni tržnega gospodarstva v tej točki odpovedo, na to temo so potrebni torej posebni ali zaščitni ukrepi.

Zagotavljanje kakovosti

Za rokodelca se lahko dandanes označi prav vsak, ne glede na znanje in kakovost svojih rokodelskih izdelkov, trg pa ne zna ločiti zrnja od pleva, zato lahko ceneni izdelki nelojalno konkurirajo izdelkom pravih rokodelcev. Zanje tudi certifikat ali znak Rokodelstvo – Art & Craft – Slovenija, ki ga strokovna komisija pri OZS podeljuje kakovostnim in verodostojnim rokodelskim izdelkom, ni več obvezen. Ker so rokodelska znanja dragocena, zatečena situacija preprosto ni sprejemljiva. Kakovost je potrebno definirati in certificirati ter jo kot takšno tudi postaviti na trg. Glede na to, da sis-

RAZPIS ZA NAJEM PRODAJNE STOJNICE DUO S RIKAZOVANJEM IZDELOVANJA ROKODELSKIH IZDELKOV NA MOS-U

Tudi letos bo sekcija za DUO na MOS-u, ki bo v Celju od 10. do 15. septembra, svojim članom omogočila predstavitev in prodajo v sejmskih hiškah v atriju sejmišča, pred katerimi si bodo lahko sami uredili delavnico, prodajali pa bodo lahko le izdelke s certifikatom Rokodelstvo – Art&Craft – Slovenija.

Postavitev sejmskih hišk v atriju sejmišča bo za člane sekcije za DUO tudi tokrat sofinancirana. Cena najema hiške (z vrati in rolojem) dimenzije 2 x 2 metra in z električnim priključkom znaša za člane zbornice 350 evrov, za nečlane pa 750 evrov. Pred hiško lahko rokodelci postavijo delavnico za prikazovanje izdelovanja. Pogoj za sodelovanje je tudi prisotnost na sejmišču vse dni sejma!

Če se bo na razpis prijavilo več kot šest delavnic, bo sodelujoče izbral upravni odbor sekcije, pri izbiri pa bo upošteval vrstni red prispelih prijav in privlačnost predstavitev posamezne dejavnosti za delo v živo.

Rokodelci, ki si v okviru sekcije za DUO želite nastopiti na največji sejmski prireditvi v Sloveniji, pošljite prijavnico najpozneje do 26. julija 2019 na naslov: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Celovška 71, Ljubljana, s pripisom »Sekcija DUO«, ali na e-naslov: goran.lesnicar@ozs.si. Prijavnica mora vsebovati osebne podatke rokodelca ali naziv podjetja, telefonsko številko, davčno številko, naziv dejavnosti, ki bo predstavljena, in številko certifikata strokovne komisije za DUO.

Art&Craft – Slovenija, vendar je s popolno deregulacijo dejavnosti in z vdorom tako nestrokovnega dela kot tudi številnih izdelkov, ki le spominjajo na prave izdelke mojstrov rokodelcev, ta razstava razvozenela. Zato si sedaj stroka prizadeva za njeno ponovno vzpostavitev, predvsem s ciljem promocije verodostojnega kakovostnega rokodelstva in izdelkov ter z željo po ozaveščanju tako strokovne kot tudi širše javnosti o pomenu ohranjanja tradicionalnega in sodobnega rokodelstva.

Rokodelci, združeni v sekciji pri OZS, si torej želijo, da bi s pogajanjmi, ki jih je ministrstvom in stroki naložila vlada, uredili pojme rokodelec, rokodelstvo in rokodelska delavnica, opredelili bi radi pogoje za pridobitev naziva rokodelec, mojster rokodelskih znanj in rokodelec – vajenec ter definirali, kdo in na podlagi česa sme v šolah učiti rokodelske veščine, ki bi jih radi vključili tudi v učne

načrte. Strokovni komisiji za oceno rokodelskih izdelkov in postopek dodelitve znaka kakovosti Art&Craft – Slovenija bi radi vrnila institucionalni pomen. Zagotovili pa bi radi tudi prilagojene pogoje dela in takšne obremenitve, ki bi zago-

tašile še vzdržno in dolgoročno preživetje rokodelstva, ter ob tem opredelili tudi dolžnost zaščite rokodelcev in rokodelskih izdelkov kot kulturnega bogastva Slovenije.

ANTON ŠIJANEC

E-FOTOGRAF

OSEBNO IME SE NIČ VEČ NE ZAPISUJE NA POTRDILO

Glede na to, da fotograf ob zapisu osebnega imena na potrdilo z referenčno številko fotografije ne preverja identitete stranke s predložitvijo osebnega dokumenta, ima lahko zapisano osebno ime na potrdilu zgolj naravo opombe, ki pa ne more biti podlaga za vodenje evidence. Osebna imena že doslej niso bila zapisana na vsakem potrdilu, saj se identiteta posameznika preverja v nadaljnjem postopku vloge za izdajo dokumenta, kjer je uradna oseba dolžna preveriti tudi, ali predložena fotografija izkazuje pravo podobo vlagatelja.

Ob tem naj povemo še, da podatki ministrstva za notranje zadeve kažejo, da se uporaba E-fotografa povečuje. Zato Sekcija fotografov pri OZS še vedno svojim članom priporoča, da se vključijo v sistem za elektronski prenos fotografij za osebne dokumente. Več informacij dobite pri sekretarki sekcije.

A. P.

SEKCIJA PLASTIČARJEV

Uspešno strokovno srečanje plastičarjev

Sekcija plastičarjev pri OZS je prvi konec tedna v juniju organizirala svoje tradicionalno dvodnevno strokovno srečanje. Letos so se prvič srečali v Tolminu. V dveh sklopih dobro pripravljenih predavanj so najprej obdelali splošne poslovne teme, naslednji dan pa so se posvetili še specializiranim poslovnim temam. Udeleženci so si z zanimanjem ogledali še podjetje Tera, d. o. o., ostali čas pa namenili prijetnemu strokovnemu druženju in medsebojnemu povezovanju.

Zbrane na strokovnem srečanju sta uvodoma pozdravila **Milan Škapin**, predsednik Sekcije plastičarjev pri OZS, in **Anica Kanalec Prešeren**, predsednica OOO Tolmin. Izrazila sta zadovoljstvo, da plastičarji učinkovito negujejo tradicijo svojih strokovnih srečanj, ki so odlična oblika strokovnega povezovanja v stanovski organizaciji, se ob teh priložnostih medsebojno povezujejo in ostajajo tudi v dobrem stiku z novostmi in znanjem v stroki.

Prvi petkov sklop predavanj je začel **mag. Andrej Rotovnik** iz Miel, d. o. o., ki je zbranim predstavil avtomatizacijo proizvodnih procesov s poudarkom na izvedenih primerih, po razpravi je nadaljeval **Matjaž Gačnik**, predstavnik podjetja Hiveterminal, in predstavil slovensko spletno platformo, ki malim in srednje velikim podjetjem omogoča takojšnjo likvidnost s prodajo odprtih terjatev. Po

odmoru je **Viljenka Godina**, predstavnica Slovenskega podjetniškega sklada, zbranim obrtnikom in podjetnikom predstavila še spodbude malih vrednosti v obliki vavčerjev SPS.

V skladu s tradicijo so plastičarji prvi dan nadaljevali z obiskom lokalnega podjetja, tokrat so obiskali uspešno podjetje Tera, d. o. o., ki se ukvarja s proizvodnjo, prodajo in strokovnim svetovanjem na področju granulotov ter zastopa tudi proizvajalce strojev in opreme za predelavo plastike. Sledili so še ogled Tolminskega muzeja, ekskurzija ob sotočju rek Tolminke in Soče ter degustacija lokalnih sirov in mesnin z vinsko spremljavo, ki jo je vodil priznani sommelier **Jean-Pierre Skrlj**. Dan so plastičarji zaključili z večerjo in prijetnim stanovskim druženjem v hotelu Dvorec.

Sobotni sklop predavanj je bil namenjen specializiranim strokovnim temam.

Plastičarji so na svojem strokovnem srečanju obdelali številne strokovne in poslovne teme.

Uvodno predavanje je pripravil **mag. Silvester Bolka** s Fakultete za tehnologijo polimerov Slovenj Gradec in zbranim predstavil nove možnosti karakterizacije polimerov s praktičnimi primeri, sledil mu je **Janez Navodnik** iz podjetja Navodnik, d. o. o. in v dveh sklopih predavanj obdelal nove materiale, ki jih lahko uporabljajo plastičarji, in nove evropske direktive ter se ob tem vprašal ali so za plastičarje poguba ali nova priložnost. Spremljevalke so med tem spremljale program presenečenja v kozmetičnem salonu Ana in si ogledale nakit iz poldragih kamnov **Darje Lampret**. Udeleženci so dogodek končali z motivacijsko delavnico **Denisa Hilčerja**, poslovnega trenerja iz podjetja Kadroom, d. o. o., ki je obdelal temo Trženje z rezultati.

Tudi letošnje strokovno srečanje plastičarjev naše stanovske organizacije je ob visoki udeležbi kar 46 sodelujočih, številnih kvalitetnih temah in prijetnem stanovskem druženju brez dvoma izvrstno uspelo.

ANTON ŠIJANEC

V skladu s tradicijo so plastičarji tokrat obiskali uspešno podjetje Tera, d. o. o. iz Tolmina.

Tokrat na Ptuju

Podjetje HGtrade, član Skupine Helios, že enajsto leto zapored po koncu šolskega leta organizira posebno donatorsko akcijo prenove parketnih površin v vrtcih. Letos je bil na vrsti vrtec Ptuj – Enota Mačice. V akciji je sodelovalo tudi štirinajst parketarjev – večina članov Sekcije polagalcev talnih oblog pri OZS.

Že enajst let zapored poteka dobrodelni projekt, v katerem talne obloge v vrtcih po vsej Sloveniji dobivajo lepšo podobo. Letos je podjetje HGtrade v sodelovanju s člani Sekcije polagalcev talnih oblog pri OZS v petek in soboto, 5. in 6. julija 2019, prenovilo okrog 260 m² parketnih površin v šestih igralnicah vrtca Ptuj – Enota Mačice.

Pri delu so uporabljali parketne lake Chromoden, ki so izdelani v podjetju Chromos – članu Skupine Helios, tržijo jih podjetje HGtrade. Narejeni so na vodni osnovi in zato okolju in zdravju prijazni, hkrati pa izstopajo tudi po svoji izjemni odpornosti na obrabo in udarce. Laki Chromoden tako zagotavljajo čudovit izgled parketnih površin tudi v šolskih igralnicah in športnih dvoranah, kar se je pokazalo tudi po uspešno opravljeni letošnji akciji v Enoti Mačice vrtca Ptuj.

E. M.

TEKSTILCI IN PREDELOVALCI KOŽ

STROKOVNO SREČANJE BO OKTOBRA

Sekcija tekstilcev in sekcija predelovalcev kože vabita na tradicionalno skupno strokovno srečanje, ki bo **11. in 12. oktobra 2019 bo v Hotelu Adria v Ankaranu**. Na srečanju boste med drugim spoznali spodbude malih vrednosti v obliki vavčerjev SPS, govor bo o izzivih pri prenosu podjetja na naslednje generacije, o praktičnem usposabljanju študentov tekstila in o blagovnih znamkah, veliko priložnosti pa bo tudi za druženje ter izmenjavo mnenj in izkušenj.

A. P.

Laki na vodni osnovi, okolju in zdravju prijazni, ki so primerni tudi za otroške igralnice.

SODELUJOČI PARKETARJI V DONATORSKI AKCIJI NA PTUJU 2019:

- Andrej Opeka in Gašper Lekan, Ars Constructa, d. o. o., Ljubljana,
- Stanko Srša, SRŠA, parketarstvo in trgovina, d. o. o., Beltinci,
- Tomaž Šilak, s. p., Nova vas pri Markovcih,
- Zlatko Vozlič, parketarstvo TWIN, s. p., Vidovica,
- Stanislav Petrovič, s. p., Ptuj,
- Boris Mahne, s. p., Šoštanj,
- Franc Ribič, s. p., Kamnica,
- Matej Ribič, s. p., Kamnica,
- Igor Šuštar, s. p., Podgorje pri Kamniku,
- Asmir Halilović, s. p., Krško,
- Andrej Grandovec, s. p., Šentvid pri Stični,
- Klep Tomas, s. p., Kasaze,
- Horvat Robert, s. p., Pečarovci.

»Parketarji« se radi udeležujejo dobrodelnih akcij. Mnogi med njimi sodelujejo že od vsega začetka. Fotografija je z lanske akcije, ko so obnovili talne površine vrtca v Črnomlju.

Pol stoletja široke podpore članom in uspešnega čezmejnega povezovanja

Na začetku junija je z zelo prijetno proslavo svoj visoki jubilej praznovala Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško. 50 let njenega uspešnega delovanja je v sodobnem času nadgradilo cehovsko organiziranje obrtnikov, ki se je pri njih dobro razvijalo že v sredini 19. stoletja. Tradicija, nekdanja lega ob glavni prometni povezavi in od vedno odprt odnos do sodelovanja v regiji pa so oblikovali aktivnosti zbornice, ki je v zadnje pol stoletja svoje člane tudi dobro povezala s sosednjo hrvaško in jim predvsem v bližnjem Zagrebu odprla številne poti plodnega poslovnega sodelovanja.

Zbrane kolegice in kolege ter številne goste iz domovine in tujine je v nabito polni dvorani Kulturnega doma Krško uvodoma pozdravil **Dušan Arh**, predsednik OOO Krško, in poudaril, kako velik pečat je njihova stanovska organizacija pustila pri razvoju obrti in podjetništva na področju krške in kostanjeviške občine, kakor tudi celotne širše regije, saj si je vedno prizadevala, da bi čim bolj povežala vse posavske obrtnike, jim ustvarila uspešno poslovno okolje ter jih povežala s širšo regijo. Te aktivnosti nadaljuje tudi danes, saj se zaveda, da smo le združeni lahko močnejši in uspešnejši. To zbornico dobro uspeva, saj ostaja stičišče informacij in svetovalnih aktivnosti, vodi obrtni register in je registracijska točka v okviru SPOT, njena velika dolžnost pa je tudi druženje in povezovanje na stanovski ravni, ki je pomemben dejavnik uspeha.

Med zadnjimi prizadevanji je izpostavil z evropskimi sredstvi podprt projekt MASTER5, ki so ga oblikovali zaradi pomanjkanja usposobljenega kadra in z njim pripravili izobraževalni program

mojstrske šole, ki bo z dualnim izobraževanjem pripravljala kadre za samostojno delo. Projekt, katerega nosilci so, je prepoznan kot eden zanimivejših pri Evropski komisiji, saj je pobuda zanj prišla iz gospodarstva. Med njihovimi številnimi uspešnimi projekti je omenil še SHVET za izobraževalni program za avtomatizacijo pametnih zgradb, program Podjetna 9-ka za promocijo obrtnih poklicev med mladimi in pravkar odobren projekt Urbana obrt, s katerim želijo oživiti in vrniti obrt v urbana središča.

Ob zaključku svojega slavnostnega govora pa predsednik Arh seveda ni mogel mimo dolgoletnih aktivnosti, ki so jih naredile za prepoznavne po vsej državi. Posebej je zato poudaril dobro sodelovanje s sosedi in njihovo sorodno organizacijo Obrtničko komoro Zagreb. V iskanju rešitev za nemoteno in pravno formalno delovanje so tako postali osrednja informacijska točka za slovenska podjetja, ki poslujejo na Hrvaškem. Uspelo jim je celo nemogoče, in sicer, da so s sodelovanjem zmanjšali številne administrativne ovire, predvsem pa so ponosni, da so skozi leta sodelovanja stkali številna prijateljstva,

Krovna stanovska organizacija OZS je najzaslužnejšim članom OOO Krško ob visokem jubileju podelila tudi svoja najvišja priznanja. Na sliki z leve so Danijel Lamperger, direktor OZS, Emil Kodrič, član prvega UO OOO Krško iz leta 1969, ki je prejel Zlati ključ OZS, Dušan Arh, predsednik OOO Krško, ki je prejel Zlati ključ OZS, Janja Starc, direktorica OOO Krško, z Zlatim pečatom OZS za OOO Krško, Janez Molan, nekdanji predsednik OOO Krško in podpredsednik OZS, ki je prejel Zlati ključ OZS, Branko Meh, predsednik OZS, in Jernej Žarn, dolgoletni obrtnik in funkcionar v OOO Krško in OZS, ki je prejel Posebno priznanje OZS.

Kolegice in kolege ter zbrane goste je uvodoma pozdravil Dušan Arh, predsednik OOO Krško.

ki se odražajo tudi v dobrem poslovnem sodelovanju.

K besedi je nato povabil častnega gosta **Branka Meha**, predsednika OZS, ki je zbrane pozdravil v imenu Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. V svojem nagovoru je opisal prizadevanja krovne stanovske organizacije pri oblikovanju bolj urejenega poslovnega okolja v državi in izrazil ponos, da lahko nagovori kolegice in kolege iz ene naših najstarejših zbornic in soustanoviteljice OZS, predvsem pa zbornice, si s svojimi aktivnostmi, projekti in sodelovanjem dela ne samo zase, ampak nesebično pomaga prav vsem slovenskim obrtnikom in podjetnikom.

Predsednik Meh je ob zaključku najzaslužnejšim članom OOO Krško podelil tudi najvišja priznanja krovne stanovske organizacije in se vsem zahvalil za dolgoletno prizadevno delo pri oblikovanju našega obrtno zborničnega sistema.

ANTON ŠIJANEC

Najbolj znana kot obrtna zbornica

Sredi junija je 40 let svojega uspešnega delovanja praznovala Območna obrtno-podjetniška zbornica Domžale. Čeprav današnji naziv govori drugače, je v domačem okolju še vedno znana predvsem kot obrtna zbornica. To je pravzaprav razumljivo, saj so bili ravno obrtniki tisti, ki so orali ledino in hkrati svojo občino takrat postavili za najbogatejšo v državi. Danes obrtniki in podjetniki svojo povezanost z lokalnim okoljem gojijo naprej, njihova zbornica ostaja osrednji povezovalni element poslovnega dogajanja v kraju, svojim članom pa vrata pušča odprta kar 24 ur na dan. Ob prizadevni ekipi funkcionarjev in zaposlenih se domžalskim obrtnikom in podjetnikom za prihodnost res ni treba bati.

Na slavnostni akademiji, ki je potekala v čudoviti zgradbi kulturnega doma, je zbrane kolegice in kolege ter številne goste iz domovine in tujine uvodoma pozdravil **Zoran Poljšak**, predsednik OOO Domžale. Članom, ki so zaznamovali zadnja štiri desetletja uspešnega dela zbornice, je med drugim povedal: »Vaše prehojene poti, dragi obrtniki in podjetniki, so bile mnogokrat tlakovane s potoki znoja, z bolečimi žulji, z izgubljenimi živci in denarjem. Trpeli ste vi in trpele so vaše družine, ker ste si izbrali pot, ki je težja in bolj strma. A ko pride človek na vrh, ko doživi zadovoljstvo, da je nekaj ustvaril sam, ker si je upal, ker je imel voljo in sposobnosti, takrat je razgled na opravljeno delo in prehojeno pot najlepši!« in nadaljeval: »Leta 1979, ko se je tudi uradno rodila naša zbornica, Obrtna zbornica Domžale, kot ji pogovorno še najraje rečemo, je svet že nakazoval, da se bo razvijal še bolj pospešeno. To je bil čas, ko smo že lahko verjeli, da za vse nas prihaja obdobje blaginje in razcveta«. Svet, ki nas obkroža danes je lepo ponazoril z mislimi: »Čeprav je danes moderno jamrati, še posebej med Slovenci, je nesporno, da živimo v daleč najboljših časih. In časi so takšni, kakršne jih naredimo ljudje. Da so za nas samoumevni, za generacije naših staršev in starih staršev pa osupljivo lagodni, pa imajo velike zasluge ravno ljudje, kot ste vi, naši dragoceni člani. Kajti biti obrtnik ali podjetnik ni le fraza, je način življenja, pri katerem ni meje med zasebnim in poslovnim.« ter zaključil: »Zato sem neizmerno ponosen, da sem lahko del

Kolegice in kolege ter zbrane goste je uvodoma pozdravil Zoran Poljšak, predsednik OOO Domžale.

vaše družine. Sprva kot obrtnik, zdaj bolj kot podjetnik, že nekaj let pa tudi kot predsednik ustanove, za katero vam zagotavljam, da bo še naprej delovala kot edini sindikat delodajalcev in vaš odličen servis.«

K besedi je povabil tudi častnega gosta slavnostne akademije **Branka Meha**, predsednika OZS, ki je zbrane pozdravil v imenu Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. V svojem nagovoru je opisal prizadevanja krovne stanovske organizacije pri oblikovanju bolj urejenega poslovnega okolja v državi. Predsednik Meh je najzaslužnejšim članom OOO Domžale podelil najvišja priznanja OZS in se vsem zahvalil za dolgoletno prizadevno delo pri oblikovanju obrtno-podjetniškega zborničnega sistema.

Svojo povezanost z ljudmi in lokalnim okoljem je zbornica izkazala tudi s prijetnim praznovanjem, ki so ga za prebivalce Domžal in okolice konec tedna

pripravili na osrednji tržnici. Predstavili so se številni obrtniki in podjetniki, lokalni gostinci pa so zbrane sokrajane počastili s svojimi specialitetami.

ANTON ŠIJANEC

Krovna stanovska organizacija OZS je najzaslužnejšim članom OOO Domžale ob okroglem jubileju podelila tudi svoja najvišja priznanja. Na sliki z leve Andrej Počivavšek, podpredsednik OOO Domžale, ki je prejel Zlati ključ OZS, Irena Kovač s posthumnim priznanjem Zlati ključ OZS za Staneta Kovača, podpredsednika OOO Domžale, Zoran Poljšak, predsednik OOO Domžale, ki je prejel Zlati ključ OZS in Zlati pečat OZS za OOO Domžale, Branko Meh, predsednik OZS, Marija Resnik, predsednica Nadzornega odbora OOO Domžale, ki je prejela Srebrni ključ OZS, in Brane Lap, član skupščine OOO Domžale, ki je prejel Bronasti ključ OZS.

Zbornica vnovič povezala logaške podjetnike

Podjetniki so nosilci kreativne kulture in generatorji novih idej. Blizu 300 jih je združenih v logaško obrtno zbornico, ki deluje že od leta 1976 in je prepoznaven servis za obrt in malo gospodarstvo na Logaškem. Predvsem njim in občanom notranjske regije je bil namenjen tradicionalni Logaški teden obrti in podjetništva.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Logatec je s kakovostnim programom tudi tokrat oživila in popestrila dogajanje v podeželskem mestnem jedru. Namen dogodkov je bila promocija in krepitev pomena močnega malega gospodarstva, s katerim se lahko pohvali kraj s kar dvema obrtnima conama. Do-

ustvarjalno razmišljanje, spodbujanje inovativnosti, znanje, nove izkušnje, vztrajnost, svoboda in podjetnost so ena temeljnih vrednot človeka. Odlično jih lahko udejanjimo ravno skozi podjetništvo, ki je priložnost za številne, sploh mlade. Pomembno pa je, da jim to primerno predstavimo in približamo. Tega se na logaški zbornici zavedajo že dolgo časa, zato vrsto let osnovnošolcem približujejo podjetništvo in jih spodbujajo k ustvarjalnem in inovativnem razmišljanju. Zanje so tokrat izvedli **malo šolo podjetništva**, ki je v obliki ustvarjalnih delavnic učila o podjetništvu in finančnem opismenjevanju. Mladi so izvedeli, kako iz hobija nastane posel, odprli svoj s. p. in iz prve roke spoznali obrtniške poklice ter krepili podjetniško razmišljanje. Na terenu pa obiskali podjetnika in obrtnika.

Današnji podjetnik mora razpolagati s široko paleto znanj, ki jih je treba nenehno nadgrajevati. Izobraževalna dejavnost je ena od temeljnih dejavnosti zbornice, zato je prostor našla tudi ob prazniku obrti. Letošnji intenzivni strokovni seminar je bil posvečen plačilni (ne)disciplini oziroma **Kako do denarja – od faktoringa do izterjave**.

Konec tedna je bil namenjen sproščenemu druženju in prenašanju dobrih praks med podjetniki. Ob Tržaški cesti je tudi prijetno dišalo, saj so obrtniki na idiličnem zborničnem zelenem vrtu kuhali golaž.

Nadaljeval se je niz gostovanj prijateljev iz regijskih zbornic na tednu obrti. Letos se je **predstavila OOO Ajdovščina in poskrbela za petkov kulinarični vrhunec večera**. Z razkošjem okusov so obiskovalce razvajali izbrani vipavski vinarji s svojimi paradnimi vini, demonstracijo in pokušino ročno rezanega pršuta ter

Teden obrti in podjetništva

2019 so omogočili Občina

Logatec, Komunalno podjetje

Logatec, Območna obrtno-

podjetniška zbornica Ajdovščina

in podjetja Pivk Electric, EVMA,

Naklo Logatec, Levček ter Gostilna

Turk Izidor Zelenc, s. p.

Predsednik OOO Logatec Bogdan Oblak med nagovorom obiskovalcev enega izmed dogodkov Logaškega tedna obrti in podjetništva.

kaz gospodarsko dobro razvite občine in vseh njenih danosti za razvoj gospodarstva je tudi prihod in investicija švicarske družbe Lonstroff s tovarno medicinskih elastomerov.

Teden obrti so na začetku zaznamovali dnevi odprtih vrat zbornice, promocija SPOT točke, novinarska konferenca, aktivnosti dveh večjih projektov, financiranih iz evropskih kohezijskih sredstev, brezplačna kava ...

sirov, manjkalo pa ni niti butično domače pivo. Vse to je prepletala ambientalna glasba melodičnega hanga.

Češnja na torti tedna obrti je bila letošnja novost – sobotna organizacija prve **Logaške kuhinje sredi zelenega vrta**. Na zbornici se namreč skupaj z Občino Logatec zavedajo, da je pridelava in predelava lokalne in varne hrane ena najbolj pomembnih področij v državi. Vse več je občanov, ki si želijo sveže hrane iz njihove bližine. In tokrat so jo imeli priložnost okusiti na kulinaričnem dogodku, s katerim je zbornica občanom približala doživetje raznovrstne kulinarične ponudbe zelenega Logatca. In to prav na vrtu, kjer se je sredi 20. stoletja razprostiral zeliščni vrt prve logaške lekarne, danes pa na njem ustvarjajo kulturo obrti, podeželja in pristno kulinarično izkušnjo.

Z obiskom so teden obrti in s tem logaško zbornico počastili državni sekretar za malo gospodarstvo **Franc Vesel**, poslanka v Državnem zboru RS **Jerca Korče**, logaški župan **Berto Menard**, predsedniki in sekretarji območnih obrtno-podjetniških zbornic, krovne OZS ter številni drugi visoki gostje. Predvsem pa v velikem številu domači in regijski obrtniki, podjetniki, občani ter prijatelji zbornice.

DEJAN ŠRAML

Mreženje, izmenjava in ogled dobrih praks podjetnikov Pomurske in Podravske regije

ZRS Bistra Ptuj, v sodelovanju z OOO Ptuj in OOO Murska Sobota, smo v četrtek, 13. junija, organizirali mreženje, izmenjavo in ogled dobrih praks podjetnikov iz Pomurske in Podravske regije na Ptuj.

Zudeležbo na dogodku so podjetniki imeli priložnost, spoznati se s podjetniki iz sosednje regije, si izmenjati izkušnje ter vzpostaviti nove poslovne povezave. Obenem je bila to priložnost, seznaniti se z načini dela v določenih podjetjih in njihovo ponudbo.

Dogodek so začeli na OOO Ptuj, kjer so predstavili projekt SPOT svetovanje, v okviru katerega so pripravili dogodek, izpostavili nekaj novosti s področja razpisov namenjenih podjetnikom in se medsebojno spoznali.

V nadaljevanju so sledili ogledi podjetij. Obiskali so podjetje **TPV PRIKOLICE, Tovarna prikolic, d. o. o.**, ki sodi med vodilne proizvajalce prikolic v tem delu Evrope. V podjetju so predstavili njihovo organiziranost in proizvodni program. Pogledali so si predstavitveni film o podjetju in povezanih podjetjih. Sledil je ogled proizvodnje. Udeleženci so bili navdušeni nad njihovo prizadevnostjo za posodobitev in avtomatizacijo delovnih procesov in modernizacijo tako delovnih procesov kot tudi delovnih mest.

Ogledali so si še podjetje **Trelleborg Slovenija, d. o. o.**, ki nadaljuje bogato tradicijo kranjske gumarske industrije in proizvajajo različne gumenotehnične izdelke. Tudi oni so na kratko predstavili njihovo pot razvoja in lastništva, potem pa je sledil ogled proizvodnje. Opazen je velik vložek v robotizacijo

proizvodnih procesov, z namenom, da se izognejo človeškim napakam in da delo zaposlenim čim bolj olajšajo.

V podjetju **Zaščita Ptuj, d. o. o.**, ki v svoji blagovni znamki PRIORI združuje dolgoletno tradicijo in bogate izkušnje na področju proizvodnje in prodaje delovnih in zaščitnih oblačil. Ukvarjajo se z izdelavo visokokakovostnih zaščitnih oblačil, ki jih izdelajo glede na potrebe in želje naročnikov, poleg tega pa ponujajo tudi izposajo teh oblačil. Udeležence je navdušil njihov poslovni model in zanimiv način razvoja dejavnosti in ponudbe storitev.

Po ogledih je sledilo še kosilo in neformalno druženje z zaključkom. Pred tem pa so si pogledali zasebno pivovarno podjetja **GASTRO**, ki proizvaja lastno pivo pod blagovno znamko SKOK. Kot so povedali udeleženci iz Pomurja, so bili zadovoljni s predstavljenimi podjetji, z njihovimi predstavitvami in njihovimi smeli načrti.

RENATA STANKO, SVETOVALKA SPOT
SVETOVANJE POMURJE

Podjetje Zaščita Ptuj, d. o. o. se je razlikovalo od drugih obiskanih podjetij v tem dnevu, vendar je njihov poslovni model zelo zanimiv.

Udeleženci dogodka pred podjetjem TPV PRIKOLICE, Tovarna prikolic, d. o. o.

Igrivost in zabava ob mreženju podjetnic obalno-kraške regije

Minuli mesec je SPOT svetovanje Obalno-Kraške regije organiziral dogodek Mreženje podjetnic obalno-kraške regije z namenom odpiranja novih poslovnih priložnosti. Visoke pete so zamenjali športni čevlji, pisarne in uradne prostore pa čudovita kraška narava. V dogodek so namenoma vključili elemente presenečenja in udeleženkam niso izdali čisto vseh podrobnosti. Rdeča nit druženja je bila igrivost, saj se tudi odrasli v igri najlažje sprostimo, povežemo, spoznamo, ustvarjamo in sodelujemo. Gostiteljica dogodka je bila Karra, ki se opisuje kot ustvarjalka izjemnih osebnih in posebnih doživetij na izviren in domiseln način.

Podjetnice so sprejeli v Lokvi, v Hiši Krasna, kjer so gostitelji na prekrasnem kraškem dvorišču poskrbeli za čudovito dobrodošlico. Po začetnem spoznavanju in mreženju so podjetnice prisluhnile predavanju o proaktivnosti, ki ga je izvedla Vojka Žgavec Clemenz iz Karre. Po predavanju so se podjetnice, razvrščene v šest skupin, odpeljale vsaka na svojo lokacijo. Prva skupina se je udeležila kamnoseške delavnice pri kamnoseškem mojstru Jerneju Bortolatu, druga skupina je ustvarjala v keramičarski delavnici pri keramičarki Katji Prunk – Unikatna keramika, tretja skupina je obiskala naturopatsko delavnico in spoznavala avstralske cvetne esence pri Anji Sterle iz podjetja Suo Tempore, četrta skupina se je podala na odkrivanje Viktorijine skrivnosti, peta skupina se je preizkusila v sobi pobega in dešifriranju Kosovelove enigme, šesta skupina pa se je na kulinarčni delavnici pomerila v marmeladnem kvizu Mmm Beatrice.

Po opravljenih delavnicah so nas udeleženke ob pomoči skrivnih namigov in sporočil, ki so jih prejele v kuvertah, odpeljale na naslednjo točko druženja, in sicer v Gostilno Tomaj, kjer sta jih lepo sprejela nova lastnika Žiga in Rebeka. Od tu je pot vodila v pisano kraško gmajno, kjer so udeleženke v zrak spustile balone želja.

Druženje se je sklenilo ob kosilu na Kmetiji Škerlj, kjer so si udeleženke premierno ogledale virtualno predstavitev Obalno-kraškega gospodarstva v 360-stopinjski tehnologiji, ki so jo pripravili na SPOT-u. Vsi, ki so sodelovali pri izvedbi dogodka, so partnerji Karre, katere poslanstvo je, med drugim, tudi združevanje in povezovanje vrhunskih kraških ustvarjalcev.

Odzivi udeleženk dogodka so potrdili, da so tovrstna druženja zelo dobrodošla, spodbudna in dosegajo svoj namen. Razšli

Udeleženke dogodka Mreženje podjetnic obalno-kraške regije z namenom odpiranja novih poslovnih priložnosti, ki ga je pripravil SPOT svetovanje Obalno-Kraške regije.

so se z željo, da se na podobnem dogodku srečajo še kdaj. Doživetja tistega dne so bila res izjemna, udeleženke pa so se skozi igrivost ob pozitivni energiji, smehu in dobri volji med sabo povezale, razvile nova spoznavanja in povezovanja, nove poslovne priložnosti in osvojile nova znanja.

PETRA WEBER, SPOT SVETOVANJE OBALNO-KRAŠKE REGIJE; SLIKA: KRISTJAN STEPANČIČ

Mladi na Loškem si želijo povezovanja

Na mladih svet stoji. Tudi v podjetništvu. Tega se zavedajo tudi na OOO Škofja Loka, za to se odločili, da poslovno in družabno povežemo mlade, inovativne in zagnane podjetnice in podjetnike ter ustanovijo Klub mladih podjetnikov.

Glavni namen ustanovitve Kluba mladih podjetnikov je mreženje, pridobivanje novih znanj, spodbujanje medsebojnega sodelovanja, spoznavanje in druženje oziroma oblikovanje prostora, ki bo namenjen srečevanju podjetnikov in podjetnic, ki so začeli samostojno podjetniško pot, jo šele bodo ali pa so vpeti v družinska podjetja ter bodoči prevzemniki podjetij svojih staršev.

Klub bo članom, glede na njihove želje in potrebe, ponujal praktične in izobraževalne vsebine, možnost za druženje ter nadgrajevanje znanja. Srečanja, ki bodo potekala predvidoma enkrat mesečno, bodo tako obarvana z zanimivimi predstavami mladih podjetnikov, pa tudi že uveljavljenih podjetnikov in podjetnic ter obiski drugih znanih gostov, s katerimi si bomo izmenjali dobre prakse, manjkalo ne bo niti izobraževanj in predavanj različnih vsebin.

Klubu se lahko pridružite **vsí, ki se na kakršen koli način podjetniško udeležujete, ne glede na panogo in kraj, iz katerega prihajate.** Tudi starost ni pomembna, čeprav ime kluba veleva, da se

v njem združujejo mladi. Klub bo deloval pod pokroviteljstvom OOO Škofja Loka, sodelovanje v njem pa **ni pogojeno s članstvom v zbornici.** Vabljeni tudi drugi mladi podjetniki in tisti, ki se s podjetništvom že srečujete v družinskih podjetjih. Vas zanima?

Tik pred poletjem so že uspešno izvedli prvo srečanje, udeleženci pa so se odločili, da aktivnosti nadaljujejo v jesenskem času. Udeleženci informativnega srečanja so idejo o ustanovitvi kluba pozdravili in med drugim povedali:

Nec Krizaj, Orodjarstvo Krizaj, d. o. o.: »Ustanovitev kluba je lepa priložnost za vse nas, mlade podjetnike, ki nabiramo izkušnje in se želimo dokazati v poslovnem svetu. Predvsem se mi zdi, da bi z udeležbo v klubu pridobili nova poznanstva, potencialne nove priložnosti, povezovanja med različnimi podjetji in mogoče tudi kakšno novo skupno poslovno pot. Sam sem skozi leta prišel do ugotovitve, da je povezovanje in sodelovanje v današnjem svetu zelo pomembno.«

Maja Lotrič, Lotrič Meroslovje, d. o. o.: »Klub mladih podjetnikov je namenjen

tistim, ki v podjetništvo vstopajo danes v svojih čevljih ali pa stopajo v velike čevlje svojih predhodnikov. Povezovanje za rast in učenje za posel in življenje so glavne teme kluba. Želimo si druženja, ki so konkretna ter časovno prilagojena (in omejena). Vabljeni vsi mladi, ki želite svojim podjetjem prinesiti svežega vetra in okrepiti vrednoto povezovanja v tem delu Gorenjske.«

Jernej Markelj, Markelj oprema, d. o. o.: »Veliko prednost vidim v pristnih podjetniških odnosih, ki so lahko poslovni ali osebni, da so le-ti del lokalnih podjetij, pa doda našemu klubu piko. Pričakujem, da bom v tej skupnosti utrdil lokalno prepoznavo našega podjetja, hitreje se bomo dokopali do podjetniških izkušenj, obenem pa se tako izognili ponavljanju (žal v preteklosti že storjenih) napačnih poslovnih korakov.«

Mitja Černilogar, Jereb elektronika, d. o. o.: »Ideja o klubu mladih podjetnikov se mi zelo dobra, saj kaže na to, da so mladi podjetniki pripravljeni na sodelovanje z drugimi mladimi podjetniki v regiji. Menim, da bi morali podjetniki v regiji več pomena dati sodelovanju z drugimi podjetniki, zato mislim, da je takšen klub odličen za spoznavanje, mreženje in deljenje informacij z drugimi. Poznam veliko podjetij na primer iz Žirov, ki iščejo sodelovanje v drugih krajih, ker ne vedo, da iste izdelke ali storitve ponujajo v soseščini. V večini je razlog ta, da se podjetniki med seboj sploh ne poznajo.«

Mladi podjetniki se bodo ponovno srečali **v sredo, 25. septembra, ob 8. uri v prostorih zbornice.** Vabljeni!

PETRA DOLENC

Uvodno srečanje mladih podjetnikov in podjetnic v Škofji Loki.

SEŽANA

Pogovor z državnim sekretarjem za malo gospodarstvo

Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana je 13. junija gostila državnega sekretarja za malo gospodarstvo Franca Vesela. Srečanja sta se udeležila tudi županja občine Hrpelje-Kozina in župan občine Komen ter predstavniki občine Sežana. Zbrani so državnega sekretarja seznanili z izzivi z različnih področij, ne le s podjetniškimi.

Med zahtevami obrti in podjetništva, ki jih krovna organizacija nedavno predstavila Vladi RS, so nekatere, ki so jih želeli na Krasu še posebej izpostaviti, med drugim tudi davčno politiko in način plačevanja DDV-ja. Predvsem se zatika pri primerih, ko podjetje nekomu izstavi račun, prejemnik tega računa ne poravna, država pa od izdajatelja računa pobere DDV. Ne glede na to, ali ga je izdajatelj poravnal ali ne, mora podjetnik davek poravnati. Državni sekretar Franc Vesel, s katerim se je pogovarjala Janja Novoselc, je na vprašanje, če si lahko obetamo drugačen način poračunavanja davka, ko je račun poravnán, odgovoril pritrdilno.

V občinah Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana je registriranih blizu 5000 poslovnih subjektov, od katerih skoraj 90 % sodi med mikro podjetja. Predlog uvedbe znižane stopnje davka od odhodkov pravnih oseb za mala (mikro) podjetja po vzoru nekaterih evropskih držav, s čimer bi okrepili stabilnost in rast najmanjših gospodarskih subjektov, je zato več kot dobrodošel. Žal pa predlogu vlada (še) ni naklonjena.

V Sloveniji prevladujejo družinska podjetja, ki pa se trenutno nahajajo v obdobju, ko prve generacije predajajo lastništvo drugim, izjemoma tudi tretjim generacijam, pri čemer se srečujejo z izzivi glede prenosa. Ne gre le za lastniški prenos materialnih dobrin, ampak tudi za znanje, odnose in čustva, s katerimi se srečujejo vpleteni. Državnega sekretarja smo povprašali, ali lahko mladi prevzemniki podjetij pričakujejo kakršno koli obliko državne subvencije, kot so jo na primer deležni mladi prevzemniki v kmetijstvu in kot primer navedli družinsko

Državnega sekretarja za malo gospodarstvo Franca Vesela so v Sežani seznanili z izzivi z različnih področij, ne le s podjetniškimi.

orodjarno in sirarno. Podjetništvo sicer nima tako dolge tradicije kot kmetijstvo, a prav v zadnjih letih se zaradi menjave generacij v družinskih podjetjih dogajajo spremembe, njihova stopnja preživetja pa je relativno nizka. Preživi jih namreč le 23 %. Državni sekretar Franc Vesel je odgovoril, da se na tem področju ureja subvencija s pomočjo vavčerjev.

Glede na lokacijo se nismo mogli izogniti vprašanju, povezanem s poslovanjem v Italiji, na enotnem evropskem trgu, katerega del je Slovenija že 15 let. Jasnih navodil glede poslovanja ni, zato nas je zanimalo, kako sistemsko ponuditi podporo podjetjem pri čezmejnem opravljanju storitev in kako nadgraditi delovanje SPOT točk na obmejnih območjih? Izpostavljeno je bilo tudi Slovensko deželno gospodarsko združenje, katerega delovanje podpira Urad vlade za zamejce, pa tudi Javna agencija SPIRIT. Podjetjem sicer nudijo osnovne poslovne informacije, vendar ne na način, kot

ga na SPOT točkah nudijo podjetjem, ki niso rezidenti v Sloveniji, kar postavlja slovenske podjetnike v neenakovreden položaj. Po besedah državnega sekretarja in zagotovitvi ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo bodo skušali zadevo urediti s tako imenovanimi »čezmejnimi SPOT točkami«.

OOZ Sežana si prizadeva za ohranjanje in promocijo deficitarnih poklicev, zato nas je zanimal sistem štipendiranja, ki za potrebe tukajšnjih podjetnikov ni dovolj nadgrajen. Vesela smo povprašali o nadgradnji sistema poklicnega izobraževanja, ki bi bil bolj zanimiv za mlade, in o vlogi obrtnikov in podjetnikov pri tem. Vsi sodelujoči smo prišli do zaključka, da je treba mlade v tej smeri vzgajati že v vrtcu. Način izobraževanja je pomemben deležnik, ki vpliva na celoten otrokov razvoj in njegova dejanja. Spodbude pa morajo biti oblikovane na način, ki ga ponuja Evropska unija na področju formalnega in neformalnega

izobraževanja za nekvalificirane delavce.

Nikakor se nismo mogli izogniti preči temi – turizmu na Krasu. Turizem je integrirana dejavnost, ki posega na vsa področja gospodarskega in družbenega življenja. Razvoj turizma na območju Krasa ustvarja priložnosti, ki ugodno vplivajo na gospodarski, socialni in prostorski razvoj države ter hkrati predstavlja pomembno poslovno priložnost. Turizem lahko postane ena izmed vodilnih panog na Krasu in s tem pripomore pri doseganju razvojnih ciljev. Zanimalo nas je, kakšna je državna strategija razvoja turizma na Krasu? Je zgolj prepuščeno le lokalni politiki? Vesel je odgovoril, da je strategija rasti slovenskega turizma usmerjena v butičnost destinacije.

Za konec smo se dotaknili še prometa. Sekcija za promet pri OZS in Združenje za promet pri GZS sta seznanili vlado z aktualno problematiko cestnega prevoza blaga in potnikov, ki trenutno hromi delo in razvoj slovenskega cestnega transporta. Poleg tega so izpostavili tudi problem pridobitve delovnih dovoljenj za voznike, za katere je treba v Sloveniji čakati dva meseca, v Nemčiji pa se ga dobi v petih dneh. Kje so vzroki za takšne razlike? Kako ta čas skrajšati? Tudi slaba pretočnost prometa mejnih prehodov in predora Karavanke predstavlja veliko težavo. Po besedah državnega sekretarja se vsi naštetih izzivi na tem področju urejajo.

Županja Občine Hrpelje-Kozina in župan Občine Komen sta opozorila na problem Vzhodne in Zahodne Kohezijske statistične regije. Zahodna regija je z vidika države opredeljena kot bolj razvita od Vzhodne regije. Posledično prejme tudi manj sredstev kot pa Vzhodna regija. Glede nato, da so v Zahodni regiji tudi občine (na primer Komen), ki imajo stopnjo razvitosti nižjo od marsikatero občine v Vzhodni regiji, bi morala država sredstva prerazporediti glede na razvitost posamezne občine. Državni sekretar je njihovo pobudo vzel na znanje in obljubil, da se bo v čim krajšem možnem času sestal s pristojnim ministrom in se zavzel, da se bo pobuda začela reševati.

KLEMENTINA KRIŽMAN,

SLIKA: OOO SEŽANA

LJUBLJANA BEŽIGRAD

Tradicionalno srečanje bežigrajskih obrtnikov

V petek, 7. junija, je v Teniškem centru v Klečah potekalo tradicionalno srečanje – piknik bežigrajskih obrtnikov, na katerem se je zbralo preko 100 aktivnih in upokojenih obrtnikov s svojimi družinami. Tovrstna srečanja potekajo že dobri dve desetletji, in sicer v soorganizaciji Društva samostojnih obrtnikov Ljubljana Bežigrad, ki poleg aktivnih združuje tudi številne upokojene bežigrajske obrtnike in OOO Ljubljana Bežigrad.

Družabno srečanje sta poleg okusne hrane in pijače popestrila tudi tombola in srečelov, za katerega so dobitke prispevali člani sami ter partnerja Mozaika podjetnih Hiveterminal in Zavarovalnica Triglav, d. d. Predstavniki spletne platforme Hiveterminal Dejan Radunjič je na srečanju udeležencem tudi predstavil možnosti prodaje in odkupa terjatev.

Srečanje je minilo v znamenju prijetnega druženja, obujanja spominov in spletnja prijateljskih in poslovnih vezi.

Prijetnih vtisov polni so se udeleženci razšli z obljubo, da se ponovno srečajo prihodnje leto, medtem pa še na kakšnem izletu.

MAGDALENA ZUPANC

Bežigrajski obrtniki in podjetniki so se tradicionalno družili v Klečah.

PTUJ

Piknik z družabnim srečanjem

OOZ Ptuj je pripravila tradicionalni vsakoletni obrtniški piknik, na katerem se je zbralo okoli 350 udeležencev – članov zbornice, upokojenih obrtnikov, zaposlenih delavcev v obrti in podjetništvu ter vabljenih gostov iz sosednjih OOO. Tudi tokratno srečanje je potekalo v znamenju druženja, zabave ter kulinarčnih in športno-rekreativnih dejavnosti. V kuhanju golaža, ki so ga kasneje pojedli udeleženci srečanja, je sodelovalo šest ekip: sekcije frizerjev, lesarjev in gostincev OOO Ptuj, AH Furman, Sklad za izobraževanje delavcev v obrti Ptuj ter združena ekipa OOO Ormož/Ljutomer. Na prizorišču piknika je potekal tudi turnir v namiznem tenisu. Zmagal je Franc

Cep, drugi je bil Hugo Carli (oba OOO Ptuj), tretji pa Zdravko Habjanič (OOO Ljutomer) – na posnetku.

N. Š.

Tokrat o zaposlitvenem potencialu in kompetenčnih centrih

Na Dan podjetnikov v okviru praznovanja občinskega praznika občine Slovenske Konjice je že tradicionalno potekala okrogla miza podjetnikov in obrtnikov, ki jo je občina organizirala skupaj z Dravinjskim poslovnim klubom in Območno obrtno-podjetniško zbornico Slovenske Konjice. Glavni temi sta bili zaposlitveni potenciali in kompetenčni centri KOC.

Okrogle mize se je udeležil tudi **Bran-ko Meh**, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki je med drugim poudaril, da zbornica sodeluje z različnimi raziskovalnimi institucijami in fakultetami ter tudi tako članom pomaga najti rešitve: »Pomembno pa je, da podjetja del svojih sredstev namenijo tudi za razvoj in izobraževanje. Le na takšen način bomo lahko konkurenčni.« Mehu se zdi izredno pomembno tudi sodelovanje stanovskih organizacij in zbornic: »Smo en velik kompetenčni center, ki se povezuje tudi s tujimi državami prek tujih zbornic.« Meh je opozoril še na pomanjkanje kadra v obrti in pod-

jetništvu. »Zdi se mi nesprejemljivo, da država na neki način dopušča, da ljudje, ki so povsem primerni za delo, rajši živijo od socialne podpore. Ker se jim to bolj splača, kot če bi, denimo, prejeli minimalno plačo,« je zaključil Meh.

Predsednik OZS Slovenske Konjice **Ivo Furman** pa je izrazil zadovoljstvo, da v občini zaposlujejo 2850 oseb in so s tem eden večjih zaposlovalcev v Dravinjski dolini. »Vesel sem, da obstaja na Konjiškem takšna sinergija med podjetniki in obrtniki, in vedno močnejše gospodarstvo je viden rezultat tega povezovanja,« je menil Furman. Med govorcami na okrogli mizi je bil tudi **Franc Vesel**, državni se-

kretar na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je dejal, da razpis za nove centre nakazuje, da se bo lahko ustanovilo najmanj deset novih centrov. Tudi Vesel se je strinjal z ostalimi govorniki, da je med brezposelnimi še vedno veliko takšnih, ki nočejo delati.

Mitja Bobnar, direktor direktorata za trg dela in zaposlovanje, pa je ocenil, da je prednost kompetenčnih centrov v tem, da se dejavnosti osredotočajo na učinkovitost. »Razpis za krepitev kompetenc zaposlenih v višini 5,5 milijonov evrov bo omogočil vzpostavitev in delovanje najmanj 10 kompetenčnih centrov za razvoj kadrov. Denar bo namenjen partnerstvu za izboljšanje kompetenc, produktivnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti zaposlenih in krepitevi konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Partnerstva bodo lahko pridobila sredstva v višini do 550.000 evrov za obdobje 2019–2022,« je pojasnil Bobnar.

Ob koncu okrogle mize so se v razpravo vključili tudi podjetniki in obrtniki iz lokalnega okolja, ki so pozdravili ukrepe vlade na področju aktivne politike zaposlovanja. Opozorili pa so na hudo pomanjkanje določenih kadrov, zaradi česar se po njihovi oceni ne bodo mogli izogniti uvozu tuje delovne sile, kljub številnim domačim brezposelnim. Udeleženci so opozorili tudi na nefleksibilnost in neučinkovitost pri pridobivanju delovnih dovoljenj.

MIRA ČREŠNAR

Predsednik OZS Branko Meh je na okrogli mizi med drugim opozoril tudi na pomanjkanje kadra v obrti in podjetništvu.

Rekreacija in nova znanja

Odbor za šport pri OOO Ljutomer je tokratno rekreativno kolesarjenje pripravil na dokaj zahtevni relaciji v skupni dolžini okrog 35 kilometrov. Dvajset kolesarjev se je v nedeljo, 9. junija, zgodaj dopoldne podalo na pot iz Ljutomera do paviljona EXPANO ob Soboškem jezeru, ki predstavlja sodoben turistični, kulturni, športni in poslovni center regije. Na polovici poti so se udeleženci ustavili pri čebelarstvu Tigeli. Naporno turo so vsi kolesarji uspešni prestali, povsem pa so si opomogli ob prihodu v cilj pri Domu obrtnikov v Ljutomeru, saj jim je gostiteljica – najemnica dnevnega bara Obrtnik Milena Habjanič – pripravila odlično zakusko.

Po nedeljski rekreaciji je na sedežu OOO Ljutomer sledil ponedeljkov 4-urni brezplačni seminar s področja sklepanja delovnih razmerij, namenjen obrtnikom in

podjetnikom. Zadovoljivo obiskan seminar je vodila Nina Ličar, samostojna strokovna sodelavka – pravnica pri Združenju delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije.

N. Š.

*Udeleženci kolesarjenja
pred čebelarstvom
muzejem v Veržeju.*

Potep po avstrijski Koroški

Konec maja so se Lenartčani in njihovi gosti odpeljali najprej do Radelj ob Dravi, kjer smo si ogledali podjetje Remoplast, ki se ukvarja z izdelavo oken in vrat. Pot smo nadaljevali do znane kmetije Klančnik, kjer je gospodar s pristrčno retoriko prikazal življenje na kmetiji, kjer z družino nadaljuje 300-letno tradicijo kmetovanja. Ogledali smo si kmetijo, se popeljali do lovskega muzeja, po prigrizku pa smo pot nadaljevali do Gosposvetskega polja, kjer smo si ogledali vojvodski prestol.

V deželni središču, Celovcu, smo si pod strokovnim vodstvom ogledali glavni trg, mestno hišo, stolnico in druge znamenitosti, ob Vrbskem jezeru smo občudovali cerkvi na polotoku Maria Worth, na poti domov pa smo se ustavili še v bowling centru v lasti podjetja Remoplast na večerji.

Organizacija je bila zaupana podjetju Pozejdun turizem, ki ima odličnega vodiča Matjaža, ki zna tudi zapeti in potnike spraviti v odlično voljo. **JANEZ ŠAUPERL**

Lenartčani v Celovcu.

ŠMARJE PRI JELŠAH

Ob 40-letnici zbornice sekcija obrtnic in podjetnic

Svet podjetništva že dolgo ni več rezerviran samo za moške. In tega se dobro zaveda tudi OOO Šmarje pri Jelšah, ki je v podporo, predvsem pa priznanje pomenu žensk v gospodarstvu ob svojem 40. rojstnem dnevu ustanovila sekcijo obrtnic in podjetnic, ki bo povezovala lokalne predstavnice nežnejšega spola v lastnih in družinskih podjetjih.

Vzbornici že delujejo sekcije najbolj zastopanih dejavnosti, ki se povezujejo v usmerjenih aktivnostih, a več članic še ni imelo svoje, kjer bi lahko pridobile dodatno znanje in si izmenjale izkušnje. Ker so običajno pri večini zborničnih aktivnosti močnejše zastopane

ženske, je zbornica ustanovila sekcijo, ki bo predvsem povezovala in spodbujala podjetnice k udeležbi na dogodkih, ki bodo prilagojeni njihovim željam in potrebam.

»Želimo si sproščeno izmenjavo mnenj in prijetnih druženj s koristnimi

temami. Trudili se bomo ponuditi aktivnosti, kjer bo vsaka udeleženka našla nekaj zase,« je izpostavila predsednica novoustanovljene sekcije in tudi drugače zelo aktivna članica kozmetične sekcije **Milanka Virant Levstik**.

Prvo srečanje so namenili zdravju, saj so pod pokroviteljstvom Vzajemne, zdravstvene zavarovalnice, malo pokukali v stanje splošne telesne pripravljenosti, s TOP FIT vaditeljico pa spoznali več vaj, ki jih lahko dnevno opravimo in s tem okrepimo telo, da je to pripravljeno na vse poslovne izzive.

Vzdušje je bilo navkljub junijski vročini prijetno in udeleženke so si bile enotne, da si mora tudi poslovna ženska znati vzeti čas zase. Pozitivni vtisi so spodbuda za naprej, ideje za naslednja druženja pa tudi že beležimo.

ALENKA RATEJ

Tudi vročina ni ovira na poti do zdravja.

KRANJ

Dobre prakse čez mejo

Na začetku junija si je del vodstva Območne obrtno-podjetniške zbornice Kranj z županom Mestne občine Kranj Matjažem Rakovcem in drugimi ključnimi deležniki ogledal znanstveno-tehnološki park Lakside Spitz ob Vrbskem jezeru. Park predstavlja platformo za sodelovanje med podjetji, univerzitetnimi inštituti in inštituti na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Prostor je namenjen tudi interdisciplinarnim raziskavam in razvoju, izobraževanju, proizvodnji in storitvam.

Za konec so obiskali še učno-razvojni center MakerSpace, kjer lahko podjetniki vseh velikosti z razvojem in izdelavo prototipov realizirajo ideje in inovativne projekte. Nove tehnologije, procesi in storitve edinstveno prispevajo k spodbujanju gospodarske rasti in bolj kakovostnemu življenju prebivalcev, kar je lahko vzor tudi za spodbujanje razvoja slovenskega prostora.

A. H.

Kranjčani v znanstveno-tehnološkem parku Lakside Spitz ob Vrbskem jezeru.

Nova pridobitev za razvoj podjetniškega okolja

OOZ Ormož je minuli mesec v sodelovanju s podjetjem Opsen odprla nove coworking prostore, ki so jih uredili v okviru projekta LAS UE Ormož.

Namen projekta Coworking kreativni podjetniški pristop in vitki poligon za timsko delo v podjetništvu je razviti podjetniško okolje, kjer se bodo srečevali

V Ormožu so prepričani, da bodo novi prostori za so-delo pripomogli k razvoju lokalnega podjetniškega okolja.

podjetniki z namenom učinkovitejšega sodelovanja in skupnega nastopa na trgu, ter z izmenjavo znanj doseči sinergijo razvoja ter sodelovanja. Za takšen projekt so se odločili, ker je v UE Ormož vse več samozaposlenih oziroma dela v manjših (lastnih) podjetjih, projekcije pa kažejo, da se bo delež tovrstne delovno aktivne populacije še povečeval.

V novih coworking prostorih bodo zainteresirani podjetniki dobili pravno-ekonomsko strokovno podporo strokovnjakov, pri prvih korakih in v nadaljevanju, možnost izmenjave izkušenj z drugimi podjetniki, priložnost za nove poslovne povezave in sodelovanje v skupnih projektih.

Ob odprtju nove pridobitve je **Mojca Šalamun**, predsednica OOO Ormož, poudarila, da je coworking sodoben način dela, ki posameznikom in predvsem manjšim organizacijam omogoča, da si občasno ali stalno delijo prostor za delo z drugimi ustvarjalci iz svoje ali sorodnih panog. »Vključite se lahko občasno ali redno iz različnih razlogov; če potrebujete izmenjavo mnenj z ustvarjalci v drugih društvih, če potrebujete zgolj prostor za delo ali če potrebujete prisotnost strokovnega svetovanja, seveda pa lahko združite vse troje. V našem primeru je to lokalno povezovanje obrtnikov in občine, kar nas veseli,« je še dodala.

E. M.

V SLOVO

FRANC STROPNIK (1936–2019)

Bil je zadnji petek v aprilu, ko smo izvedeli, da je umrl Franc Stropnik, upokojeni kleparski mojster. Pri starosti 25 let je opravil mojstrski izpit za kleparstvo in vodoinštalaterstvo. Kot vajenec je bil zaposlen v obrtni delavnici Dolžan, nato pa v podjetju Ključavničar Celje. Leta 1971 je odprl lastno delavnico z dejavnostjo kleparstva in vodoinštalaterstva, v celotnem obdobju obratovanja je imel od tri do sedem zaposlenih. Strokovnosti, ročnim spretnostim in natančnosti je dodal še predano ljubezen do svojega poklica, kar je botrovalo temu, da se je uveljavil med stanovskimi kolegi. Zavedal se je pomena znanja, zato se je zavzemal za ustanovitev Sklada za izobraževanje delavcev, v katerega so obrtniki plačevali prispevek, ki je bil namenjen pridobivanju dodatnih znanj njihovih delavcev.

V svoji dolgi poklicni karieri je aktivno sodeloval v različnih organih OOO Celje; bil je predsednik sekcije kleparjev in krovcev, član upravnega odbora in poslanec skupščine, član upravnega odbora Stanovanjske ustanove delavcev pri s. p. Celje, predsednik upravnega odbora Izobraževalnega centra delavcev pri s. p. OOO Celje

in predsednik komisije za pripraviške izpite. Deloval je tudi v upravnem odboru in skupščini sekcije kleparjev in krovcev pri OZZS. S svojim angažiranjem na različnih področjih si je pridobil velik ugled v ožjem in širšem krogu, kar dokazujejo številna priznanja, med njimi zlata plaketa ter naziv častnega člana OOO Celje.

Franc Stropnik je bil zelo predan obrti, vedno pripravljen pomagati z nasveti, izkušnjami ter si nesebično vzeti čas za pogovor. Svoje bogate izkušnje je združil v prvem slovenskem priročniku za kleparje in krovce. Rad je bil v naravi, v pokoju pa se je večkrat pridružil prijateljem iz lovske družine.

Hvaležni smo mu za njegov prispevek na področju obrti in podjetništva. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Martina Rečnik, OOO Celje

Pri objavi poslovnega zapisa je v prejšnji številki Obrtnika podjetnika prišlo do neljube napake, za katero se svojem pokojnega iskreno opravičujemo.

Uredništvo

TEHNIČNA KULTURA

Začnite že v osnovni šoli

Lasten inovativen izdelek z visoko dodano vrednostjo znanja, ki se uspešno prodaja na globalnem trgu, je formula za uspeh vsakega obrtnika in podjetnika. Če to želimo prihodnjim rodovom, moramo mlade v tem duhu vzgajati že od malih nog. Le trženje še zdaleč ni dovolj, začetek, kjer se srečamo z inovativnostjo in s širokim tehničnim znanjem, je bistveno bolj pomemben. Moramo se naučiti kreativnega in sistematičnega razmišljanja ter ob tem hkrati širiti tudi svoje znanje. Idejo moramo namreč znati oblikovati, jo razviti in tudi pripeljati do cilja. Pomembna je torej pot in ravno tehnična kultura je tista, s katero mlade nanjo najlažje usmerimo.

Zveza za tehnično kulturo Slovenije (www.zotks.si) vsako leto na svojih tekmovanjih v duhu tehnične kulture združi okrog 50.000 mladih, najboljši se srečajo še na prireditvi Zotkini talenti v Cankarjevem domu. Zveza vsako leto v poletnem času organizira tudi številne tabore in izobraževalne delavnice s področja tehnične kulture.

Tehnična kultura nekoč

Tisti, danes že malo starejši, se še spomnimo, kako je izgledal tehnični pouk v osnovnih šolah, česa vsega smo se učili, kaj vse smo izdelovali in kam vse smo se ob šoli še lahko usmerili. Vsega tega danes praktično ni več, tržna ekonomija je uspešno prodajo postavila pred kakovost izdelkov. Prodajamo sanje, ki pa so vse prevečkrat prazne, oblika ima žal prednost pred vsebino. Vendar na dolgi rok tako ne gre, brez vsebine se tudi oblika kaj kmalu sesuje sama vase. Danes najbolj uspešni so to hitro razumeli ali pa celo nikoli niso pozabili.

Tej miselnosti je pred dobrimi dvajsetimi leti nasledla tudi naša šolska politika in ukinila polovico ur tehničnega pouka v osnovnih šolah. S tem je predmet prak-

tično razpadel, njegove vsebine so delno priključili drugim predmetom, fond ur pa ni več dosegal kritične mase za smiselno delo. Hkrati s tem so se spremenili tudi učitelji, ki niso več goreli le za svoj predmet, s tem pa so zamrli tudi številni krožki, ki so jih prej mladi v velikem številu radi obiskovali. Tehnična kultura v osnovnih šolah je ob res redkih svetlih izjemah praktično povsem zamrla.

Pomanjkanje tehničnih kadrov

Generacije so odraščale, z njimi pa je rasel problem pomanjkanja tehnične kulture. Najprej so začele tarnati srednje strokovne šole, sledile so jim visoke, na koncu pa že kar vse tehnične univerze, vsi so ugotavljali, da nimajo zadostnega

vpisa in da tehnika kar na enkrat nikogar več ne zanima. Danes, po dobrih dvajsetih letih od velike napake, pa že vsi, ki so vsaj malo proizvodno in razvojno usmerjeni, neuspešno iščejo kadre. Mladih inženirjev in tehnikov pri nas enostavno ni dovolj, skoraj ne obstajajo, ker jih nismo vzgajali, odraščali so namreč brez tehnične kulture, mnogi se morda niti niso zavedali, da sploh obstaja.

V zadnjega četrta stoletja smo mladini že v izhodišču odvzeli možnost, da čim bolje in obširno spozna svet in pridobitve tehnike in tehnologije. Prišli smo na konec nekdanj izredno razvejane in zelo uspešnega interesnega področja mladih, ki so se kaj kmalu izkazali tudi v poslovnem življenju. Za narodovo gospodarstvo nedvomno ni dobro, da s tako politiko izrivamo tehniko iz družbe. Zavedati se moramo namreč, da naši največji gospodarski uspehi tako v preteklosti kot tudi danes temeljijo ravno na inovativnih in sposobnih inženirjih ter njihovih podvigih.

Tehnična kultura je postala alternativa

Še vedno sicer obstaja kar lepo število zanesenjakov, ki se upirajo taki politiki in se zavedajo visokega pomena tehnike in naravoslovja pri razvoju in uspehih družbe. V največji meri se še vedno združujejo okrog pojma tehnična kultura, ki ga pri nas pooseblja in koordinira Zveza za tehnično kulturo Slovenije, večini bolj

znana kot ZOTKS ali Zotka. Ta s svojim večinoma prostovoljnim delom vsako leto še vedno uspe v tehniko in naravoslovje povezati več kot 50.000 mladih. Njeni sodelavci delujejo iz svojega notranjega vzgiba ter z veliko odgovornostjo in željo, da tehnika spet postane del našega vsakdana, saj se zavedajo, kako pomembna je za blagostanje in razvoj celega naroda.

Centre in celice teh aktivnosti lahko najdemo na redkih osnovnih šolah, po srednješolskih centrih, naravoslovno-tehničnih fakultetah ter različnih društvih in zavodih.

Zgornja številka je sicer izvrsten uspeh, vseeno pa je z vidika tehnične kulture potrebno povedati, da je naravoslovnih tem bistveno več kot tehničnih, saj je tudi naravoslovnih vsebin v šolah bistveno več kot tehničnih in tehnika tudi tu ponovno potegne krajši konec.

Sami poskrbite za mlade

Za potrebe številnih poklicev, ki so temelj obrti in podjetništva, je nujno, da jim za prihodnost oblikujemo takšne kadre, ki bodo poleg dobrega teoretičnega znanja stvari znali tudi izvesti. Potrebujemo torej dobre inženirje v vsebinskem smislu te besede in to na vseh izobrazbenih ravneh. Mlade moramo zato že v osnovni šoli pritegniti v tehnično kulturo in jih okužiti s tehniko. Pred njih moramo postaviti konkretne izzive, na katerih bodo delali in se ob njih učili poti do ciljev, le tako bodo zrastle v dobre inženirje.

Na ravni srednješolskega in visokošolskega izobraževanja je nekako že poskrbljeno za vse tiste, ki jih tehnika zanima, na ravni osnovne šole pa je teh dejavnosti absolutno premalo. Intenzivne dejavnosti ali krožki so res redki,

Se še spomnite revije TIM (www.zotks.si/zalozba/revija-tim), še vedno izhaja pod okriljem ZOTKS, mlade navdihuje s tehnično kulturo in jih vodi v svet tehnične ustvarjalnosti.

tudi društva in različni zavodi za osnovnošolce sami ne uspejo narediti dovolj. Problem je namreč v sistemu, odločitvi, usmeritvi in primerni politiki, vsega tega pa ni.

Če nečesa ni, je pač potrebno ukrepati. Ne odlašajte, saj gre za vaše mlade, ki bodo v kratkem prevzeli vaša podjetja, ki ste jih ustvarili vi ali morda prevzeli že od vaših staršev. V svojem okolju vprašajte, če obstajajo društva, kamor bi svoje osnovnošolce lahko vključili, pozanimajte se na šolah, če imajo modelarske ali podobne krožke. Kdaj lahko že vprašanje sproži razmišljanja. Saj veste, če so kje le trije otroci, ki bi z veseljem hodili na modelarski krožek, izdelovali iz-

delke iz lesa in drugih materialov, se učili elektrotehnike in izdelovali različne mehanske sklope, potem so torej že množina, za katero je potrebno najti rešitev in jim to omogočiti.

Če poznate koga, ki je več takih znanj in ga vidite kot mentorja, ga spodbudite k temu, da oblikuje program, zbere skupino in začne redno delati z mladimi. Njihov interes in navdušenje vas bosta presenetila, mladi še kako radi gojijo tehnično kulturo, pa je vse prevečkrat žal nimajo kje.

Če vas je tema spodbudila k razmišljanju in vidite pred sabo tak izziv ali pa morda ne veste, kam bi vključili svojega otroka napišite sporočilo na e-naslov modelarska.sola@guest.arnes.si in zanesenjaki tehnične kulture vam bodo skušali pomagati.

ANTON ŠIJANEC

Mladi še kako radi gojijo tehnično kulturo, pa je vse prevečkrat žal nimajo kje, zato so centri in celice, kot je na primer Modelarska šola v Ljubljani (www.modelarskasola.si) izrednega pomena. Celo šolsko leto obiskujejo modelarske tečaje, ki so uvod v proces učenja inovativnosti, vztrajnosti in iskanja poti do cilja, na koncu pa se s svojimi izdelki udeležijo tudi različnih tekmovanj.

OBRтна POT

Obrtni poklici od blizu

Pred poletjem se je projekt Obrtna pot nadaljeval v Posavju. Mladi so si v delovnih okoljih obrtnikov in podjetnikov od blizu ogledali, kako med drugim poteka delo pri slaščičarju in v lesarskih poklicih. Za organizacijo obiskov so poskrbeli v Območni obrtno-podjetniški zbornici Krško.

Ksodelovanju so povabili uveljavljene obrtnike in podjetnike, katerih podjetja imajo dolgoletno tradicijo. V okviru ogleda podjetij so osnovnošolci iz OŠ Jurija Dalmatina Krško, OŠ Adama Bohoriča Brestanica in OŠ Koprivnica dobili vpogled v delovanje podjetja, poklic pa so jim predstavili tudi s praktičnim prikazom. Učenci zadnje triade osnovne šole so med drugim spoznali poklic slaščičar in lesarske poklice.

V Kavarni in slaščičarni Grad Rajhenburg v Brestanici jih je sprejela **Darja Bukovec**, ki zelo rada pove kaj o svojem poklicu in svoje znanje prenaša na mlajše. Zelo koristna se ji zdi tudi promocija obrtnih poklicev v okviru projekta Obrtna pot. »Danes, ko delovne sile primanjkuje, je zelo pomembno, da otroci vidijo stvari od blizu, ker poklica ne poznajo. Čeprav se včasih ne zdi tako, otroke zanima način dela, radi se preizkusijo in preverijo, ali bi jim šlo od rok, ali imajo spretnosti, ki so potrebne za opravljanje

nekega dela. Tisti, ki pridejo, pridejo z namenom. Zato sem prepričana, da jim bo predstavitev v živo pomagala pri odločitvi in da se bo vsaj nekaj odstotkov mladih, ki pridejo pogledat, odločilo za ta poklic,« je ob tej priložnosti povedala Darja Bukovec.

Osnovnošolce so prejeli tudi v podjetju Metalika, kjer izdelujejo notranjo opremo za navtični sektor. **Igor Arh**, lastnik in direktor podjetja, je povedal, da so se za sodelovanje v promociji poklicev odločili zaradi tega: »da lahko otroci stvari vidijo v živo. Tako dobijo občutek, kaj z neko izobrazbo resnično lahko delaš, prav tako vidijo, da se tudi v našem poklicu danes uporablja najmodernejša računalniška tehnologija tako v proizvodnji kot pri izdelavi tehnične dokumentacije, ter da delo mizarja danes poteka v modernem in čistem delovnem okolju.« Podjetje Metalika radi sprejmejo na prakso dijake, ki se izobražujejo za lesarske poklice. Predstavijo jim vse faze

proizvodnega procesa, da si lažje ustvarijo celotno sliko na kakšen način se do nekega izdelka pride. Glede na to, da je zanimanja za tehnične poklice malo, se Arhu popularizacija teh poklicev, tudi skozi projekt, kot je Obrtna pot, zdi zelo pomembna.

EVA MIHELIČ

Center
Republike Slovenije
za poklicno
izobraževanje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Domiseln kavarniški večer v slogu tridesetih let

Tudi letos so na Višji strokovni šoli za gostinstvo in turizem Maribor podelili tradicionalno priznanje Ambasador 2019. Na kulinarčno obarvani slovesnosti, ki je bila 11. junija v kavarni Astoria v Mariboru, so tokrat prvič imenovali dva ambasadorja. Priznanje Ambasador gostoljubja 2019 je prejel Jure Dretnik, študent drugega letnika študijskega programa Gostinstvo in turizem, priznanje Ambasador dobrega počutja pa Žiga Sledič, študent drugega letnika programa Velnes. Priznanje jima je izročila Tanja Angleitner Sagadin, v. d. direktorice VSGT Maribor.

Prireditve Ambasador VSGT, letos je bila organizirana že desetič, je vsako leto tematsko obarvana. Zgodba tokratnega dogodka je znova segla v preteklost, v junij 1930, v duh kavarniških večerov. Kavarna Astoria, ki so jo odprli leta 1929 je bila takrat ena izmed desetih mariborskih kavarn dunajskega tipa, katerih priljubljenost je v tridesetih letih preteklega stoletja dosegla svoj vrh. Kavarne so oblikovale družabno življenje različnih pripadnikov meščanstva. Študentje šole so na to temo pripravili domiselno dramsko upodobitev kavarniškega večera, za glasbeno spremljavo, tokrat jazz glasbo pa so poskrbeli študentje unikatnega šolskega Ambasador banda.

Uvodoma je študente in goste, med njimi številne obrtnike OOO Maribor, pozdravila v. d. direktorice VSGT Maribor **Tanja Angleitner Sagadin**, ki se ji je na

odru pridružil prvi vodja te šole **Marjan Velnar**. Šola slavi letos 20-letnico uspešnega delovanja, proslavili jo bodo na slovesnosti v jeseni.

Vrhunec junijske prireditve v kavarni Astoria je bil izbor ambasadorja in podelitev priznanj. Za ta laskavi naziv se je letos potegovalo deset nominirancev, študentov VSGT Maribor. Po odločitvi strokovne komisije sta bila med nominiranci po kriterijih študijski uspeh, sodelovanje na domačih in mednarodnih tekmovanjih in v projektih, vpetost v dejavnosti lokalnega okolja ter pomoči kolegom študentom izbrana za ambasadorja gostoljubja **Jure Dretnik**, za ambasadorja dobrega počutja pa **Žiga Sledič**. Čestitkam v. d. direktorice se je pridružil tudi **Vito Zakrajšek Čahuk**, lanskoletni ambasador gostoljubja.

BREDA MALENŠEK

Uvodoma sta študente in goste pozdravila v. d. direktorica šole Tanja Angleitner Sagadin in prvi vodja šole Marjan Velnar.

Ambasador gostoljubja 2019 Jure Dretnik in Ambasador dobrega počutja 2019 Žiga Sledič.

Nominirani študentje VSGT Maribor za priznanje Ambasador 2019 z v. d. direktorico šole Tanjo Angleitner Sagadin in Vitom Zakrajškom Čahukom, lanskim ambasadorjem gostoljubja.

ERASMUS+

Šola zunaj učilnice

Dijaki ŠC Ljubljana, Srednje strojne in kemijske šole, so v okviru Erasmus+ projektov opravljali praktično usposabljanje pri delodajalcih v tujini. V šolskem letu 2018/19 je več skupin obiskalo mesta in kraje po Evropi. Bodoči strojni tehniki, kemijski tehniki in tehniki varovanja so se vključili v delovne procese raznih podjetij v Nemčiji, na Portugalskem in Poljskem.

Čas najstništva je za marsikaterega najstnika velik izziv in projekt Erasmus+ omogoča, da ta izziv postane življenjska izkušnja. V 3. letniku srednješolskega poklicnega izobraževanja dijaki v okviru šolanja opravijo tudi štiritedensko praktično usposabljanje pri delodajalcu (PUD). Običajno dijaki PUD opravijo v podjetjih, kjer imajo štipendije, ali pa jim podjetje dodeli šola.

Erasmus+ izmenjava dijakov in opravljanje praktičnega usposabljanja v tujini ima več ciljev. Prvi in osnovni cilj je, da dijak spozna delo v svoji stroki in pridobiva izkušnje v okolju, ki mu ni poznano. Pridobiva strokovna znanja iz prakse in spozna delo s stroji in napravami zunaj šolskih delavnic. Dobra stran je tudi usvajanje veščine razpolaganja z denarjem, saj je vsakemu dijaku namenjena točna vsota denarja. Dijak na začetku tedna dobi denar in mora z njim preudarno razpolagati. Z lastno iznajdljivostjo in organiziranostjo pridobiva izkušnje samostojnega življenja in aktivno razvija socialne veščine.

Skupina štirih dijakov Srednje strojne in kemijske šole v Ljubljani – Simon Vrečko, Gregor Srebot, Gašper Polončič in Blaž Laznik – je 3. marca 2019 na praktično usposabljanje odpotovala v Leipzig. Prvi teden bivanja sem dijake spremljala kot mentorica. Namen izmenjave učiteljev-mentorjev je, da se seznanimo z učnimi procesi in metodami dela pri poučevanju v drugih evropskih državah.

Praktično usposabljanje pri delodajalcu poteka tako, da se dijak s svojim znanjem vključi v aktualen delovni pro-

ces. Kljub jezikovni oviri je znanje zadovoljivo, saj dijak do 3. letnika pridobi v šoli zadosti tehničnega znanja, da lahko sledi delovnemu procesu. Branje tehnične dokumentacije jim ne dela posebnih težav. Delo s CNC-stroji poteka pod budnim očesom vodje delavnice. Na delovnem mestu preživijo 8 ur 5 dni v tednu, tako kot drugi zaposleni in dnevno pišejo dnevnik dela. Komunikacija med delodajalcem in dijakom poteka po navadi v angleščini ali nemščini.

V popoldanskih urah se posvetijo raznim aktivnostim, kot so ogledi kulturnih in športnih prireditev. Tokrat smo si ogledali tudi tovarno BMW in mesto Dresden.

Celotno trajanje mobilnosti so dijaki pisali blog in ga objavljali na Facebook strani ŠCL Mobilnost 2018/19, na kateri so med drugim zapisali:

»... danes je Simon na začetku izdeloval nove kose na CNC stružnici, jaz in moj mentor pa sva pisala nov program ...«

»Današnji dan se je začel tako kot vsak delovni dan, in sicer ob 6. uri. Za Gašperja že prej, saj začne z delom ob 7. uri, ostali pa ob 8. uri. Skupaj smo pojedli zajtrk in si pripravili sendviče za malico, nato pa smo se odpravili v službo. Jaz se na delo vozim približno 45 minut, saj moram vmes prestopiti z avtobusa številka 10/11 na številko 3.«

TINA BENVENUTI,

UNIV. DIPL. ING. STROJNIŠTVA

Dijaki ŠC Ljubljana, Srednje strojne in kemijske šole, ki so v okviru Erasmus+ projektov opravljali praktično usposabljanje pri delodajalcih v Leipzigu.

"VEČKRAT ME JE REŠILA MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE."

Več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

Ko kupci iščejo ponudbe, naj bo vaša med njimi!

**Kupci oddajajo
povpraševanja preko
portala Moj obrtnik.**

Kot naročnik portala jih lahko pregledate in oddate svojo ponudbo. Kupci vas čakajo!

SOS obrtnik je opcija portala Moj obrtnik, kjer lahko kupci najdejo obrtnike za nujna opravila. Ti so na voljo 24/7. Bi se prijavi mednje?

**Prijavite se še danes na
mojobrtnik.com/postanite-ponudnik**

mojobrtnik.com

info@mojobrtnik.com
T 080 12 42

Moj brtnik
Ponudnik

ČEBELARSTVO CESAR, RAZVANJE, MARIBOR

Otvoritev pohorskega medovitega vrta

Marko Cesar je v slabih dvajsetih letih čebelarjenja svojo ljubezen do čebel razvil od ljubiteljskega čebelarstva, preko dopolnilne dejavnosti na kmetiji, do danes uspešnega podjetja s preko 140 panji, z razvejano ponudbo medenih in drugih čebeljih proizvodov ter s svetovalno, izobraževalno in turistično dejavnostjo. Podjetje je najbolj prepoznavno po večkrat nagrajeni penini Cesar, peneči medicini iz medu in vode po postopku vrenja v steklenicah, slovenskem izumu, ki se ga butično trži tudi v tujini pod uveljavljeno blagovno znamko Cesar.

Čebelarstvo Cesar, ki se nahaja v Razvanju v bližini Botaničnega vrta Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor, je konec maja pripravilo svoj prvi dan odprtih vrat. Udeležilo se ga je preko 500 obiskovalcev, na njem pa odprli pohorski medoviti vrt s številnimi

njihovih prodajnih policah vse več novih izdelkov kot so med s cimetom, ingverjem, z limono, različnim suhim sadjem, čokolado in lešniki. Pridelujejo tudi vrsto čebeljih proizvodov kot so cvetni prah, sirup iz medu in smrekovih vršičkov, mešanico medu, cvetnega prahu, matičnega mlečka in sveče iz čebeljega voska. Pa tudi vrhunske medene pijače: medico, medeni liker in penečo medico. »Medice so narejene po starih recepturah kot medeno vino, medeni likerji pa so lahko tudi z dodatki smrekovih vršičkov, borovnic ali česa drugega,« razlaga Marko.

Paradni konj Čebelarstva Cesar je peneča medica, za katero so najboljši kostanjev, lipov ali cvetlični med. Na leto napolnijo dva do tri tisoč steklenic, ki zorijo vsaj dve leti. Največ peneče medice se proda pred novoletnimi prazniki, pa za poroke in posebne priložnosti ter za poslovna darila. Vse bolj je podjetje vpeto tudi v čebelarski turizem. V sodelovanju z eno od mariborskih turističnih agencij jih letno obišče več skupin tujih turistov, obiskovalci iz različnih društev, otroci iz okoliških vrtcev, šol. Začeli so graditi prizidek, v katerem bo dovolj prostora za sprejem skupin, za učne namene za otroke šol, vrtcev, naravoslovne dneve, izobraževalne delavnice v povezavi s čebelarstvom, degustacije, za skladiščenje medenih izdelkov in za polnjenje medu.

Marko je v podjetju edini zaposleni, pri delu pa mu pomagajo vsi družinski

člani in sorodniki: predvsem pa oče Zvonko, žena Katja, sestra Sabina, njen mož Tone ter njuna otroka David in Nina.

Marko Cesar je predsednik Društva izdelovalcev medenih pijač Maribor, član Čebelarskega društva Peter Močnik Studenci-Pekre in pridružen član čebelarskega društva Hoče. Sodeluje s Fakulteto za kmetijstvo in Botaničnim vrtom ter z ostalimi slovenskimi čebelarji. Dobro sodeluje tudi z OOO Maribor, katere član je in kjer se vedno odzove vabilu ob predstavitev zbornice ali dogodkih, kjer se predstavljajo njeni člani. Je velik ljubitelj narave, predvsem čebel. V skrbi zanje opozarja, da se premalo zavedamo njihovega pomena. Ta ni zgolj v nabiranju medu, temveč v tem, da oprahujejo okrog 80 odstotkov kultur, ki so sestavni del naše prehrane. Brez njih bi bil ogrožen tudi obstoj ljudi.

BREDA MALENŠEK

Medena pokušina – Marko Cesar je obiskovalce pogostil s prestižno medeno penino Cesar.

rastlinskimi vrstami, medovitimi rastlinami, ki privabljajo čebele. Marko Cesar načrtuje, da bo v medovitem vrtu kmalu tudi poseben čebelnjak z opremo za blagodejne dihalne terapije sprostitvene narave.

Ob dnevu odprtih vrat so v Čebelarstvu Cesar predstavili širok izbor medenih in drugih čebeljih proizvodov, ki jih prodajajo tudi na domačiji v Razvanju. Pridelujejo cvetlični, kostanjev, akacijev med in medene kombinacije novih okusov. Ljudje iščejo nekaj izvirnega, drugačnega, pravi Marko Cesar, zato je tudi na

Peneča medica Cesar, nagrajena s priznanjem šampion Slovenije.

Kupi mi rože

V letu in pol sta Aljaž Sahornik in Jakob Ferčec iz Maribora z do podrobnosti izdelano spletno platformo razvila uspešno prodajo cvetja preko spleta. S podjetjem SOPEK.SI in provokativnim sloganom Kupi mi rože želita obuditi pridih romantike s tradicijo podarjanja cvetja, dejavnost svojega podjetja pa sta že razširila z lokalnega na območje celotne Slovenije. Ozirata se tudi že preko meja, na prodajo na Hrvaško in v Avstrijo.

Podjetje je zraslo iz želje Aljaža Sahornika in Jakoba Ferčeca po samostojni podjetniški poti, na kateri lahko izrazita vso svojo kreativnost in znanje. Aljaž Sahornik, ki v svojem podjetju za izdelavo spletnih strani sledi željam in zahtevam naročnikov, si je želel lastnega projekta, pri Jakobu, ki je po izobrazbi bibliotekar in je na delo dnevno odhajal v Ljubljano, pa je prevladala želja po samostojni podjetniški poti, pa tudi utrujajoči dnevni prevozi so opravili svoje. Kot dobra prijatelja sta tako februarja lani začela uresničevati idejo o prodaji cvetja preko spleta. Oba ljubitelja cvetja v ta hiter življenjski tempo želita vrniti pridih tradicije, romantike in veselja poklanjanja cvetja. Spletna izvedba ponudbe pa omogoča preprosto naročanje kar od doma.

»Pot od ideje do njene uresničitve je bila dolga, naporna, zahtevna in predvsem zelo delovna,« pravita. Treba je

Jakob Ferčec in Aljaž Sahornik sta s podjetjem SOPEK.SI razvila uspešno prodajo cvetja preko spleta z dostavo po vsej Sloveniji.

bilo izdelati spletno platformo, spoznati, kaj rože so, si zamisliti ves koncept, bilo je nešteto sestankov z dobavitelji cvetja, cvetličarji, pa s tistimi za dostavo, fotografijo, embalažo ... Tudi zdaj, ko poteka vse po ustaljenem dnevnem redu, kot po tekočem traku, pravita, se še vedno učita od primera do primera. Ni vedno enako intenzivno, je pa to več kot celodnevno delo, dodaja Jakob.

Vsa spletna ponudba cvetja SOPEK.SI je z bližnjih gojišč rož, iz naše severne soseske, z visokimi standardi, predvsem z vidika vpliva na okolje. Gre za sveže rezano cvetje, ki jima ga glede na naročila dostavljajo dvakrat dnevno, saj jima je zelo pomembna hitra možnost dostave. Ponudba vključuje veliko izbiro šopkov iz cvetja vrtnic, lilij, orhidej, tulipanov, sončnic, marjetic ... Naročilo na spletni strani podjetja SOPEK.SI pa ni zgolj šopek rož, je celovito darilo. Šopek cvetja je

v lepi embalaži, dodana je vrečka z vodo, ki ohranja svežino cvetja, navodila za nego rož, če pošiljatelj želi tudi osebno sporočilo ter primerna vaza. Dostava je osebna, lahko je na dom, v službo, pokrivata celotno območje Slovenije. Največ cvetja se še vedno podarja ob rojstnih dneh, za valentinovo na primer pa so bili tako ali tako največji dobavitelj šopkov cvetja v Sloveniji na dom. SOPEK.SI je spletna cvetličarna, ki poleg dostave rož na dom nudi tudi moderne in sveže cvetlične dekoracije za poroke ali druge svečane dogodke.

Po anketi Zveze potrošnikov Slovenije, objavljeni aprila v časopisu Delo, so bili med petimi ponudniki rož na spletu izbrani za najboljšo spletno cvetličarno v Sloveniji.

BREDA MALENŠEK

Ponudba spletne cvetličarne SOPEK.SI vključuje veliko izbiro šopkov iz cvetja vrtnic, lilij, orhidej, tulipanov, sončnic, marjetic ...

PODELILI NAGRADE NAJUSPEŠNEJŠIM DRUŽINSKIM PODJETJEM

Med njimi tudi slovenski Vivapen

Na svetovnem srečanju družinskega podjetništva v Monaku, ki ga organizira mednarodno podjetje EY, so minuli mesec podelili nagrade najuspešnejšim družinskim podjetjem iz 22 držav. Med drugimi je nagrado odličnosti za družinsko podjetje prejelo tudi slovensko podjetje Vivapen iz Celja.

Direktorica podjetja Vivapen, ki je vodilni proizvajalec nalivnih peres, rolerjev in črnih v Evropi, **Petra Melanšek**, je ob prejemu nagrade dejala: »Nagrada pomeni potrditev, da nekaj delamo prav že 52 let in da je trud tudi prepoznan. Oče je že kot obrtnik imel vizijo in si je cilje vedno postavljajl visoko. Kljub vsemu pa je ohranil svoje vrednote in jih prenesel tudi na družino ter na kolektiv. Vsekakor tega uspeha ne bi bilo brez odličnih sodelavcev ter dolgoletnih in zaupanja vrednih poslovnih partnerjev.«

Družinsko podjetje, ki sta ga v 70. letih prejšnjega stoletja ustanovila **Jože** in **Vanda Melanšek**, od leta 2007 pa ga vodi njuna hči Petra, proizvaja raznobarna pisala, kot so nalivna peresa, rolerji, brisalci za črnilo in flomastri, dovajalne sisteme črnila, črnila, črnilne vložke ter šolski in pisarniški pribor. Sodelujejo z različnimi vrhunskimi proizvajalci pisal, kot je, denimo, Faber Castell. Prav zaradi izdelkov, ki so jih z njimi razvili, je Vivapenu uspel preskok od proizvajalcev šolskih nalivnikov k pisalom višjega cenovnega razreda.

Podjetje 99 % vseh prihodkov ustvari na tujem trgu. Največ izvažajo v Nemčijo in druge države Evropske unije, ZDA,

Južno Ameriko, Tajvan itd. Na začetku leta 2019 jim je uspel preboj na obsežen kitajski trg. Za slednjega je glavni »krivec« Petrin sin Luka, ki je skupaj z njenim nečakom Tomažem že tretja generacija Melanškov, ki so oziroma bodo svoje življenje zapisali pisalom.

V Vivapenu so zavezani kulturi stalnega napredka, ki se odraža v nenehnem izboljševanju obstoječih proizvodov in

tehnologij ter uvajanju novih. Njihov seznam nagrad in priznanj za inovativne izdelke je iz leta v leto daljši. Pri delu združujejo ekspertna znanja, tudi s področja fizike, kemije ter strojništva. Pot do višje dodane vrednosti, ki je njihov cilj, jih vodi tudi preko avtomatizirane in robotizirane proizvodnje, s katero se intenzivno ukvarjajo zadnji dve leti.

E. M., SLIKA: JANI UGRIN

Tri generacije družine Melanšek; z leve: ustanovitelj Jože, direktorica Petra in sin Luka.

SLOVENSKA GOSPODARSKA VOZILA LETA 2019

Uredništvi revij **Transport & Logistika** ter **Mehanik** in vozniki sta na zaključni slovesnosti v okviru sejma **Gospodarska vozila in logistika** v Celju že štirinajstič razglasili zmagovalce izbora za slovensko **Gospodarsko vozilo leta**.

Na seznamu zmagovalcev izbora z več kot desetletjem tradicije so se predhodnikom iz prejšnjih let letos pridružili: **Ford Trucks F-MAX**, ki je postal **Slovenski tovornjak leta 2019**, **Mercedes-Benz Sprinter** z naslovom **Slovenski dostavnik leta 2019** in **MAN Lion's City E**, ki je prejel naslov **Slovenski avtobus leta 2019**. Premierno pa smo uvedli tudi kategorijo električno gospodarsko vozilo leta 2019, kjer sta zmagovalca postala **Volkswagen e-Crafter**/**MAN eTGE**.

Slovensko električno gospodarsko vozilo leta 2019

Volkswagen e-Crafter/MAN eTGE

Vozili sta namenjeni lokalni dostavi v mestnih središčih s skoraj neslišnim delovanjem. Elektromotor pod pokrovom motorja preko enostopenjskega menjalnika poganja prednji kolesi, zaviranje omogoča vračilo dela energije. Polnjenje baterij pri hitri CCS-postaji traja 45 minut. Litij-ionska baterija je vgrajena pod dnom vozila, s čimer je mogoče izkoristiti celotno prostornino tovarnega prostora.

Slovenski tovornjak leta 2019

Ford Trucks F-MAX

Učinkovitost in naprednost F-Maxovega pogonskega sklopa vključuje funkcije, kot so Eco-Roll, Adaptive Cruise Control (ACC) in na osnovi GPS-a zasnovan tempomat. Delovanje šestvaljnega 12,7-litrškega motorja Ford Ecotorq s 500 KM je dobro usklajeno z ZF-ovim 12-stopenjskim samodejnim menjalnikom. Nova kabina nudi udobno vožnjo, je ergonomična in z ravnim podom. Tovornjak je opremljen tudi s platformo za povezljivost vozil ConnecTruck.

Slovenski dostavnik leta 2019

Mercedes-Benz Sprinter

Sprinter je tehnološko napredno, prilagodljivo, robustno in gospodarno vozilo. Nudi internetno povezljivost, multimedijski sistemi MBUX zagotavljajo osnovo za vse logistične in transportne zahteve. Različne karoserije, možnosti pogona, konstrukcije kabine, dolžine trupa, skupne dovoljene mase, višine tovarnega prostora in ostale lastnosti opreme omogočajo popolno prilagajanje potrebam kupcev. Ponudbo preizkušenih pogonov zadnjih in vseh štirih koles so dopolnili z novim pogonom na sprednji kolesi.

Slovenski avtobus leta 2019

MAN Lion's City E

Je električni avtobus, opremljen z osrednjim elektromotorjem, polni pa se preko noči v garaži. Serijska proizvodnja se bo začela konec leta 2019 ali v začetku leta 2020. Velikost baterije je 480 kWh za klasičen 12-metrski avtobus in 640 kWh za zglobni MAN Lion's City E. Novi MAN Lion's City E za prevoz potnikov uporablja tudi prostor na zadnji levi strani, kjer se pri običajno gnanih modelih nahaja motor, s čimer je povečana kapaciteta potniških mest.

ORGANIZATORJA:

Transport & LOGISTIKA

MEHANIKA
in VOZNIKI
Novosti v avtomobilski industriji in avtomobilstvu

PARTNERJI:

obrtnik
podjetnik

AVTOMOBILNOST

AV
AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

POKROVITELJ:

MOL

LOVSKI DOM, KLAUDIJA ŽILAVEC, S. P., LENDAVA

Gostilna brez jedilnega lista

Danica in Juraj Mesarič, starša aktualne nosilke gostinske obrtne dejavnosti Klaudije Žilavec, sta lendavsko gostilno Lovski dom odprla pred več kot petimi desetletji (leta 1977). Vrsto let je slovela po prekmurskih gastronomskih dobrotah, še zlasti bograču in ciganski pečenki. Žal je uspešno poslovanje pretrgala tragična smrt Juraja, a je vdova Danica zmogla moč in pogum ter prevzela vodenje in nadaljevanje zelo zahtevnega posla v naslednjih štirih letih, ko se je leta 2000 gostinstvu zapisala hči Klaudija.

»Bilo je obdobje, nad katerim se ne gre pritoževati, saj smo bili odlično obiskana lokacija. Ob soprogu Siniši so za delo poprijeli še moja mama in njegovi starši, do leta 2006 smo obnovili obstoječi poslovni objekt in vzeli v najem prestižni lendavski lokal Krono,« se svojih začetkov

Klaudija Žilavec v družbi moža in sina.

spominja Klaudija. Z dodatno delovno silo je bilo tudi do 17 zaposlenih delavcev, a se na daljši rok ni obneslo. Po mnenju Klaudije skoraj zagotovo zaradi dnevne kulinarne priprave nadstandardne ponudbe in temu primernih cen, kar so si lahko privoščili le redki. To sta Klaudija in Siniša kmalu spoznala in ugotovila, zato sta se Kroni odpovedala in se povsem predala svoji prvotni, tradicionalno dobro znani lokaciji Lovskega doma ob cesti v Lendavske

Gorice in pozneje ustanovljenemu podjetju za gostinstvo »To ni gibanica«. S tem nazivom je gostilna postala še posebej prepoznavna.

Zanimivo, da je delovni kader Žilavčevih v celoti negostinski. Nosilka Klaudija je ekonomist, soproj Siniša strojnik. Tudi sin Fran, ki je pravkar končal osnovno šolo in je prav tako že v pomoč staršema pri nekaterih delih, ne bo nadaljeval šolanja v živilski stroki, saj se je vpisal na gimnazijo. »Kljub temu po mnenju naših gostov ustvarjamo odlično hrano. Seveda ponujamo klasične prekmurske jedi in jedi po naročilu, čeprav pri nas jedilnega lista, razen na papirju, nimamo. Domala vsi naši obiskovalci zapajo priporočilom kuhinje, kjer 'domuje' mož Siniša. Večina se jih prepusti njegovim okusom, ki jih več kot uspešno prenaša na gostov krožnik. Nikoli ni obiskoval izobraževanj in dodatnih usposabljanj s področja gastronomije, je samouk in prenašalec kakovosti in domačnosti kuhinje mame in tašče. Je pa res, da si pomaga z okoli 170 strokovnimi knjigami, na podlagi njihove vsebine izlušči najboljše, običajno doda še kaj svojega in obrok je nared,« je s kuharskimi sposobnostmi svojega soproga zadovoljna Klaudija. Med značilnosti skoraj vsake gostilne v pomurski regiji je tudi znamenita prekmurska gibanica, ki pa je pri »Lovcu« ni. »Gibanica že, a ne prekmurska,« pravi Klaudija in dodaja: »Naša je nekaj posebnega, ker vsebuje bučna semena, lešnike, gozdne sadeže in skuto, zato 'To ni gibanica'. Tudi zaradi te specialitete ljubitelji dobre kuhinje prihajajo k nam in se vedno radi vračajo.«

V Lovskem domu se z malicami ne ubadajo, temu primeren je tudi odpiralni čas, ki se začne ob 11. uri dopoldne. Klaudi-

ja in Siniša ugotavljata, da gre za odlično časovno obdobje, ko se mnogi odpravijo na obrok v obliki mini kosila. Sicer se zaključene skupine z zelenim »jedilnikom« naročajo nekaj dni pred prihodom, ko se je po besedah Klaudije treba še posebno dobro pripraviti, zlasti v pogledu kadrovske zasedbe, ki pri njih predstavlja dolgoletni problem. »Ustrezne delovne sile ni na voljo. Iz naše regije vse pogostejše gostinski kader odhaja v sosednjo Avstrijo, zato si moramo ob večjih družabnih dogodkih v našem obratu pomagati z ožjimi in daljnimi sorodniki, dobrodošle so kvalificirane kuharice, ki jih za določen čas tudi zaposlimo,« pravi Klaudija, ki verjame v ugodno prihodnost svojega gostinskega poslovanja. Prisega v domačnost in sedanjosti ponudbi, ki jo velja seveda nenehno nadgrajevati. V zadnjem obdobju sta se Klaudija in Siniša strokovno izpopolnila na področju catering storitev, s katerimi pokrivata dobršen del večjih krajev v Sloveniji. Zaslovela sta zlasti s hladnimi predjedmi. Kljub temu, da Klaudija nenehno bdi in sprotno spremlja poslovna dogajanja v svojem podjetju, najde še nekaj časa za aktivno delovanje v organih domače obrtno-podjetniške zbornice in sekcije za gostinstvo pri OZS. Za dodatno pridobivanje gostinskih znanj pa najrajši obišče kakšen priznan gastronomski sejem v tujini.

NIKO ŠOŠTARIČ

SEVER OPTIKA 						OBRTNIK	VELIKA AMER. JEZERSKA RIBA	VELIKA PAPIGA S PERJANICO NA GLAVI	SLAVILNA LIRSKA PESEM	BOKSAR-SKO PRIZO-RIŠČE	VISOKO DREVO TROPSKIH KRAJEV	ANTON TROST	DRŽAVE NA SV. ZDA	HIP, TRENUTE
	KDOR ODDAJA DELO NA AKORD													
	GRELEC CENTRAL. KURJAVE													
	SREDO-ZEMSKA OKRASNA RASTLINA						"SREDINA" ZAVESE							
	PAULA ABDUL				AMER. HOKEJIST (GEORGE) PAS PRI KIMONU		ANG. PEVEC (CHRIS)							
	OPERNI PEVEC DARIAN FARMA-CEVT					PESNICA FATUR AMER. IGRALKA (VERONICA)			ROMUN. ORODNA TELO-VADKA (SIMONA)					
OBRTNIK	MODRA BARVA IZ ZDROBLJ. STEKLA	OBDOBJE, KO SE LEDENIK TALI	ŠVIC.- FR. PISATELJ (CLAUDE)	ČELADA RIMSKA ŠTEVILKA ŠEST				GREGOR MENDEL PRE-PROSTA SVETILKA						
KDOR MED STAVKO DELA NAPREJ						SMUČIŠČE NAD BOH. BISTRICO RAVEN, GLADINA								
TROPSKA KULTURNA RASTLINA					VITAMIN B1, TIAMIN KRAJ PRI SEVNICI									
MOČNO, ANG. SLADNO PIVO				PRIPAD-NIKI ŽUPNIJE DEDALOV SIN			IGRALKA TKAČEVA							
MEHKA, NA ZRAKU NEOB-STOJNA KOVINA					ETIKA, MORALA KAMNINA GNAJS		ODNOSI Z JAVNOST. ŠVEDSKI SLIKAR (CARL)							
TINE LOGAR			ENOTA ZA ČISTINO ZLATA PLEMIŠKO BIVALIŠČE			NOR. PI-SATELJ DUJUN MESTO V DALMACIJI		AMER. VESOLJEC (EDWIN EUGENE)	PRITOK ČRNEGA DRIMA V MAKE-DONIJI					
ŠVIC. PIANIST (GEZA)					BESEDA, KI KOGA UROČI SOSEDE ANGLEŽEV		UDELE-ŽENEC ALKE UPADANJE VODE							
AVTOR: MARKO DREŠČEK	PEVKA LAVIGNE ŽLEBIČ V DESKI					LUKNJA ZA RAZ-PRŠE-VANJE TEKOČIN	NOR-MALNO STANJE REK							
IGRALEC TOGNAZZI			DOMAČE SUKNO PISA-TELJICA PEROCI			ANTIČNO IME ZA OTOK VIS DARILO		DANIEL DEFOE KAJNE						
DAN MED PONE-DELJKOM IN SREDO					NAPUŠČ (NAREČ.) ENAKI ČRKI S STREŠICO			LADJAR ONASSIS SOGLAS-NIKA V ČETI						
OZNA-ČITEV, ZAZNAMO-VANJE							ZOB V STRAN-SKEM DELU ČELJUSTI							
IZMIŠ-LJENA NOVICA				REŠETKA ZA PEKO NAD ZER-JAVICO			ŽUŽEL-ČJA TIPALKKA							

- Pravilna rešitev junijske križanke je **RAVNI OBLAČENJA**. Izrebrali smo dopisnico, ki jo je poslala **Milena Špilak** iz Turnišča. Iskrene čestitke!

- **Rešitev (geslo) tokratne nagradne križanke pošljite na dopisnici skupaj s svojimi podatki** (ime in priimek, naslov, davčna številka in telefon) na naslov: **Uredništvo revije Obrtnik podjetnik, Obrtno-**

**podjetniška zbornica Slovenije, Celovška
71, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA
KRIŽANKA.**

- Tokrat Optika Sever vsem, ki nam boste na dopisnici do 31. julija 2019 poslali pravilno geslo podarja:
- 25% popust pri nakupu novih očal z dioptrijo ali sončnih očal.

Popust lahko uveljavite samo v poslovalnici
Optike Sever na Trgu komandanta Staneta 8 v
Ljubljani (tel.: 04 512 60 44) in v poslovalnici na
Mestnem trgu 6 v Škofja Loki (tel.: 01 513 34 02).
Akcije in popusti se medsebojno izključujejo.

- Dobitek v nagradni igri je po 3. točki tretjega odstavka 105. člena ZDoh-2 obdavčen kot drugi dohodki, vendar le, če njegova vrednost presega 42 evrov (108. člen ZDoh). Akontacijsko dohodnine za prejete nagrade v skladu z ZDoh-2 poravnava podeljevalec nagrade.

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetih možnosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitel računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - faksu: 01 50 54 373
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

STROJI IN OPREMA

TU-VAL, d. o. o. nudi vso varilsko opremo in pribor, industrijsko pnevmatiko, pritrilne elemente in orodja za kovičenje. Informacije: www.tu-val.si, tel. 01 72 12 123, faks: 01 72 12 746, e-p: tu-val@siol.net. Šifra oglasa: 19-02-001

Ročni paletnik

- nosilnost: 2500 kg
- dolžina vilic: 1150 mm
- tovorna kolesa: POLYURETAN (PU)
- krmlilna kolesa: GUMA
- neto teža: 71 kg

Slika je simbolična.

Cena samo 240 € brez DDV

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si
www.ika.si

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 19-02-003

SLOVENSKO PROIZVODNO PODJETJE proda linijo za izdelavo volnene preje, v pogonu, z utečeno tehnologijo in trgov. Redno vzdrževana. Ponudbe zbiramo do 30. 7. 2019. Informacije po tel. 02 674 0574, e-pošta: info@soven.si. Šifra oglasa: 19-02-011

PRODAMO VEČ PREŠ (štanc) različnih dimenzij, dva stružna avtomata in vrezovalne stroje. Zelo ugodno. Informacije po tel. 041 801 172. Šifra oglasa: 19-02-012

OBRTNE STORITVE

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

DVIGALA

OSEBNA DVIGALA
TOVARNNA DVIGALA
INVALIDSKA DVIGALA
MOSTOVNA DVIGALA
KONZOLNA DVIGALA
VERIŽNA DVIGALA
GRADBENA DVIGALA
VIŠEČI FASADNI ODRI

DVIGALA BARTOL d. o. o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam pošljite naslednje dokumente:

- **s. p.:** kopijo obrtnega dovoljenja ali priglasitveni list,
- **družbe:** izpis iz sodnega registra.

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v **septembrski** Obrtnikovi borzi je **23. avgust 2019**.

NAROČILO NA REVISO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (9,5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!**

Naročite se lahko po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- faksu: 01 50 54 373
- navadni pošti na naslov:
OZS, Celovška c. 71,
1000 Ljubljana

MATERIAL

Acrytech®

Gerbičeva 50a, 1000 Ljubljana
T: (01) 28 11 147, F: (01) 28 31 247
acrytech@siol.net, www.acrytech.si

- Vse vrste izdelkov iz plexi stekla: plošče, bloki, cevi, palice, profili, krogle, kupole, ...
- Laserski razrezi in gravure

pečenko

- plexi izdelki po naročilu
- svetlobne kupole • cestna ogledala

POSplastika

Tel.: +386 1 837 10 33
www.pos-plastika.si/trgovina

JELŠEVE IN JESENOVE DESKE različnih dimenzij prodamo. Na voljo tudi macesnovne deske. Pokličite za ceno. Informacije po tel. 041 550 133. Šifra oglasa: 19-01-001

POSLOVNE STORITVE

KNJIGOVODSKI SERVIS nudi svoje storitve obrtnikom - samostojnim podjetnikom (računalniška obdelava, vključno z obračunom OD, izračun obresti, amortizacije, davčna napoved) strokovno in po ugodni ceni. Dodatne informacije: Podgorelec Jolanda s. p., Zgornje Stranje 14, 1242 Stahovica, tel. 01 83 25 344. Šifra oglasa: 19-04-001

POTREBUJETE ZANESLJIVO, AŽURNO IN KAKOVOSTNO pomoč pri birokraciji, računovodstvu in nekoga, ki ga lahko vedno vprašate za nasvet (davčni, računovodski, glede inšpekcij, pravni). Cene naših storitev so zmerne in lahko celo manjše, kot vam prihranimo pri plačilu vaših davkov. V.I.P. Računovodstvo d. o. o., PE Trnovo, Ljubljana. Pokličite ali pošljite sms na tel. 031 729 889, e-pošta: info@vip-racunovodstvo.si. Šifra oglasa: 19-04-004

TRGOVSKO BLAGO

ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravih zelišč! Nudimo več vrst mazil, oblog, kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p., Begunjska c. 23, 4248 Lesce, informacije po tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlaju: julij: 2., 3., 4., 5. in 6., avgust: 1., 2., 3., 4., 5., 30., 31. PE Zeliščni butik, Železniška ul. 7, Lesce (nasproti železniške postaje), delovni čas: ponedeljek, torek, sreda od 16h do 18h ter četrtek in petek od 10h do 12h. Informacije in naročila po pošti, tel. 04 531 83 40. Šifra oglasa: 19-05-001

VOZILA

PRODAM TOVORNO VOZILO MAN TGA 33410 prekucnik, prvi lastnik, letnik 2004, cena po dogovoru. Informacije po tel. 041 642 145, 031 710 112, Mravljak. Šifra oglasa: 19-08-001

NEPREMIČNINE

MANIŠO ŠIVILJSKO DELAVNICO oddam. Ugodni pogoji. Več informacij po tel. 068 601 728. Šifra oglasa: 19-07-014

V NAJEM DAJEM POSLOVNE PROSTORE v I. nadstropju poslovne stavbe, ki se nahaja na odlični lokaciji ob glavni cesti Škofja Loka - Kranj. Prodajam kompletno poslovanje mojega podjetja, ki ma cca 30 tujih in domačih zastopstev na področju kmetijske mehanizacije in nadomestnih delov. Informacije po tel. 051 611 253. Šifra oglasa: 19-07-015

OBMOČNA OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNIKA RADOVLJICA oddaja v najem poslovni

prostor v I. nadstropju stavbe na Gorenjski cesti 20 v Radovljici, poleg Upravne enote. Prostor v izmeri 35,43 m² je primeren za pisarno. Stavba je v odličnem stanju, zgrajena leta 2001. Za več informacij pokličite po tel. 04 53 20 280. Šifra oglasa: 19-07-016

V MISLINJI PRODAJAM opremljen poslovni prostor, primeren za mirno dejavnost. Zajema dve pisarni s čajno kuhinjo in sanitarijami ter dva prostora za skladiščenje v izmeri 99,30 m². Urejen je parkirni prostor v izmeri 80 m². Za več informacij in ogled v živo pokličite po tel. 041 653 908 ali 031 397 859. Šifra oglasa: 19-07-017

RAZNO

TERAPIJE IN RITUALI ZA OSEBNO RAST, duhovni razvoj in uspeh. Informacije po tel. 041 473 308, Milka, www.milkalapajne.com. Šifra oglasa: 19-09-012

SLOVENSKO USPEŠNO DELUJOČE PODJETJE komunalnih storitev išče kupce za odkup podjetja. Boniteta odličnosti AA+. Storitve: čiščenje, sanacije kanalizacij s prekopom ali brez, pregled cevi s kamero, izdelava kanalizacijskih priključkov, itd. Informacije po tel. 041 654 188, 031 691 479. Šifra oglasa: 19-09-013

EEN BORZA

INFORMACIJE:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana
Kontakt: **Edina Zejnič**
tel. 01 58 30 586
E-pošta: een@ozs.si

Mariborska razvojna agencija p. o.
Pobreška cesta 20, 2000 Maribor
Kontakt: **Jolanda Damiš Polanc**
tel. 02 33 31 307
E-pošta: een@mra.si, jolanda.damis@mra.si

Univerza na Primorskem, Titov trg 4, 6000 Koper
Kontakt: **Sebastjan Rosa**
tel. 05 66 37 787
E-pošta: sebastjan.rosa@zrs.upr.si

Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
Kontakt: **Petra Arzenšek**
tel. 01 58 98 156
E-pošta: petra.arzensek@gzs.si

Ogle s ponudbami in povpraševanjem tujih podjetij si lahko ogledate na spletnem naslovu www.een.si.

BRFR20190426001 - Francosko podjetje, specializirano za trženje industrijske opreme za avtomobilsko, vesoljsko, železniško in gradbeno industrijo, išče nove proizvajalce proizvodnih tehnologij v okviru sporazuma o komercialnih storitvah.

BRQA20190421001 - Katarsko podjetje, specializirano za proizvodnjo visokotlačnih in vseh razredov termoplastičnih cevi, išče partnerje za poslovno sodelovanje v okviru sporazuma o storitvah, ki lahko zagotovijo surovine, kot sta polietilen PE100 in polivinilklorid PVC K65.

BRFR20190502001 - Francoski proizvajalec parketa, išče ognjevarno raztopino, ki bi jo lahko nastavljal na les med industrijsko proizvodnjo. Rešitev mora biti v celoti razvita in dostopna na trgu.

BODE20190502001 - Nemško podjetje za potrošniško elektroniko (radijski sprejemniki, prenosni DVD predvajalniki, hi-fi itd.) išče trgovske posrednike.

BOUA20190418001 - Ukrajinski proizvajalec kovinskih izdelkov išče dolgoročno sodelovanje s tujimi partnerji v okviru sporazuma o proizvodnji, podizvajalstvu ali distribuciji.

BOTR20190426002 - Turško podjetje, ki deluje na področju nadzora korozije in izvoznimi pakirnimi rešitvami z zagotavljanjem sušilnih sredstev, hlapih inhibitorjev korozije (VCI), industrijske embalaže in adsorpcijskih kemikalij, išče komercialne zastopnike v Evropi.

BOTR20190429001 - Turško podjetje, specializirano za stroje za drobljenje kamnov, išče distributerje in trgovske agente.

BOUK20190503001 - Britansko podjetje, specializirano za projektiranje, dobavo, izdelavo in montažo jeklenih talnih in strešnih sistemov, išče distributerje.

BOPT20190422001 - Portugalsko podjetje, ki proizvaja dehidrirano zelenjavo in sadje, išče distributerje.

BOBG20190425001 - Bolgarski proizvajalec elektronskih, elektro-mehanskih izdelkov, plastičnih detajlov, kovinskih škatel, kabelskih snopov, notranjih in uličnih / parkirnih LED svetilk išče distribucijske in proizvodne partnerje v tujini.

BRCC20190506001 - Češki živilnorski zavod ponuja za proizvodnjo ali prodajo poseben mehanizem za praskanje živali, ki se lahko postavi na steno hleva za dobro počutje živali. Podjetje nudi sodelovanje v okviru proizvodnega sporazuma ali pogodbe o distribuciji storitev.

BRBG20190503001 - Bolgarsko podjetje, specializirano za namestitve in podporo pametnih domačih brezžičnih in žičnih naprav (pametne tehtnice, ogledala, pametne varnostne naprave), išče nove dobavitelje Z-valov (in združljivih) naprav in krmilnih plošč.

BRRO20190401001 - Romunsko podjetje, specializirano za zložitve pergole, išče proizvajalce ali distributerje.

BOHU20190410001 - Madžarski proizvajalec mineralne vode išče distributerje.

BOFR20190318001 - Francosko podjetje, ki razvija in proizvaja plastične komponente, ponuja svoje strokovno znanje in izkušnje v okviru sporazuma o podizvajanju ali proizvodnji.

BOIT20190502001 - Italijanski proizvajalec prašnih premazov z več kot 40-letnimi izkušnjami išče distributerje in trgovske agente.

BODE20190503002 - Nemško podjetje za kibernetsko varnost, specializirano za inovativne in prilagodljive rešitve za zaščito podatkov, sredstev in blagovnih znamk pred globalnimi kibernetskimi napadi, išče partnerje za komercializacijo v Evropi, ki jih zanima licenčni sporazum. Razvili so inovativno avtomatizirano platformo, ki omogoča učinkovitejšo in hitrejšo obvladovanje naraščajočega števila kompleksnih kibernetskih groženj in varnostnih incidentov.

BOPL20190506001 - Poljsko podjetje, specializirano za proizvodnjo visokokakovostnih promocijskih vrečk (papične, laminirane, bombažne, netkane in polipropilenske vrečke), želi izvoziti svoje izdelke na tuje trge in išče trgovske zastopnike ali distributerje.

BOUK20190502001 - Britansko podjetje ponuja regulativno podporo podjetjem, ki želijo prodajati kemične izdelke v EU in Združenem kraljestvu. Podjetje iz Združenega kraljestva lahko pomaga pri pravnih formalnostih in dokumentaciji za zagotovitev varnosti in skladnosti izdelkov. Ponujajo tudi zastopanje za podjetja, ki želijo delovati v Združenem kraljestvu po izstopu Združenega kraljestva iz EU.

BOBG20190503002 - Bolgarski proizvajalec otroških oblačil, išče sodelovanje s trgovinami na debelo ali neodvisnimi agenti ter modnimi agencijami za otroke. Podjetje izdaja nov linijski katalog dvakrat letno in je bilo leta 2018 uvrščeno v ožji izbor za Junior Design Awards.

BRRO20190507001 - Romunsko podjetje, specializirano za prodajo kmetijske opreme, išče partnerje za sodelovanje v okviru spora-

zuma o trgovskem zastopanju ali sporazuma o distribuciji storitev.

BRUK20190425001 – Irsko podjetje, išče proizvajalce promocijskih izdelkov, pekarskih pripomočkov, kuhinjskih pripomočkov, keramike, stekla, plastičnih izdelkov in tiskanja/emblaze za promocijo izdelkov.

BRES20190517001 – Špansko tehnološko podjetje, specializirano za avtomatske sisteme čiščenja ladij, išče ponudnika brezkrtačnega enosmernega motorja brez senzorjev za integracijo v robota za podvodno čiščenje ladijskih trupov.

BTR20190509001 – Turško podjetje, ki proizvaja industrijske laserske sisteme, išče dobavitelja infrardeče optične komponente.

BRRO20190226002 – Romunsko podjetje, specializirano za prodajo na debelo in distribucijo svežega in predelanega sadja (sok in pire) na romunskem trgu, išče kakovostne proizvajalce sadja v Evropi.

BRPL20190402002 – Poljsko podjetje, specializirano za oblikovanje in izdelavo kolonskih zvočnikov, išče partnerje za sodelovanje v okviru sporazuma o proizvodnji za oddajanje proizvodnje kratkih serij ovojov ali sporazuma o skupnih vlaganjih.

BRNL20190513001 – Nizozemsko podjetje, ki razvija in predeluje vegetarijanske in mešane mesne izdelke, išče pridelovalce in trgovce z ostrigami.

BRUK20190523001 – Britansko podjetje, specializirano za zagotavljanje dejavnosti za ljudi s posebnimi potrebami, kot so demenca, učne težave in telesne okvare, išče proizvajalce, ki lahko zagotovijo posebej zasnovane produkte.

BRUK20190523003 – Britansko podjetje, specializirano za distribucijo rešitev za preprečevanje okužb, sterilizacijo in dekontaminacijo pri nacionalnih zdravstvenih službah in zasebnih zdravstvenih ustanovah, išče edinstvene in nove rešitve.

BOCY20190212001 – Ciprsko podjetje, ki proizvaja medicinske izdelke in opremo, išče distributerje.

BRFR20190509001 – Francosko podjetje, ki deluje v živilskem sektorju, išče evropske proizvajalce organskega riža, ki lahko zagotovijo jedrna zrna riža (predvsem škrob).

BRSE20190416001 – Švedski start up išče dobavitelja lahkega in neopozornega, okolju prijaznega ali recikliranega plastičnega materiala. Njihovi izdelki so trenutno narejeni iz 0,3 mm lepilnega vinila v dveh plasteh, podjetje pa išče okolju prijazno različico tega materiala s podobnimi lastnostmi, ki je na voljo v široki paleti barv in vzorcev.

BRUK20190523002 – Britansko podjetje želi razširiti svoj portfelj izdelkov, in išče nove podporne tehnološke rešitve, inovativne

naprave in izdelke za podporo ljudem z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

BRDE20190529001 – Nemško podjetje, ki deluje kot komercialna agencija, ponuja sporazume avtomobilskim dobaviteljem. Podjetje išče zanimive izdelke za avtomobilsko industrijo, ki vključujejo notranje in zunanje dele ter elektronske komponente.

BRQA20190513001 – Katarski proizvajalec edinstvenega sodobnega in orientalskega pohištva in dodatkov iz naravnih materialov išče dobavitelje iz masivnega lesa, pločevine iz MDF, tečajev in dodatkov za tesarstvo.

BOHU20190304001 – Madžarski proizvajalec prehranskih dopolnil išče poslovne partnerje v državah Srednje in Vzhodne Evrope ter nudi sodelovanje v okviru sporazuma o komercialnem zastopanju.

BOCZ20190506001 – Češko podjetje, ki se ukvarja s kakovostnim barvnim digitalnim tiskanjem bombažnih in poliestrskih tkanin, išče nove partnerje, ki bodo delovali kot podizvajalci.

BOPL20190520001 – Poljsko podjetje, ki deluje v industriji perja, ponuja koprodukcijo partnerstvo. Podjetje je specializirano za predelavo, proizvodnjo in prodajo najkakovostnejšega gosjega in račjega perja ter mešanice za posteljnino in druge posteljne izdelke (prešite odeje, blazine, spalne vreče).

BOUA20181128004 – Ukrajinski proizvajalec, ki se ukvarja s kemičnim sektorjem in je specializiran za proizvodnjo plastičnih steklenic, išče partnerje in nudi sodelovanje v okviru sporazuma o proizvodnji.

BOCZ20190418001 – Češko podjetje, specializirano za projektiranje, razvoj, proizvodnjo in vzdrževanje robotskega sistema, avtomatiziranih proizvodnih linij, strojev za enkratno uporabo, nudi podizvajanje.

BRES20190527001 – Majhno podjetje iz severa Španije se ukvarja s spletno distribucijo naravnih kozmetike, izdelkov za osebno higieno in nego ter naravnih dodatkov iz različnih držav. Da bi razširili svoj posel, iščejo evropske partnerje, ki bi lahko bila podjetja, ki prodajajo naravne kozmetične izdelke. Ta podjetja morajo imeti ECO/BIO certifikat. Špansko podjetje je zelo fleksibilno in ima izkušnje na tem področju.

BRUK20190521001 – Britanski oblikovalec je razvil denarni varčevalni sistem za otroke. Škatla za denar je oblikovana za 100 VB funtov ali EUR in je na vrhu zapечатena, da otrok ne more vzeti denarja preden je napolnjena. Oblikovalec škatle trenutno izdeluje na Kitajskem, ampak bi rad proizvodnjo preselil bližje domu. Iščejo podjetje za sklenitev pogodbe o proizvodnji.

BRPL20190510001 – Poljsko podjetje je specializirano za proizvodnjo posebnih, kakovostnih papirnatih škatel brez kislin za dolgotrajno hranjenje dokumentov. Podjetje išče

proizvajalce ali dobavitelje visoko kakovostnega bombažnega papirja. Sodelovanje je ponujeno v obliki pogodbe o dobavi ali proizvodnji.

BRRO20190515001 – Romunsko start-up podjetje je specializirano za proizvodnjo različnih ročno narejenih tekstilnih izdelkov za ženske, otroke in dom. Podjetje išče mednarodne poslovne partnerje za dobavo svilenega blaga v okviru pogodbe o proizvodnji.

BRUK20180601002 – Britansko podjetje je razvilo patentirano tehnologijo polprevodniških baterij, ki uporablja keramični ionski prevodnik namesto konvencionalnih elektrolitov. Ima številne prednosti pred litij-ionskimi baterijami na številnih področjih, vključno z energetsko učinkovitostjo, hitrejšim polnjenjem in daljšo življenjsko dobo. Podjetje išče proizvodne partnerje za prenos pilotskih proizvodnih procesov v proizvodno okolje v skladu s licenčno ali proizvodno pogodbo.

BRLT20171207001 – Litvansko podjetje, ki je 15 let aktivno kot trgovski posrednik kemičnih izdelkov za gradnjo in obnovo, želi razširiti svoj izbor. Podjetje išče proizvajalce in ali dobavitelje barve za okna in vrata. Podjetje ponuja trgovske posredniške storitve po pogodbi o trgovskem zastopanju ali pogodbi o distribucijskih storitvah.

BRFI20171214001 – Finsko ekološko podjetje išče dobavitelja ali proizvajalca sestavljenih in okroglo oblikovanih penastih plastičnih komponent. Premer komponent je 90 mm. Zaželen oblika sodelovanja je pogodba o proizvodnji ali pogodba s podizvajalci.

BRUK20190522001 – Britansko inženirsko podjetje je razvilo patentiran energetski sistem, ki pretvarja industrijske živilske odpadke v energijo za univerze, bolnišnice itd., išče dobavitelje analizatorjev plina. Partner bo moral dobaviti analizatorje plina za bioplinška mesta, ki lahko spremljajo 4 pline pri tlaku 23 milibarov: metan, ogljikov dioksid, kisik in vodikov sulfid. Podjetje išče proizvajalca instrumentov za spremljanje plinov v okviru dobaviteljskega/proizvodnega sporazuma.

BRQA20190312001 – Katarski proizvajalec vijakov, matic in podložk išče dobavitelje legiranega, nerjavečega in ogljikovega jekla, s katerimi bi sklenil sporazum o proizvodnji.

BRNL20190328001 – Nizozemski uvoznik vin išče pridelovalce vin, ki želijo vstopiti na nizozemski trg, in jim ponuja distribucijske storitve.

BOJP20190301001 – Japonski proizvajalec edinstvene opreme za odpadke, ki omogoča predelavo plastičnih in organskih odpadkov hkrati, išče zastopnike in distributerje.

BORU20190315011 – Ruski proizvajalec visokotehnoloških optičnih laserjev išče partnerje za skupna vlaganja in sklenitev licenčne pogodbe.

BOPL20190312002 – Poljski proizvajalec plastičnih materialov za pakiranje v agroživilski industriji išče distributerje.

BOUA20190212001 – Ukrajinski proizvajalec izdelkov iz poliuretanske pene (vzmetnice, vzglavniki, deli za stole, sedeže, pohištvo) išče zastopnike.

BOUK20190323001 – Britanski proizvajalec električnih motornih koles išče distributerje.

BOES20190319001 – Španski proizvajalec posebnih kompleksnih in naravnih organskih gnojil išče distributerje in zastopnike.

BORS20190211001 – Srbska stomatološka klinika išče zastopnika za promocijo dentalnega turizma.

BOBG20190128002 – Izkušeno bolgarsko kovinsko-predelovalno podjetje ponuja podizvajalske storitve.

BORS20181113002 – Srbsko podjetje s strokovnim znanjem in izkušnjami na področju fizikalno-kemijskih in biotehnoloških analiz in preizkusov vzorcev za kemijsko, petrokemijsko in agroživilsko industrijo ponuja svoje storitve.

BORU20190316007 – Ruski proizvajalec energetsko varčnih, toplotnih in zvočno izolacijskih materialov izdelanih iz celuloznih vlaken in obdelanih z borovimi solmi išče zastopnike in distributerje.

BOPL20190225002 – Poljski organizator potovanj ponuja storitve turističnim agencijam in organizatorjem potovanj, ki želijo v svojo ponudbo vključiti potovanja na Poljsko.

BRHR20190104001 – Hrvaški distributer išče proizvajalce izdelkov za gospodinjstvo, orodij in gradbenih materialov.

BRUK20190222002 – Podjetje iz Velike Britanije, ki je razvilo poučno družabno igro za otroke, išče podjetje za proizvodnjo le-te (karte, igralni denar, škatle).

BOUK20190312001 – Podjetje iz Velike Britanije, ki proizvaja inovativne pripomočke za učenje matematike za šolske in predšolske otroke, išče distributerje.

BORU20190315008 – Ruski proizvajalec komponent za optična kabelska omrežja (kablji, spojke, adapterji ...) išče zastopnike.

BORU20190316018 – Ruski proizvajalec medicinskih in rehabilitacijskih naprav ter posebne opreme za slabovidne osebe išče distributerje. Izdelki vključujejo elemente robotike, računalniškega vida, navigacijskih sistemov in strojnega učenja.

BORU20190317011 – Ruski proizvajalec satelitskega nadzornega sistema za spremljanje hitrosti, smeri in lokacij plovil išče distributerje in zastopnike.

You drive, we care.

Evropa vozi oranžno.

Ena kartica – več kot 80.000 plačilnih mest.

Poskrbite za varnost na spletu pri vašem poslovanju.

Zavarovanje kibernetске zaščite za podjetja

Osnovna kritja zavarovanja:

- **odziv na incident** (kritje stroškov svetovanja, pravnih stroškov ...),
- **stroški ponovne vzpostavitve podatkov in programske opreme,**
- **odgovornost za kršitve zaupnosti in zasebnosti** (odškodninski zahtevki tretjih oseb),
- **odgovornost za omrežno varnost** (odškodninski zahtevki tretjih oseb).

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si